

EMONEC
PIVOVAR
KOPER · SLOVENIJA
BEER · BIRRA · PIVO · BIER · BIÈRE
www.emonec.eu

Tirolski večer

z Denisom Novatom

PETEK, 10. februarja 2012, ob 20. uri
Za rezervacije: 00386 41 326 642 - Vanganelška cesta 20, Koper

Denis NOVATO
Trio

Primorski

dnevnik

NEDELJA, 5. FEBRUARJA 2012

št. 30 (20.353) leto LXVIII.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 24. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerkljami, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobodjenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art. 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 € CENA V SLOVENIJI 1,00 €

Besede ne spreminjajo življenja, pa vendar ...

IGOR DEVETAK

Besede niso še nikomur spremenile življenja. So pa tudi besede, ki rojevajo pričakovanja. Takšne besede so bile izrečene na petkovem prvem zasedanju najvišjega organa Evropskega združenja za teritorialno sodelovanje (EZTS), ki naj bi Gorici, Novi Gorici in Šempetru-Vrtojbi dalo (finančne) peruti, da skupaj poletijo v boljše prihodnost. Na začetek tega poleta so bile položene pomembne besede: »Danes je konec obdobja ločevanj in nasprotovanj med skupnostma, ki živita na meji. Rojeva se prvo evropsko mesto. Prehitevali smo čase: uresnili smo prvi EZTS med občinami ter prvo tovrstno združenje v Italiji in Sloveniji. Danes sta se ponovno povezala dva dela ozemlja, ki ju je ločila vojna. Naši dve skupnosti moreta in morata živeti skupaj.«

V resnici so drugi prehitevali čase. Pred dvajsetimi leti. Krize tedaj še ni bilo, Gorica pa se je gugal v zavetju ideološke meje in dopuščala, da so jo omamljali s priličnimi državnimi pomočmi. Kdor je takrat pripravljaval čas po umiku meje - pred vsemi senatori Darko Bratina -, je obvladoval oba jezika in proglašal, da so Gorica, Nova Gorica in Šempeter z vsake vzpetine že videli kot eno samo mesto in da bi med bolnišnicama sosednjih mest (pod državno mejo) lahko speljali predor, zato da bi delovali kot ena sama bolnišnica. Kakšno korist bi iz takšnega razmišljanja lahko potegnili tudi črpalkarji, trgovci, špediterji ... Ko pa je govoril o »skupnem mestu« na ozemlju dveh držav, so začeli nanj streljati. Približno isti danes uporabljajo njegove besede. Tudi tako se maščuje zgodovina, čeprav je maščevanje sladko, saj si za sluge za zasak pripisujejo tisti, ki so v drugačnih časih zamujali in zavirali. Moralo je res preteči še dvajset let, da to, kar vidijo ptice, ko preletavajo Goriško, uvidijo tudi zemljani.

Še nekaj je v petek pritegnilo našo pozornost. Na zasedanju vodilnih mož - ženska je samo ena - čezmejnega združenja je slušalka za razumevanje nepoznanega jezika uporabljal le manjši del članov umeščene skupščine. Slovenci jih za italijanščino niso uporabljali. To pomeni, da je združenje v pravih rokah, da so v njem Bratini sorodni ljudje, da pa ni še za vogalom čas, ko bodo slušalka nepotrebne. Naj bo zato osvajanje sosedovega jezika ena od nalog novega združenja.

Pogleda nazaj naj bo s tem konec. Bil je naša dolžnost. Danes imamo »prvo evropsko mesto« in pomembne besede. Jutri - tako računamo - bomo dobili še dejanja. Saj besede niso še nikomur spremenile življenja.

MRZLI VAL - Po vsej Evropi velike težave zaradi strupenega mraza in snega

Na stari celini našteji več kot 250 smrtnih žrtev

V Italiji največji problemi v Rimu - Gazprom krči plin Evropi

PRAPROT, SOVODNJE - Pustni prireditvi na Tržaškem in Goriškem

Kraški pust že vabi

Pri društvu Karnival se pripravljajo na petnajsto pustno povorko v Sovodnjah

PRAPROT, SOVODNJE - Kraški pust je s predstavitvijo v Praprotru krenil svojemu 45. sprevodu naproti. Pot bo poslana z denarci, ki so jih krajevne uprave letos bolj radodarno dodelile, pa tudi s krodegini in šalamin,

po vzdevkih kralja in kraljice. Za kraško pustno lovorko se bo 18. februarja potegovalo 9 voz in 10 skupin mask.

V pričakovanju na pust že odštevajo dneve tudi v Sovodnjah, kjer bo društvo Karnival v nedeljo, 19. fe-

bruarja, priredilo 15. pustni sprevod. Letošnjega sprevoda se bo udeležilo enajst skupin, igrali bosta dve godbi na pihala, medtem je vpisovanje skupin še v teku.

Na 5. in 12. strani

RIM - Val izjemnega mraza in snega, ki je zajel vso Evropo in terjal že več kot 250 smrtnih žrtev, ni prihranil niti Italiji. Pravi kaos je zavladal v milijonskem Rimu, hude težave pa je sneg povzročil v cestnem, železniškem, pomorskem in letalskem prometu.

Na Tržaškem in Goriškem je burja povzročila mnogo težav. V Trstu so morali zaradi mraza preseliti del bolnikov s katinarske v glavno bolnišnico.

Hudo je bilo tudi v Sloveniji, kjer računajo, da je slabo vreme povzročilo milijonsko škodo. V koprskem pristanišču so bili prisiljeni ustaviti promet.

Na 3., 4., 10. in 25. strani

Trst: razbili tolpo, ki je tihotapila cigarete

Na 4. strani

Agrarna skupnost in Združenje kraških lastnikov o Terni

Na 6. strani

Vileš: komercialni park začnejo graditi marca

Na 9. strani

Premraženi psi potrebujejo pomoč

Na 9. strani

Gradnja romjanske šole korak bliže

Na 10. strani

O Italiji kot »priežališču« Judov

Na 27. strani

RED ZA ZASLUGE
»To je več kot osebno priznanje«

LJUBLJANA - Jutri bo predsednik Republike Slovenije Danilo Türk podelil štiri državna odlikovanja. Med prejemniki sta tudi tržaška slovenistka Marija Pirjevec in koroški odvetnik Rudi Vouk.

Pred prejemom tega pomembnega odlikovanja smo se s prof. Pirjevec pogovorili o njenem dosedanem delu literarne kritičarke, pedagoginje in prevajalke, a tudi o slovensko-italijanskih odnosih in bodočih načrtih.

Na 2. in 26. strani

v sodelovanju:

- PROJEKTIRANJE
- GEODETSKE STORITVE
- VODENJE GRADBENIH DEL
- SVETOVANJE GLEDE INOVATIVNIH GRADBENIH MATERIALOV

mob. 3357125879
erikfrandoli@libero.it

GRADBENO PODJETJE IN GRADBENE OBNOVE
FRANDOLI GROUP S.r.l.

OBNOVE **MONTAŽNE HIŠE**
GRADNJA **BAZENI**

Nabrežina Kamnolomi, 23/H - 34011 - Devin Nabrežina (TS)
tel/fax 040 200083 - mob. 335 284754
www.frandoligroup.it - info@frandoligroup.it

BAZOVICA
ul. Srečko Kosovel 3

Pri Lipi

GOSTILNA PIZZERIA

od ponedeljka do sobote
od 11.00 do 22.30

nedelja
od 18.00 do 22.30

Tel. 040 9220163 - 040 9221334

GORICA - V Kulturnem domu predstavili knjigo Vstala Primorska si v novem življenju

Z boja za meje in poveljne obnove brišejo pečat sivine

Dolga leta ni bilo vere v skupno mesto - Zdaj ni več ombejnih rent in ideološkega pogojevanja

Gorica je bila v četrtek pod večer deležna v mali dvorani Kulturnega doma desete predstavitev knjige Vstala Primorska si v novem življenju. Prejšnje so potekale v raznih primorskih mestih in manjših krajih. Predstavitve knjig potekajo lahko ob večji ali manjši odmevnosti. Ta je odvisna tudi od prisotnosti avtorjev, založnikov in njihovih sodelavcev. Sestava trojice, ki je prisotnim štiridesetim Goričanom posredovala zasnovano, namen, sestavljanje in izid monumentalnega knjižnega proizvoda, je spominjala na težko konjenico: Štefan Cigoj, Branko Marušič, Jože Šušmelj. Katera knjiga in kateri založnik bi si ne žele takšnih »botrov«.

V imenu Kulturnega doma jih je predstavil in pozdravil ravnatelj Igor Komel in dodatno Walter Bandelj kot zastopnik krovnih organizacij, SSO in SKGZ, ki sta enovito stali za tem projektom skupaj z glavnim izdajateljem Goriškim muzejem, Območnim odborom Zveze borcev za vrednote NOB iz Nove Gorice in Raziskovalno postajo SAZU, prav tako iz mesta čez mejo.

Prvi je o knjigi spregovoril Štefan Cigoj in seznanil poslušalce z vzgibi, ki so botrovali publicistični pobudi: v zavesti srednje in mlade generacije zeva nekakšna siva časovna cona za obdobje, ki gre od konca druge svetovne vojne do osamosvojitve. Obdobja odpora med vojnama, upora med vojno in osamosvojitvenega napora so dokaj prisotna v zavesti navedenih generacij, medtem ko so obdobje boja za nove meje, poveljna obnova in nastajanje drugačne družbe do odhoda iz skupne države zavite v megleno tančico, ker ni bilo tako izrazitih prelomnic kot prej in kasneje. Tudi namensko ustvarjanje pavalnega javnega mnenja je botrovalo k temu, da je celih petinštirideset let skorajda zanemarjenih, kot če bi se v tistem obdobju na Primorskem ne dogajalo kaj ustvarjalnega in prodornega. V spomniškem stolpu na Cerju na primer to obdobje ne bo sploh zabeleženo. Ta pečat sivine je koristno odstraniti in povedati s pomočjo pisane besede na desetine avtorjev, po čem so Primorci na obeh straneh meje stremeli, kaj so pričakovali, kaj dosegli in česa ne.

Operativno nalogo tega načrta je prevzel zgodovinar Branko Marušič, ki je med predstavitvijo svoje delo nazorno obrazložil in izpostavil nekaj vidikov. Pri izbiri besedil 106 avtorjev je na novo prelistal nekaj stotin knjig. Pri tem ga je vodila časovna vsebinska porazdelitev na prve dve poveljni leti, nato na čas tako imenovanega Tržaškega vprašanja od leta 1947 do leta 1954, naslednje obdobje do leta 1975, se pravi do Osimskih sporazumov, in končno obdobje, ki ga knjiga upošteva, do smrti predsednika Tita in razkroja skupne države. V svojem posegu je izrazil zadržano v smislu, kaj lahko pove še izvirnega po vseh opravljenih predstavitev in pisanju v zvezi z njimi. Glede na kraj tokratne predstavitve se je odločil, da nekoliko bolj izpostavi in navede vsebino prispevkov goriških avtorjev z obeh strani meje: Joško Štrukelj, Damir Fiegel, Avgust Sfiligoj, Milan Bekar - Bršljanski, Aldo Rupel, Andrej Budal, Gorazd Vesel, Jurij Paljk, David Bandelj, Marko Waltrisch, Ljubka Šorli. Objavljena dela slikarjev in kiparjev niso bila izbrana zaradi likovne odmevnosti, temveč zaradi povezanosti z določenimi dogodki in primorskim prostorom. Seveda je mogoče navesti vrsto besedil in področij, ki bi lahko bila bolj zastopana, a potrebno se je bilo pač odločiti; sicer pa je najti v objavljenih besedilih dejavnosti in dogodke, ki jih sicer ni v glavnih naslovih, dopolnjujejo pa morda preredke specifične članke o športu, glasbi, gledališču ...

Jože Šušmelj je izpostavil pomembnost enovitega pristopa in pričrnanega sodelovanja obeh krovnih organizacij pri založniški pobudi, ki je z besedili in avtorji vsekakor presegla

Predstavitve knjige v goriškem Kulturnem domu

BUMBACA

ideološke plotove, da državne meje niti ne omenjamo. Pojem Primorske, ki upravno ni neka konstituirana enota, bo pa v zavesti ljudi vedno ostajala od Obale do Kanalske doline (tako Marušič na zaključku prireditve), je v knjigi uspešno zaobjet. V njej so preseženi lokalizmi in na trenutke preveč izpostavljena dvojnost med Novo Gorico in Kopro. Domnevno »sivo« obdobje je v resnici bilo izredno bogato, dinamično in ustvarjalno. Kaj vse je bilo tedaj zastavljeno in izpeljano?! Prvo kot prvo: novo mesto ob meji.

Posegi, ki so sledili uvodnim poročanjem, so bili izjemno pristojni in poglobljeni. Rudi Pavšič je izpostavil, da je knjiga eden redkih uresničenih projektov na obmejnem prostoru po toliko opevanem odprtju meje. Oddaljenost, ki se je po letu 2004 večala, namesto da bi se manjšala, se zdi, da ni več tako izrazita, krovni organizaciji pa sta v projektu odigrali spoštljivo in uravnovešeno vlogo. Sedaj bi se knjiga z svojimi vsebinami morala pojavljati na šolah. Štefan Cigoj je nadaljeval z opozorilom, da je na novogoriškem območju v zadnjih petih letih čutiti stagnacijo po nekaj desetletjih zagona. V obdobju, ki ga knjiga obravnava so bile oprijemljive realnosti Meblo, Iskra, Vozila s tisoči zaposlenih. Sedaj proizvodno tkivo razpada, deluje le nekaj malih, sicer zelo uspešnih podjetij. Nekaj desetletij je življenjska raven bila visoka in na meji ni bilo nikakršnega »zidu«. To smo presegli mnogo pred ostalimi v Evropi.

Tomaž Vuga je spomnil poslušalce, da je Nova Gorica uspevala, dokler je v Sloveniji veljala vizija policentričnega razvoja; odkar je prevladala osrednja os Maribor-Ljubljana-Koper, pa ni več tako. Sedaj je v Ljubljani na odgovornih mestih zelo malo Primorcev, kaj šele Goričanov. Tudi izginjanje meje se kaže v pomanjkljivostih, ki so sledile. Dinamike so sedaj mnogo bolj zaspale.

Livio Semolič je izpostavil dva vidika iste kolajne: na eni strani se kažejo spodbudni znaki v obliki dogovora EZTS, saj je pobuda prišla nepričakovano s strani goriške desne sredine z nekdanjim ministrom Francom Frattinijem na čelu, na drugi je mrtvilo že tolikšno, da bo težko voz potegniti iz blata, posebno če bo prevladal birokratski pristop. Šele sedaj se nekateri na novo prebujajo in razmišljajo o čezmejnih zdravstvenih storitvah. Poleg tega, da ni bilo vere v skupno mesto, smo v zadnjih letih izgubili tudi rento, ki jo je sprožala obmejna situacija. Ideološko pogojevanje pa je na srečo mimo.

Na koncu je Štefan Cigoj oblikoval predlog, da bi se nekaj ljudi z obeh strani meje redno srečevalo in obravnavalo niz navedenih pojavov ter poskušalo najti tudi primerne odgovore. Vizija je pač vedno potrebna.

Aldo Rupel

KOROŠKA - Zasluge za dodatne dvojezične table

Slovenija odlikuje Vouka, Avstrija Dörflerja in zdaj še »konsenzno skupino« ter Inzka

CELOVEC/LJUBLJANA/DUNAJ - Lanskoletna postavitev dodatnih dvojezičnih napisih na južnem Koroškem, ki je za slovensko manjšino bila bolj diktat avstrijske politike kot rezultat resnih pogajanj, v tih dneh doživlja poseben epilog. Avstrija in Slovenija odlikujeta zaslužne in manj zaslužne osebnosti za ta politični dogovor. Pri tem se ocene, kdo se je resno boril za dejansko uveljavitev mednarodno zajamčenih pravic koroških Slovencev, in kdo je v resnici podprl samo minimalno rešitev (ki je bila na koncu tudi uveljavljena), močno razhajajo. To dokazujeta najnovejši odločitve predsednikov obeh držav.

Tako bo - po Maistrovem priznanju in Tischlerjevi nagradi - prihodnji ponedeljek na slovesnosti v predsedniški palači v Ljubljani slovenski predsednik Danilo Türk odlikoval z redom za zasluge za R Slovenije koroško-slovenskega odvetnika Rudija Vouka, avstrijski predsednik pa se je - po valu protestov, da je pred dnevi odlikoval samo koroškega deželnega glavarja Gerharda Dörflerja - baje odločil, da bo izročil odlikovanje Avstrije tudi t.i. konsenzni skupini (s predsednikoma Marjanom Sturmom - ZSO in Bernardom Sadovnikom - SKS) ter predsedniku NSKS Valentinu Inzku. Župani dvojezičnih občin, ki opozarjajo, da so najmanj toliko prispevali k rešitvi kot zgoraj omenjeni, pa morajo (zaenkrat) še počakati.

Slovenski odvetnik Rudi Vouk bo odlikovanje slovenske države prejel za svoj »prispevek k uveljavljanju pravic slovenske manjšine na Koroškem in utrjevanju evropskih demokratičnih vrednot«. Kot je znano, je Vouk skozi pol-

Rudi Vouk

Gerhard Dörfler

drugo desetletje s številnimi in na koncu tudi uspešnimi pritožbami na avstrijsko ustavno sodišče sprožil vprašanje manjkajočih dvojezičnih krajevskih tabel na južnem Koroškem in s tem prisilil avstrijsko državo, da sedaj na Koroškem stojijo dvojezične table v vsaj 164 krajih. Zaradi svoje vztrajne borbe za manjšinske pravice (dvojezične table, javna raba slovensčine) je bil vsa leta tarča žaljivih osebnih in političnih napadov. Ko je bila aprila 2011 na mizi rešitev, pa ga avstrijska politika (in tudi del manjšine) niti ni omenjala kot tistega, ki je za manjšino izbral vsaj nekaj deset tabel več na južnem Koroškem. Del manjšine (NSKS, KKZ) pa se mu je pred nedavnim zahvalil s prestižno Tischlerjevo nagrado. S priznanjem Slovenije, ki ga bo prejel Vouk v ponedeljek,

pa se bo vsaj delno oddolžila država Slovenija zato, da manjšini v odločilnih trenutkih pogajanj ni nudila tisto podporo, za katero je bila zavezana celo po ustavi, kot so to poudarili zelo ugledni slovenski pravniki, npr. Lojze Ude na podelitvi Tischlerjeve nagrade.

Avstrija, ki je Vouka vsa leta obravnavala kot »moteči faktor« v manjšinski politiki in s tem tudi v bilateralnih odnosih s Slovenijo, pa je ubrala zanjo značilno pot. Predsednik države Heinz Fischer je za skromno in vse drugo kot manjšini naklonjeno rešitev najprej odlikoval svobodnjaškega koroškega deželnega glavarja Gerharda Dörflerja, ki je - skupaj s (medtem rajnim) Haiderjem - predstavjal table, samo da bi preprečil vsakršno rešitev. Pod pritiskom, da je odlikoval samo enega, se je prvi mož v državi očitno odločil za drugi krog odlikovanja zaslužnih oseb: t.i. konsenzno skupino, v kateri sta - poleg Sturma in Sadovnika - še predsednik Heimatdiensta Josef Feldner (ki nikoli ni sedel za pogajalsko mizo) in Heinz Stritzl, ki je leta 1972 medijsko pripravil pogrom nad dvojezičnimi tablam. Po pisanju slovenskega tednika Novice želi Fischer odlikovati tudi predsednika NSKS Valentina Inzka, ki je večkrat poudaril, da brez njega ne bi bilo niti te rešitve in tudi ne memorandumu.

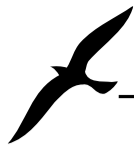
Ob takšnem tolmačenju zaslug za postavitev dodatnih dvojezičnih krajevskih tabel ne bi bilo nič narobe, če bi se Inzko, Sturm in Sadovnik odrekli odlikovanju - vsaj doker se Avstrija - po zgledu Slovenije - ne spomni tudi prispevka Rudija Vouka.

Ivan Lukan

NLB tarča gibanja Anonymous, ki je dalj časa onemogočilo dostop do njenih spletnih strani

LJUBLJANA - Spletni strani Nove Ljubljanske banke (NLB), ki so bile včeraj dopoldne nekaj časa nedostopne, so bile tarča mednarodne hekerske aktivistične skupine Anonymous, je za STA potrdil pripadnik slovenskega dela gibanja Anonymous, ki je želel ostati neimenovan. V banki so medtem pojasnili, da so spletne strani občasno še vedno nedostopne oz. se pojavljajo težave pri dostopanju.

Kot so za STA pojasnili v NLB, je bila banka tarča napada v obliki izjemno povečanega števila istočasnih dostopov do spletnih storitev banke. Zato so bile zaradi preobremenjenosti nekaj časa (od približno 10. do približno 11. ure) nedostopne spletne strani banke, NLB Klik in NLB Proklik. »Položaj oziroma dogajanje skrbno spremljamo,« so zagotovili v NLB, medtem ko je pripadnik slovenskega dela gibanja Anonymous za STA povedal, da se napad na spletne strani NLB ni končal.

SLOVENIJA - V koprskem pristanišču prisiljeni ustaviti pretovor

Burja bo ponehala, milijonska škoda pa ostala

V največji stiski sadjarji in pridelovalci vrtnin - Zaprt nekdanji mejni prehod na Škofijah

KOPER - Kot so napovedali vremenoslovci, se je burja na Primorskem včeraj popoldne rahlo umirila, a je bila še vedno močna. Tako kot v Vipavski dolini (o čemer poročamo v goriški kroniki), je včeraj tudi v Slovenski Istri kljub rdečemu alarmu zaradi burje dan minil dokaj mirno. Na Srminu je na cestišče metalne panelne plošče, na strehi objekta nekdanjega mejnega prehoda Škofije pa je burja odpihnila pločevino, zaradi česar je bil prehod dopoldne nekaj ur zaprt, avtomobiliste - sicer redke - pa so preusmerjali čez Lazaret.

Kot so povedali v koprski gasilski brigadi, so obalni gasilci v noči na soboto opravili sedem intervencij, med njimi eno zaradi manjšega požara v Tinjanu.

V koprskem pristanišču, kjer so morali ladijski promet zaradi burje prekiniti, močan veter ni povzročil večjih nevarnosti. V pristanišču, kjer obseg dela prilagajajo razmeram, je burja sicer premaknila nekaj praznih zabojnikov, je za STA povedal tiskovni predstavnik Luke Koper Sebastjan Šik.

Ponekod drugod po Sloveniji, predvsem na severu in vzhodu, je že od jutra snežilo. Največ snega, in sicer od štiri do pet centimetrov, je do popoldneva zapadlo na območjih Kozjanskega, Koroške in Mozirja. Cestne službe so bile na terenu in državne ceste posipavale in služile, vendar pa zaradi nizkih temperatur sol ne deluje. Najboljši učinek soli je namreč pri temperaturi od nič do približno minus štiri stopinje Celzija, nižje od minus devet stopinj pa ne učinkuje več. Za nižje temperature cestne službe posipom dodajajo tekoči magnezijev klorid, ki pa je bolj primeren za suho poledico in ne sneg, je pojasnil Celan.

Dnevne temperature se včeraj niso in se tudi ne bodo nekaj naslednjih dni - razen na Goriškem in ob morju - dvignile nad minus šest stopinj Celzija, nočne pa bodo v večjem delu Slovenije pod minus desetimi stopnjami Celzija.

Močna burja, ki je včeraj pihala že peti dan, pa je - po poročanju spletnega Dela.si - v kombinaciji z izredno nizkimi temperaturami (ponekod ob morju je živo srebro padlo do 7 stopinj pod ničlo) v noči na soboto v obmorskih krajih naredila pravo razdejanje. Največ škode, ki jo bodo računali v milijonih, je povzročila pridelovalcem vrtnin in sadjarjem v Slovenski Istri, saj je huda burja uničila približno tri četrtine rastlinjakov članov kmetijske zadruge Agrarija. Prizadetih je kakih 20 pridelovalcev vrtnin, ki skupaj premorejo 10 hektarjev obdelovalnih površin v rastlinjakih. Spomladi bodo zato lahko prodali bistveno manj zgodnjih vrtnin, predvsem paradiznika, paprike, jajčevcev, prvega krompirja in vse tiste zelenjave, ki so jo imeli za zimsko porabo v rastlinjakih. V uničenih rastlinjakih je namreč ves pridelek zmrznil, zato bodo od države zahtevali takojšnjo pomoč, je za Delo.si poročal koprski dopisnik Boris Šuligoj.

Burja & sneg

Pošlji svoje fotografije na www.primorski.eu ali na naslov elektronske pošte tiskarna@primorski.eu

Ladijski promet in pristaniški pretovor sta bila včeraj praktično ohromljena

KROMA

SLOVENIJA Janševi ministri v parlamentarni postopek

LJUBLJANA - Mandatar za sestavo nove slovenske vlade Janez Janša je včeraj, ko je začela veljati tudi novela zakona o vladi, vložil v parlamentarno proceduro predlog liste 12 kandidatov za ministre svoje vlade. V Janševi stranki SDS so ob tem poudarili, da se kandidati za ministre v prihodnji vladi zavedajo, da časa za uvajanje na funkcijo enostavno ne bo in da je cilj nove vladne ekipe, če bo potrjena v parlamentu, da popeljejo Slovenijo iz krize.

Janša je ob predstavitvi ministrov v petek povedal, da je ministrska ekipa rezultat koalicijskih usklajevanj in kompromisov, zato je »najboljša mogoča v realnih razmerah«. Poudaril je, da je pred novo vladno ekipo največja preizkušnja po osamosvojitvi Slovenije. Vendar je hkrati prepričan, da je »ekipa usposobljena popeljati Slovenijo iz krize«.

Predlog ministrske ekipe bodo prihodnji teden vzela v pretres pristojna telesa v državnem zboru, na koncu pa bodo poslanci o listi kandidatov za ministre glasovali kot o celoti, kar naj bi se predvidoma zgodilo v petek, 10. februarja.

ENERGIJA - Zaradi napake Krška nuklearna včeraj s tretjino moči

KRŠKO - Nuklearna elektrarna Krško (NEK) je včeraj nekaj ur delovala z zmanjšano močjo. Kot vzrok za ustavitev je časniki Delo navedel pregrevanje ležaja reaktorske črpalke zaradi odtekanja mazalnega olja.

»Jedrsko elektrarna Krško bo v soboto v jutranjih urah načrtovano zmanjšala moč do 34 odstotkov. Predvidevamo, da bo reaktor z zmanjšano močjo deloval le nekaj ur,« so potrdili v službi za odnose z javnostjo krške nuklearke. Kot so dodali, je treba moč zmanjšati zaradi preventivnega dolivanja mazalnega olja za ležaj na reaktorski črpalci. Časnik ob tem navaja, da so težave s tesnjenjem na sistemu reaktorske črpalke, posodobljenem med remontom oktobra 2010, nastale že pred nenačrtovano ustavitvijo nuklearke marca lani, ki jo je povzročila okvara na stikališču Elesa. Sistem je sicer še pod garancijo Westinghousa. (STA)

več fotografij na www.primorski.eu

ZAKON 482 Manjšine: manj prispevkov

VIDEM - Predsedstvo italijanske vlade je oklestilo prispevke dvanajstim z zakonom št. 482 iz leta 1999 priznanim jezikovnim manjšinam. Do lani so znašali nekaj več kot 2 milijona evrov, po novem bodo te manjšine prejele milijon 768.792 evrov.

Dežela Furlanija-Juljska krajina bo prejela 362 tisoč evrov: 240.608 za furlanski jezik, 108.605 za slovenski in 12.987 za nemški jezik.

»Montijeva vlada se ravna do jezikovnih manjšin slabše od Berlusconijeve vlade, ki je že bila znižala prispevke prizanim manjšinam. Pred nekaj leti je prejela dežela Furlanija-Juljska krajina za svoje tri manjšine 465 tisoč evrov, sedaj se je prispevek zmanjšal za šestino,« je opozoril Carlo Puppo, glasnik Odbora 482, ki sledi vprašanju financiranja jezikovnih manjšin v Furlaniji-Juljski krajini. Puppo je v razmislek ponudil primerjavo: letošnji prispevek za tri manjšine znaša manj kot deset ur letenja lovskega bombnika Tornado ...

VIDEM - Elena Aga-Rossi Porčinj, nova teza o poboju

VIDEM - Pri založbi Il Mulino je izšla knjiga Porzus, violenza e resistenza sul confine orientale (Porčinj, nasilje in odpornišvo na vzhodni meji), ki naj bi - po pisanju italijanske tiskovne agencije Ansa - prinašala nekatere novosti o poboju dvajsetih italijanskih partizanov združenja Osoppo. Urednik zbirke prispevkov z lanskega videmskega zasedanja o medvojni zgodovini na italijanskem vzhodu je Tommaso Piffer. Novost v zvezi s pobojem, ki ga je 7. februarja 1945 na planini Porčinj zakrivila skupina gapovcev pod poveljstvom Maria Toffanina-Giacca, prinaša prispevek Elene Aga-Rossi z naslovom Pobjo na Porčinju in njegov spomin. Po njeni tezi naj bi Toffanin izvršil pobjo »na namig slovenskega 9. korpusa«, h kateremu so pristopile italijanske partizanske garibaldinske enote, to pa naj bi storil tudi »s privoljenjem federacije Komunistične partije Italije iz Vidma«. O tem sicer ne obstajajo pisni dokumenti, Aga-Rossi pa v podkrepitev svoje teze objavlja pismo, ki ga je Togliatti poslal videmski federaciji KPI. V njem vabi vodstvo, »naj se ne zoperstavi strategijam Komunistične partije Jugoslavije.«

Raziskovalka se je tudi obregnila ob poskuse italijanskega zgodovinopisja, ki je bilo »blizu KPI«. Slednje naj bi minimiziralo dogodek, tako imenovane bele partizane pa naj bi smatralo za nekakšne »izdajalce« zaradi domnevnih stikov s fašisti in nacisti.

PALMIRO TOGLIATTI

naš jezik je glas naše duše

DAN SLOVENSKE KULTURE

ČEDAD / CIVIDALE DEL FRIULI - GLEDALIŠČE RISTORI

v soboto, 11.02.2012 ob 20.00

SODELUJEJO:

- ◆ Beneški oktet in Eliso lovele
 - ◆ Harmonikarski orkester *GM Synthesis 4*
 - ◆ Nikla Petruška Panizon in Primož Forte (SGG)
 - ◆ Alexander Gadjev (klavir)
 - ◆ Aleš Lavrenčič (violina)
 - ◆ Renato Quaglia
 - ◆ Beneško gledališče (mladi) podeljevanje priznanj SKGZ-SSO
- režija: Marjan Bevk

GOVORNIK: Dimitri Waltritsch

SLOVENSKO KULTURNO-GOSPODARSKA ZVEZA UNIONE CULTURALE ECONOMICA SLOVENA SVET SLOVENSkih ORGANIZACIJ CONFEDERAZIONE ORGANIZZAZIONI SLOVENE

- > Inštitut za slovensko kulturo _ Istituto per la Cultura Slovena
- > Zveza slovenskih kulturnih društev _ Unione dei Circoli Culturali Sloveni
- > Slovenska prosveta Trst _ Centro Culturale Sloveno di Trieste
- > Zveza slovenske katoliške prosvete _ Unione Culturale Cattolica Slovena di Gorizia
- > Glasbena matica
- > SCGV Emil Komel _ Centro Sloveno di Educazione Musicale E. Komel
- > Kulturni dom Gorica/Gorizia
- > Kulturni Center Lojze Bratuž
- > Slovensko stalno gledališče _ Teatro Stabile Sloveno
- > Kulturno društvo Ivan Trinko _ Circolo di Cultura Ivan Trinko

VREME - Tržaška tudi včeraj v primežu ostrega sibirskega mraza

Snega k sreči le za vzorec Burja še vedno močno pihala

Starejše paciente preselili iz katinarske v glavno bolnišnico - Mraz nekaterih ni ugnal

Tudi včeraj so bile na Tržaškem vremenske razmere take, da je bilo bolje ostati doma. To so vsekakor storili učenci in dijaki šol vseh stopenj v Občini Trst, kjer je občinska uprava odredila zaprtje šol, pa tudi učenci srednje šole Iga Grudna v Nabrezini. Prav tako so mnogi občani očitno prislunili pozivu tržaške občinske uprave in ostali doma zaradi napovedanih zaostrenih razmer z možnostjo sneženja. Tako je bilo včeraj prometa res malo, težav pa ni bilo, saj je bilo snega le za vzorec, za danes pa kljub vztrajanju mraza ni napovedano novo sneženje.

Vsekakor so se naši kraji znašli v primežu še hujšega mraza, v noči na včeraj so ponekod na Krasu zabeležili tudi do minus enajst stopinj pod ničlo, v mestu pa okoli šest stopinj, zelo mrzlo je bilo tudi čez dan, k čemur je prispevala burja, ki je tudi včeraj močno pihala, saj so zabeležili sunke s hitrostjo preko 130 kilometrov na uro. Veter je podiral drogove, odnašal strešnike in prispeval k razvitju manjših požarov (npr. pri Saležu in Miljah), tako da so imeli gasilci tudi včeraj polne roke dela in so do 20. ure opravili kakih 130 posegov. Na nekaterih ulicah pa je prišlo do poredice zaradi vode, ki se je izlila iz počenih vodovodnih cevi. Pri Sv. Andreju se je ustvarila kolona tovornjakov, ki so čakali na vkrcanje na ladje v pristanišču, kjer so upočasnili pristaniške operacije. Priveze ladij so morali včeraj utrditi, potekalo pa je tudi reševanje čolna, ki ga je burja zanesla stran od pomola. Nekateri vlaki so včeraj dopoldne beležili zamude.

Zaradi mraza v katinarski bolnišnici so včeraj dopoldne 26 starejših pacientov geriatričnega oddelka preselili v prenovljene prostore bivšega oddelka za hematologijo v glavni bolnišnici. Na Katinari pa se je v petek zvečer tudi zrušil del stropa na oddelku za urgenco.

Mraz pa nekaterih ni ugnal: tako je znani novoletni skakalec v vodo Mario Cigar včeraj skočil v morje pri Barkovljah, pogum (ali nerazsodnost) pa so nekateri pokazali z obiskom poledenelega pomola Audace, kjer so se tudi fotografirali za spomin. Očitno se niso zmenili za opozorila pristaniškega poveljstva, ki odsvetuje obisk pomola Audace kakor tudi približevanje robu pomolov na nabrežju, saj sta led in močna burja odlična pogoja za to, da človek po nesreči pade v morje.

Slika desno: poledeneli pomol Audace je bil tudi včeraj predmet obiskov. Slika spodaj: snega je bilo le za vzorec in ni bilo prometnih težav, v zameno pa je burja povzročala preglavice

KROMA

Burja & sneg

Pošlji svoje fotografije na www.primorski.eu ali na naslov elektronske pošte tiskarna@primorski.eu

več fotografij na www.primorski.eu

OBČINA - V muzeju Revoltella Prometni načrt: jutri predstavitev

Cosolinijeva uprava bo jutri ob 17. uri v muzeju Revoltella predstavila osnutek prometnega načrta, ki ga je občinski odbor odobril na svoji zadnji seji. Načrt sodi med temeljne obveze, ki jih je sprejel Cosolini takoj po izvolitvi za župana. Poudaril je, da bo treba vstric s pripravo novega prostorskega načrta izdelati prometni načrt in načrt za parkirišča, kar naj bi skupno prispevalo k novi podobi mesta in nakazalo pot njegovega razvoja.

S prometnim načrtom se je skoraj desetletje ukvarjala prejšnja Dipiazzova občinska uprava, ki pa ji ga ni uspelo izpeljati do konca. Predstavljene so bile nekatere zamisli, zadeva pa je obstala na mrtvi točki.

Uprava župana Roberta Cosolinija se je v nekaj mesecih »spoprijela« s tem vročim vprašanjem in izdelala osnutek, ki naj bi bil nekakšna podlaga prometnega načrta. Predstavili ga bodo župan Cosolini, odbornica za promet Elena Marchigiani in direktor občinske službe za mobilnost in promet Giulio Bernetti.

Vprašani LES o varnosti pri delu in pomoči potrebnim

Svetniška občinska skupina Levice, ekologije in svobode v tržaškem občinskem svetu je včeraj ob prisotnosti pokrajinskega koordinatorja stranke Fulvia Valona predstavila dve resoluciji, ki ju je bila vložila v občinski svet. Prva zadeva varnost pri delu, kar bi morali nadzorovati mestni redarji, druga pa posege socialnih služb krajevnih uprav v pomoč ljudem, ki jih je prizadela sedanja huda gospodarska kriza. O obeh dokumentih bo v kratkem razpravljala tržaška mestna skupščina.

Podpora železniškemu muzeju pri Sv. Andreju

Predstavniki sindikatov so si včeraj ogledali železniški muzej pri Sv. Andreju. Ob tem so podpisali poziv za ohranitev muzeja in izrazili solidarnost prostovoljcem, ki več kot trideset let skrbijo za muzej, ga ohranjajo in bogatijo. Poziv za ohranitev muzeja so med drugim podpisali Paolo Rumiz, Etta Carignani, Fulvio Gon, Claudio Bonicioli, Fulvio Camerini, Alessandro Puhali, Claudio Violino, Roberto Carollo, Leandro Steffe, Lorenzo Corigliano in drugi.

Bazovica: še danes na ogled razstava domačih umetnikov

V prostorih Gospodarske zadruge v Bazovici je še danes na ogled razstava 24 domačih umetnikov, ki so jo odprli preteklega 23. januarja v okviru pobud v počastitev 150-letnice bazovske župnijske cerkve. Razstava, katere odprtje je popestril tudi nastop mladih pianistov pod mentorstvom prof. Tamare Ražem-Locatelli, bo danes na ogled od 11.30 do 13. ure.

Odpovedane predstave

Zaradi slabega vremena bo danes v gledališču dei Fabbri odpadla predstava Essere o non essere Amleto (Biti ali ne biti Hamlet), ki jo je Francesco Macedonio povzel po Shakespearjevemu Hamletu. V gledališču Bobbio pa bo odpadla današnja predstava za otroke La freccia azzurra (Sinja puščica).

POLICIJA - Uspešna operacija Voyager: razbili italijansko-ukrajinsko tolpo tihotapcev s tobačnimi izdelki

Iz Ukrajine v Italijo v dvojnem dnu

Preiskavo direktije za boj proti mafiji so izvedli agenti obmejne policije in mobilnega oddelka tržaške kvesture - 25 aretiranih, zaseženih 847 kg cigaret - Sum povezave s kamoro

Tržaška policija je uspešno izpeljala poldruge leto trajajočo operacijo Voyager na področju boja proti tihotapstvu s tobačnimi izdelki in tako razbila italijansko-ukrajinsko združbo, ki je iz Ukrajine prevažala cigarete preko Trsta v Italijo s končnim ciljem v Neaplju in Bergamo, kjer so se nahajala skladišča.

Preiskavo okrajne direktije za boj proti mafiji, ki jo je vodil tožilec Pietro Montrone, so izvedli agenti obmejne policije in sekcije za boj proti organiziranemu kriminalu mobilnega oddelka tržaške kvesture. Kot so na včerajšnji tiskovni konferenci na tržaški kvesturi povedali načelnik mobilnega oddelka Mario Bo, njegov namestnik Leonardo Boido in vodilna funkcionarka obmejne policije Manuela De Giorgi, se je preiskava začela pred poldrugim letom, potem ko je obmejna policija odkrila več pošiljk cigaret, glede katerih so ugotovili, da prihajajo iz Ukrajine. Posamezne primere so povezali v celoto in začeli s skupno preiskavo. Kurirjem (v glavnem je šlo za ukrajinske državljane) so sledili in tako odkrili, da so bile cigarete namenjene tako v Bergamo v Lombardiji kot predvsem v Neapelj in Caserto v Italiji, kjer so se nahajala tudi skladišča. Cigarete so prevažali povečini v enoprostorcih, v katerih so uredili dvojno dno (sprva so jih enostavno spravljali v prtljažnik). Na koncu so agenti aretirali 21 kurirjev: 15 na območju bivšega mejnega

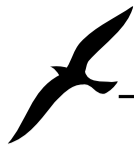
prehoda pri Fernetičih, štiri v Neaplju in dva v Bergamo, za zapahi pa so se znašli tudi 68-letna »računovodkinja« tolpe Nunziatina Frullo ter trije domnevni člani vodstva združbe: gre za 39-letnega Ukrajince Aslana Meshidova, njegovega rojaka Yuiya Shchedrova in 23-Neapeljčana Ivana D'Onofria, druge tri domnevne voditelje pa še iščejo, saj so v tujini, zaradi česar so tudi obvestili Interpol. Poleg tega so zasegli 847 kilogramov cigaret v 4237 paketih (šlo je predvsem za ponarejene znamke Chesterfield, Marlboro in Classic Red) ter enajst avtomobilov, s katerimi so jih prevažali.

Preiskovalci so še posebej zadovoljni, ker jim je uspelo ugotoviti strukturo in organizacijo združbe ter vlogo posameznih članov. Tihotapci so iz Ukrajine cigarete prevažali preko Madžarske (tu so se posluževali tako pristnih kot ponarejenih viz in dokumentov) in Slovenije v Italijo skozi bivši mejni prehod Fernetiči, pri čemer so se naslonili na tolpo iz Kampanije, za katero sumijo, da je povezana s kamoro, saj prodaja tobačnih izdelkov lahko poteka le z dovoljenjem kamore, za katero tihotapljenje cigaret predstavlja enega glavnih virov zaslužka, je bilo rečeno. Tihotapstvo s cigaretami je od leta 2009 v porastu, ukrajinski kurirji pa so prejeli med 500 in 600 evri za posamezni prevoz, s tem denarjem pa se v Ukrajini dostojno živi. (iz)

Preiskovalci so posebej zadovoljni, ker jim je uspelo ugotoviti organizacijo in strukturo združbe

KROMA

PRAPROT - Na domačiji Škerk uvod v letošnji praznik kraških veseljakov

Narobe svet: povsod kriza, a Kraški pust je letos ne pozna!

Krajevne uprave končno (z denarci) priznale njegov doprinos k veselemu počutju

Veselje in navdušenje, ki obdajata Kraški pust, sta nalezljiva, še zlasti ob letošnji jubilejni, 45. izvedbi. Včerajšnja tiskovna konferenca, ki jo je priredil odbor za Kraški pust na domačiji Škerk v Praprotnu, je obdajala navdse dobra volja. Najvidnejši predstavnik odbora, Igor Malalan, je namreč sporočil, da so finančne težave in pomanjkanje javnih prispevkov, ki so lani povzročale preglavice organizatorjem navdse priljubljenega niza dogodkov v sklopu praznovanja pusta, vsaj za letos rešene. Malalan je pohvalil zlasti prispevek dežele FJK, ob tem pa priznal zadovoljstvo ob dejstvu, da so krajevne uprave letos namenile Kraškemu pustu veliko pozornosti.

Istega mnenja je bil deželni svetnik Igor Kocjančič, ki je spregovoril tudi v imenu prisotnega Igorja Gabrovca. Izpostavil in pohvalil je zlasti poslušnost deželne odbornice Elia De Anne. O spremembah v odnosu do Kraškega pusta v tržaški občinski upravi so pričale besede predsednika tržaškega občinskega sveta Iztoka Furlaniča, ki je pozdravil tudi v imenu odsotne tržaške občinske odbornice Elene Pellasciar. Sam Malalan je poudaril dragoceno sodelovanje tržaške občinske uprave, kar se, po njegovih besedah, že vrsto let ni dogajalo s tolikšno mero prizadevanja. Podporo Kraškemu pustu so izrazili tudi podpredsednik Pokrajine Trst, Igor Dolenc, predsednik vzhodnokraškega rajonskega sveta, Marko Milkovič, in predsednik odbora za čezmejno in regionalno sodelovanje Občine Sežana, Branko Može. Ob tem je Malalan dodal, da bodo Kraški pust ta četrtek predstavili tudi v Sežani.

Čast kraljevati celotnemu pustnemu kraljestvu pripada kralju in kraljici lantskih pustnih zmagovalcev, torej Praprovcem. Tako sta vzdušje med sunki burje pogrela Njegovo Veličastvo Kralj Tuone Krodeghin (Edi Doljak) in Kraljica Matilda Šalamin (Marta Gruđen), ki sta se občinstvu prikazala s kraljevima žezloma, na katerih sta privezana visela salama oz. klobasa kozarica. Spremljala ju je črna maskota in hkrati pustni strah in trepet otrok iz Praprota – Zludi.

Metka Šinigoj je predstavila letošnji pustni program. V sredo, 15. februarja, bo ob 18. uri v dvorani Zadrudne kraške banke na Opčinah odprtje razstave izdelkov Marise Dolce in fotografij na temo Kraškega pusta Marka Lupinca.

V četrtek, 16. februarja, se bosta ob 18. uri Kralj Tuone Krodeghin in Kraljica Matilda Šalamin pripeljala z zgodovinskim avtobusom na Opčine, pred picerijo Rino,

Včerajšnja tiskovna konferenca, ki jo je priredil odbor za Kraški pust na domačiji Škerk v Praprotnu, je vodil najvidnejši predstavnik odbora, Igor Malalan

KROMA

kjer bo sledilo žrebanje startne liste vozov in skupin mask. Za glasbeno spremljavo bodo poskrbeli godci iz Praprota, program pa bo vodil Omar Marucelli.

V petek, 17. februarja, bo ob 20. uri v Prosvetnem domu na Opčinah z igro Vici na Špici 3 nastopila gledališka skupina Tamara Petaros. Sledil bo defile otroških mask ter nastop Baletnega društva Sežana. Večer bosta povezovala Nikol Križmančič in Omar Marucelli.

Višek letošnjega Kraškega pusta pa bo prav gotovo v soboto, 18. februarja, ko se bo ob 14. uri začel priljubljeni sprevod, na katerem bo letos sodelovalo devet vozov in deset skupin mask iz tržaške in goriške pokrajine ter iz Slovenije. Letos bo gostovala skupina Asc Ravinis iz Paulara, sodelovala pa bosta tudi Godbeno društvo Prosek in godba Viktor Parma iz Trebč. Sprevod Kraškega pusta bosta vodila Peter Verč in Nikol Križmančič. Med sprevodom bo potekal tudi Pustni foto ex-tempore, ki ga organizatorji prirejajo v sodelovanju s krožkom Foto Video trst 80.

Veselo bo tudi po sprevodu, saj bo v pustnem borjaču Prosvetnega doma sledilo nagajevanje ob glasbeni spremljavi Kraških muzikantov in trebenske godbe Viktor Parma. Po nagajevanju, ki ga bosta prav tako vodila, Peter Verč in Nikol Križmančič, se bo praznovanje nadaljevalo ob kioskih SK Brdina, Mladinskega krožka KD Tabor in pevskega zbora KD Tabor.

Martin Lissiach

KRAŠKI PUST - Vozovi in skupine mask

Sodelujoči

Na pustno soboto na Opčinah devet vozov in deset skupin mask VOZOV

Križ: Apres ski party
Sovodnje: Hvala prihajamo
Merče: 45. rojstni dan
Štmaver: Trans-genska revolucija
Bazovica: Ritobol
Praprot: Ma, ta tunel ...?
Opčine: riMONTIjrmo Italijo
Vasi občine Zgonik: Bogati kradejo revežem
Medja vas – Štivan: Moč narave!!!

SKUPINE MASK

Valmaura: Puffi ... so vedno prisotni
Združenje staršev OŠ V. Šček iz Nabrežine: Smo puhni Puff-ov ???
Združenje staršev Romjan: Žoge žoge žoge
Boljunc: Cira Čara
Luna puhna Padiče: LEGO world!
Prosek – Kontovel: Frito mišto
Gruppo maschere servolane LALO: Crisi a Trieste: conzadi per le feste
Škedenj – OŠ I. Grbec/M. G. Stepančič: Šola pod udarom: po Gelminjevi, še uši!
Cooperativa sociale Trieste ANFASS: Mare forza »Anfass«
Tutti col cales: Igrajmo se z ... maurico ...

Na Radiu Trst A Arianna Bogatec o olimpijskih igrah

V drugi oddaji niza Važno je sodelovati, ki bo na sporedu na valovih Radia Trst A v torek, 7. februarja, se bo v sklopu Studia D ob 12.15 (ponovitev pa bo na sporedu ob v sredo 8. februarja ob 14.10) urednik Peter Rustja pogovarjal z jadralko Arianno Bogatec, ki se je dvakrat udeležila olimpijskih iger, in sicer v Barceloni leta 1992 in v Atlanti leta 1996.

Od četrta stavka družinskih zdravnikov?

Če sindikalna predstavništva družinskih zdravnikov ne bodo pravočasno dosegla dogovora z rimsko vlado, se v prihodnjih dneh obeta štiridnevna stavka družinskih zdravnikov. Na pogajalski mizi niso ekonomski pogoji, temveč pokojnine. V četrtek in petek naj bi stavkali družinski zdravniki, v soboto in nedeljo pa zdravniške dežurne službe. Zagotovljeni naj bi bili samo nujni posegi.

Dolina: javno srečanje o njenih dvoživkah

Dolina in njene dvoživke je naslov javnega srečanja, ki bo v četrtek, 9. februarja ob 18. uri v Sprejemnem centru Doline Glinščice ob gledališču Franceta Prešerna v Boljuncu. Govor bo o selitvi krašča in žab do kalov, kjer odložijo jajca. Pri tem prečkajo ceste, na katerih se za mnoge selitev tudi konča.

Ponedeljek v gledališkem muzeju Carlo Schmidl

Gramofon še poje je naslov konference o starih gramofonih iz dvajsetih let prejšnjega stoletja, ki bo na sporedu jutri ob 17.30 v dvorani Bobi Balzen v pritličju palače Gopcevic. Tenorist Paolo Venier bo predstavil stare plošče (78 obratov), ki jih hrani muzej Schmidl, mnogo pa jih je tudi iz njegove zasebne zbirke.

Literarno potovanje Furia Bombena

V občinski galeriji na Velikem trgu 4 bodo jutri ob 18.30 odprli razstavo tržaškega slikarja in ilustratorja Furia Bombena z naslovom Literarno in romantično potovanje po Trstu Itala Sveva in Umberta Sabe. Razstava bo odprta do 26. februarja.

ZDRAVSTVO - V bolnišnici na Katinari postaja delo zdravnikov vedno bolj naporno

Urgenca ni družinski zdravnik!

Preveč ljudi se zateka v bolnišnico po nepotrebem - Vprašanje bi zaslužilo večjo pozornost pri odgovornih za deželno zdravstveno politiko

Kronično pomanjkanje zdravnikov in zmanjšanje števila postelj sta glavna problema, ki zahtevata težke napore od zdravnikov in bolničarjev na urgenci na Katinari. Kot smo poročali v zadnjih dneh, težave na urgenci in sicer v vsej katinarski bolnišnici zaradi tega še nikdar niso bile tako hude. Dodaten problem je brezbržnost mnogih ljudi, ki se zatekajo na urgenco brez pravega razloga, ker bi se morali v resnici obrniti na družinskega zdravnika. Kot sta nam povedali deželna tajnica združenja zdravnikov Anaao-Assomed Laura Stabile in splošna kirurginja Neva Lupinc, ki je v bolnišnici na Katinari zaposlena že dolgo let, je zdaj delo na urgenci zelo težko in se zaradi pomanjkanja postelj na drugih oddelkih (ki postajajo vedno manjši) mnogokrat postavlja konkretno vprašanje, kam z bolniki.

Vprašanje, kako naprej, ostaja odprto. Namesto razvijanja službe na ozemlju prek podjetja za zdravstvene storitve in usklajevanja dela z bolnišniško-univerzitetnim podjetjem se dogaja nasprotno. Deželna vlada zaenkrat vztraja pri načrtu o

ustanovitvi enotnega deželnega podjetja za zdravstvene storitve in ukinitvi lokalnih. Jasno je, da tržaško podjetje za zdravstvene storitve ne prejema denarja za razvoj službe. Posledica je, da so storitve vedno bolj

okrnjene in večkrat ravno to podjetje pošilja lastne paciente na Katinaro. To je popolnoma v nasprotju s sodobnimi prijemi na zdravstvenem področju, ki v zadnjih letih težijo k zmanjšanju števila ho-

spitalizacij in h kakovostnejši ponudbi zdravstvenih storitev na ozemlju oziroma na domu. Odgovornost za to nosi na prvem mestu deželna uprava. Kar 60 odstotkov deželnega proračuna je namenjenih zdravstvu in človek se vpraša, kam gre ves ta denar.

Zdravniki na urgenci se medtem vsak dan srečujejo z mnogimi težavami. Delo opravljajo v majhnih ambulantah, ki jih je povrh premalo. Potrebovali bi 18 ambulant, toda razpolagajo s polovičnim številom. Tudi število zdravnikov je prenizko, saj jih je 19, medtem ko bi jih potrebovali dvakrat toliko. Poleg tega ni čakalnice za sorodnike oziroma obiskovalce pacientov, niti na sobo za pogovore z zdravniki niso pomislili. Potrebovali bi ne nazadnje tudi sobo za mrliče.

Na vse to še kako vpliva obnašanje preštevilnih ljudi, ki se obračajo na urgenco neupravičeno. Mnogo jih je, ki se zaradi bolečin, iz strahu ali ker bi morali na pregled specialista predolgo čakati obrnejo neposredno na urgenco. Ko se ti kopičijo, postane delo na urgenci težje. Zdrav-

niki obravnavajo namreč prednostno hujše primere, neurgentni - tisti z belo oznako - pa zato čakajo tudi več ur na veži. Čakalnice, kot rečeno, pač ni. Zaradi pomanjkanja postelj v bolnišnici postanejo tako prostori urgence pretesni in prenatrpani, ker drugi oddelki enostavno ne morejo hospitalizirati hujših primerov. Kdor čaka na posteljo, čaka torej skupaj s tistimi, ki je prišel na urgenco zaradi prehlada.

Ko ljudje pridejo na urgenco po nepotrebem, nudijo najrazličnejše izgovore. Od tistega, da »moj delovni urnik in tisti družinskega zdravnika sovpadata« do tistega, da »pri družinskem zdravniku nisem našel parkirnega mesta«. Drugi trdijo, da je »ambulanta družinskega zdravnika predaleč«, tretji pa, da »mi je rekel družinski zdravnik, naj pridem na urgenco«.

Da se mnogo ljudi zateče na urgenco po nepotrebem, jasno dokazuje vreme v teh dneh. Urgenca je bila v tem tednu popolnoma prazna. Razen seveda urgentnih primerov.

Aljoša Gašperlin

TISKOVNO SPOROČILO - Organizaciji nista bili povabljeni na srečanje na prefekturi

Terna: ocena Agrarne skupnosti in Združenja kraških lastnikov

Določitev vrednosti zemljišč naj poteka na osnovi državne in evropske zakonodaje!

Ob robu petkovskega sestanka na prefekturi, na katerega predstavniki Agrarne skupnosti in Združenja zasebnih kraških lastnikov niso bili povabljeni, so slednji poslali prav za to priložnost napisano tiskovno sporočilo.

»V imenu Agrarne skupnosti in Združenja zasebnih kraških lastnikov bi uvodoma podčrtali, da vse naše sodne prijave glede nezakonitega ravnanja družbe Terna niso imele doslej kakšnega ugodnega učinka. Če je res v luči zadnjih razpletov jasno, da je družba Terna popolnoma nezakonito prezrla s svojim postopanjem pravice pripadnikov priznane manjšine, potem pričakujemo, da bomo pričeli današnji sestanek z obvezo, da bo družba Terna umaknila vse prijave proti posameznim ali skupinskim lastnikom. Gre za temeljno in načelno vprašanje, ki zadeva način medsebojnih odnosov.

Pri celotni zadevi gre mnogo manj za kak narodnostni spor, pač pa za dejstvo, da so odgovorni pri Terni že od vsega začetka skušali prikriti pravo naravo del, ker gre za postavitev 15 novih nosilcev električnega daljnovoda in za ojačitev vseh ostalih in nikakor ne za prilagoditvena dela, ki spadajo v redno vzdrževanje. Ves čas smo med izvedbo del bili izpostavljeni močnim psihološkim pritiskom, tudi zaradi ravnanja sil javnega reda, kar je močno omajalo naše zaupanje do javnih institucij. Ne spominjamo se, da bi v zadnjih tridesetih letih doživeli kaj podobnega. Ta sestanek je dokaz, da nekateri niso bili usposobljeni ali niso hoteli, da bi postopki v zvezi z deli potekali na jasen in pravičen način. To smo poudarili kar nekajkrat.

Zahtevamo torej korektno ravnanje z nami tudi ob dejstvu, da je peticijo glede visokonapetostnega daljnovoda podpisalo več kot dvatisoč ljudi, na katero se pa deželna uprava še ni odzvala. Še naprej trdimo, da je za visokokakovostno in krajinsko zaščiteno področje, kot jer tržaški Kras, edino prav vkop daljnovoda in to tudi iz zdravstvenih razlogov. Naše zahteve so sledeče:

usklajen načrt za prenos električne energije, točne roke za pripravo načrta, ki naj zadeva posodobitve sedanjih in prihodnjih elektroodvodov, ureditev vseh odprtih vprašanj, ki se nanašajo na izplačilo nikoli v poštev vzetih odškodnin, ker se za nujnim zagotavljanjem zemljišč skriva dejstvo več kot

petdesetletnega razpolaganja s temi zemljišči.

Za določitev odškodnine je primerno uskladiti postopek, v nasprotnem primeru pa naj se izplačajo na osnovi veljavnih določb. Določitev vrednosti zemljišč naj poteka na osnovi državne in evropske zakonodaje, upoštevajoč tudi novejšo razsodbo ustavnega sodišča št. 181/2011, ki razglasa za neustavnega člen 40, 2. in 3. odstavek odloka predsednika republike z dne 08/06/2001, št. 327 (enotni tekst zakonskih določil in pravilnikov o razlaščenju za javno korist). Na osnovi tega odloka so veljale povprečne kmetijske vrednosti. Slednje morajo določiti pristojni uradi upoštevajoč resnične tržne vrednosti in še druge morebitne okoliščine, zlasti v primerih, ko se zemljišča nahajajo znotraj zaščiteneh področij Natura 2000.

Pričakujemo, da bodo vse merodajne strani podpisale predlagani dogovor.»

ZKB - V torek Postani podjetnik

Imate idejo in jo želite uresničiti?

Do jutri se je mogoče prijaviti na delavnico za nadebudne podjetnike, ki bo v torek ob 17. uri potekala v prostorih Zadr. družne kraške banke na Opčinah. Prijave in informacije zbirajo na spletnih naslovih info@uip.si ali clanisoci@bcccarso.it.

Torkov večer prireja Zadr. družna kraška banka v sodelovanju z UIP Univerzitetnim razvojnim centrom in inkubatorjem Primorske in Slovenskim deželnim gospodarskim združenjem. Predvideni so posegi predsednika ZKB Stancicha (Vloga banke pri podpori podjetništva), Elvire Luin, vodje zanimivega projekta Natečaj Podjetna Primorska in Andreja Šika, ki bo predstavil dejavnosti združenja SDGZ za podjetnike.

JUTRI V DSI - Dan spomina Tiho prilaščanje slovenskih žrtev

Jutrišnji večer DSI bodo ob okrogli mizi z naslovom »Dan spomina in prilaščanje slovenskih žrtev« oblikovali trije zgodovinarji. Blizu se namreč 10. februar, ki ga je italijanski zakon št. 92 iz leta 2004 razglasil za Dan spomina na žrtve vojne in povojnega eksodusu iz Istre, z Reke in iz Dalmacije. V tem času rado prihaja do enostranskih razlag, a tudi zlorab zgodovine v protislovenskem duhu.

V tej zvezi se posebno zavržen pojav lahko zasledimo v publikacijah in na številnih spletnih straneh različnih italijanskih, tudi odkrito fašističnih veteranskih ali »raziskovalnih« združenj in ustanov. V sezname žrtev, ki naj bi sodile v vrste Mussolinijeve salojske države oz. vsekakor »italijanske strani«, brez posmiskov vpisujejo tudi Slovence, ki so bili res žrtve ideološkega nasilja, napak ali kaznovanja slovenskih partizanov, nikakor pa niso padle za italijanske interese. Na takih seznamih (npr. na spletni strani Caduti e dispersi della Repubblica Sociale Italiana) lahko najdemo kaplana v Cerkmem Lada Piščanca in Ludvika Slugo ter druge znane in manj znane primorske žrtve z obeh strani sedanje državne meje, ki so vsekakor žrtve našega drž-

vljanskega spopada in revolucije, ne pa partizanskega boja proti RSI ali celo protitalijanskega etničnega čiščenja. Pri tem žrtve zapisujejo še z absurdnimi poitalijančenimi primki (Lado Piščanc je na primer zapisan kot »don Ladislao Pisacane«), tako da je njihov spomin dvakrat oskrunjen, ogromno moralno škodo pa trpijo tako svoji kot vsa naša narodna skupnost.

Na omenjene zlorabe bo jutri dokumentirano opozoril prof. Aleš Breclj. Dr. Vida Deželak Barič bo predstavila dosedanje izsledke projekta Žrtve druge svetovne vojne in neposredno po njej, ki ga zadnja leta vodi na Inštitutu za novejšo zgodovino v Ljubljani, Nataša Nemež iz Goriškega muzeja pa bo spregovorila o svojih obsežnih raziskavah o vojnih in povojnih žrtvah v primorskem obmejnem prostoru. Večer, ki ga bo povezoval Ivo Jevnikar, bo tako ob obravnavi nespregledljivega »prilaščanja slovenskih žrtev« nudil tudi podrobnejše informacije o številu slovenskih vojnih in povojnih žrtev (bilo jih je nad 97.500), njihovemu statusu vojaške osebe ali civilista, zemljepisni in drugačni pripadnosti ter povzročiteljih smrti.

MUZEJ SCHMIDL - Družina muzeju podarila pokojnikovo taktirko in drugo gradivo

Poklon velikemu glasbeniku in plemenitemu človeku Andreu Giorgiju ob prvi obletnici smrti

Mnogi umetniki vzbujajo globoko spoštovanje, malokdo pa je resnično priljubljen tudi zaradi človeških vrlin. Andrea Giorgi je bil glasbenik, katerega se prijatelji, kolegi in sodelavci spominjajo zaradi prestižne mednarodne kariere in hkrati zaradi prijetnega, družabnega značaja. O tem je zgovorno pričal množični obisk na ponedeljkovem srečanju v palači Gopčević, kjer je gledališki muzej Schmidl priredil spominski popoldan, katerega se je udeležilo tudi lepo število gostov. Priložnost je bila donacija družine tržaškega dirigenta in zborovodje, ki je podarila mestnemu muzeju njegovo taktirko ter vrsto fotografij in dokumentov. Eno leto po njegovi smrti pa je spomin na glasbenika živ tudi v opernem gledališču Verdi, kjer so se odločili za poimevanje pevske dvorane po njem. Pomembno počastitev dirigenta, ki je dvajset let (od leta 1975 do leta 1987) sodeloval s tržaškim gledališčem, sta na srečanju osvetlila izredni upravitelj Claudio Orazi in podžupanja občine Trst Fabiana Martini.

Giorgi je pustil v Trstu globoke sledi, še globlje pa so njegovo kariero zaznamovale mednarodne umetniške izkušnje, ko je kot zborovodja in dirigent sodeloval z moštri svetovnega slovesa v opernih gledališčih v Ankaru, Parizu, Marseillu, Neaplju in v Rimu. Ob upokojitvi se je vrnil v rodni Trst, kjer je užival le za kratek čas ob pogledu na ljubljeno sinjino neba in morja.

To sinjino je nosil tudi v očeh, ki so že ob prvem stiku vzbudile zaupanje v njegovi asistentki pri opernem zboru v Rimu Gei Garatti, ki je v ponedeljek podala njen spomin na desetletno sodelovanje z glasbenikom, ki je muzical najprej z osebami, saj bi brez človeškega soglasja težko ubral občutljiv instrument, kot je zbor. Težko je zadržal solze ob hvaležnem spominu tudi član rimskega opernega zbora Maurizio Rossi, ki je poudaril enakovredno veličino umetniških in duševnih sposobnosti edinstvenega mojstra.

Posamezna pričevanja je povezoval glasbeni kritik in kulturni delavec Gianni Gori, ki je skupaj s kuratorjem gledališkega muzeja Stefanom Bianchijem izbral na-

Andrea Giorgi

slov srečanja: »Mojster glasbene gostije«, saj je Andrej, kot so ga imenovali prijatelji, vedno pristopal z iskrenim navdušenjem k delovnim izzivom in je postavljaj družino, prijatelje, človeške stike na enako raven. V krog njegovih prijateljev spada tudi vodja zborovskega tekmovanja Seghizzi Italo Montiglio, ki je spregovoril

o štiridesetletni vezi s človekom, ki ni nikoli namenoma izpostavljaj svoje visoke glasbene izobrazbe in se ni ponašal z vidnimi dosežki, čeprav so njegove sposobnosti naravno prišle na dan, ko je sodeloval kot član in predsednik žirije zborovskega, solističnega ali kompozicijskega natečaja. Prestižno mednarodno zborovsko tekmovanje mu bo odslej posvetilo kategorijo za izvedbe literature 19. stoletja.

Pred Giorgijevo ženo Gioio, ki je sedela v prvi vrsti, sta se zvrstila s svojimi spomini še bivši direktor dnevnika Il Piccolo Lucio Ceschia in ugledni gost, dirigent Maurizio Arena, ki je z mojstrom delil veliko navdušujočih opernih izkušenj v Ankaru in v Trstu.

Vsem občutenim besedam in spominom bi lahko dodali podatek, da so umetniški dosežki Andree Giorgija in njegova priljubljenost v poseben ponos tudi tržaški slovenski skupnosti: dirigent je govoril namreč slovensko, saj se je rodil očetu po priimku Jurkič in materi Schmidti pri Sv. Ivanu.

Rossana Paliaga

Včeraj danes

Danes, NEDELJA, 5. februarja 2012

AGATA

Sonce vzide ob 7.22 in zatone ob 17.16
- Dolžina dneva 9.54 - Luna vzide ob 14.53 in zatone ob 5.25

Jutri, PONEDELJEK, 6. februarja 2012

DORA

VREME VČERAJ: temperatura zraka - 5,6 stopinje C, zračni tlak 1016,6 mb raste, vlaga 48-odstotna, veter 66 km na uro vzhodnik severo-vzhodnik, burja s sunki do 128 km na uro, nebo rahlo pooblačeno, morje močno razgibano, temperatura morja 8 stopinj C.

OKLICI: Tommaso Contessi in Lucia Barbo, Massimiliano Cortese in Carlotta Paolini, Davide Calabrese in Alberta Izzo, Stefano Schiesari in Alessandra Kocsis, Stefano Metlica in Elena Postogna, Paolo Fattorini in Silvia Sandri, Alessio Damato in Tajvin Giacomini, Damjan Gregori in Mija Kalc, Matteo Bezensek in Karolina Vasylina Miroshnyenko, Giuseppe Aguglia in Moira Beltrame, Massimo Fontanella in Gioia Fumis, Massimiliano Grana in Roberta Racman.

Lekarne

Nedelja, 5. februarja 2012

Lekarne odprte od 8.30 do 13.00

Trg Ospedale 8, Ul. Commerciale 21, Capo di Piazza Mons. Santin 2, Milje - Lungomare Venezia 3, Opčine - Proseška ulica 3.

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00

Trg Ospedale 8 (040 767391), Ul. Commerciale 21 (040 411121), Milje - Lungomare Venezia 3 (040 274998). Opčine - Proseška ulica 3 (040 422498) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte od 16.00 do 20.30

Tg Ospedale 8, Ul. Commerciale 21, Capo di Piazza Mons. Santin 2, Milje - Lungomare Venezia 3. Opčine - Proseška ulica 3 (040 422478) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Capo di Piazza Mons. Santin 2 (040 365840).

Od ponedeljka, 6., do sobote, 11. februarja 2012
Običajni urnik lekarn:
od 8.30 do 13.00
in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00

Ul. Ginnastica 6 (040 772148), Naselje Sv. Sergija - Ul. Curiel 7/B (040 281256). Bazovica (040 9221294) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30

Ul. Ginnastica 6, Naselje S. Serija - Ul. Curiel 7/B, Trg Venezia 2. Bazovica (040 9221294) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Trg Venezia 2 (040 308248).

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, praznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)
Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.
Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.
Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

glasbena matica v sodelovanju s **Fundacijo L. M. Škerjanc**
GLASBENIKI OB DNEVU SLOVENSKE KULTURE
nastopajo solisti, komorne skupine
na sporedu skladbe slovenskih ustvarjalcev

petek, 10. februarja 2012, ob 18. uri
 Velika dvorana Narodnega doma v Trstu, ul. Filzi, 14

Vljudno vabljeni!

BRIŠČIKI | 11.2.2012 @21.00
 PRIREDITVENI PROSTOR S TREMI ŠOTORI
MAGNIFICO & TURBOLENZA
 + KOČANI ORKESTAR
 8€ vstopnina
 austria
 DJ STONER & COCO DUB
 1000% TURBO FUER WITH MR RANDJE DJ
 Heineken

Kino

AMBASCIATORI - 15.15, 17.30, 19.50, 22.15 »Mission Impossible - Protocollo fantasma«.

ARISTON - 16.30, 18.45, 21.00 »The Iron Lady«.

CINECITY - 11.00, 14.30, 17.05, 19.40, 22.15 »Hugo Cabret«; 11.10, 15.00, 17.35 »Hugo Cabret 3D«; 11.00, 15.10, 17.20, 18.20, 20.30, 21.30 »Millennium - Uomini che odiano le donne«; 11.10, 14.15, 16.55, 19.35, 22.15 »Mission Impossible - Protocollo fantasma«; 10.50, 13.05, 15.20, 16.40, 17.40, 19.00, 20.00, 21.20, 22.15 »Benvenuti al Nord«; 20.10, 22.10 »Underworld 4 - Il risveglio 3D«; 11.10, 15.00 »L'incredibile storia di Winter il delfino«; 10.50, 12.50, 14.45 »Alvin Superstar 3 - Si salvi chi può«.

FELLINI - 16.10, 18.30, 21.00 »The Help«.

GIOTTO MULTISALA 1 - (Ulica Giotto 8) 16.20, 18.15, 20.15, 22.15 »Benvenuti al Nord«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.10, 20.10 »L'arte di vincere«; 18.20 »E ora dove andiamo?«; 22.20 »Shame«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.10, 18.50, 21.30 »Millennium - Uomini che odiano le donne«.

KOPER - KOLOSEJ - 16.00, 18.10, 20.20 »Angleška pita«; 16.20, 18.50, 21.20 »Misija: Nemogoče - protokol duh«; 16.10, 18.40, 21.10 »Sherlock Holmes: Igra senc«.

KOPER - PLANET TUŠ - 20.15 »Pisma sv. Nikolaju«; 12.50, 16.30, 18.50, 21.10 »Tihotapci«; 11.30, 12.15, 14.15, 15.30, 16.15, 17.30, 18.15 »Obuti maček 3D«; 10.50, 13.10, 15.10, 17.10, 19.10 »Obuti maček (sinhr.)«; 13.30, 19.30, 21.30 »Podzemlje: Prebujenje 3D«; 12.00, 15.00, 18.00, 21.00 »Grivasti vojak«; 21.20 »Parada«; 12.20, 14.20, 16.20, 18.30, 20.30 »Obuti maček«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.40, 20.30 »The Artist«; Dvorana 2: 15.20, 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »I Muppet«; Dvorana 3: 15.15 »Il gatto con gli stivali«; 18.30, 20.20, 22.15 »ACAB - All Cops Are Bastards«; Dvorana 4: 15.45, 20.00 »Hugo Cabret«; 17.50, 22.15 »Hugo Cabret 3D«; 18.20, 22.15 »La talpa«.

SUPER - 15.45 »Alvin Superstar 3«; 17.10, 21.30 »J. Edgar«; 19.30 »Benvenuti al Nord«.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 15.00, 17.00, 20.00, 22.10 »Benvenuti al Nord«; Dvorana 2: 17.20, 19.50, 22.15 »Mission Impossible - Protocollo fantasma«; 15.30 »Arthur e la guerra dei due mondi«; Dvorana 3: 16.00, 18.15, 20.40 »Hugo Cabret 3D«; Dvorana 4: 18.00, 21.00 »Millennium: Uomini che odiano le donne«; 16.00

»ACAB - All Cops Are Bastards«; Dvorana 5: 15.30, 17.40, 20.10, 22.00 »The Iron Lady«.

Prireditve

150 LET CERKVE SV. MAGDALENE V BAZOVICI - Danes, 5. februarja, bo predavanje prof. Borisa Grgiča »Stili v cerkvenem stavbarstvu, posebej še v domači cerkvi«. V nedeljo, 12. februarja, sledi predavanje slikarja Borisa Zuliana na temo »Ikkone in freske«. Oba predavanja bosta po maši od 10.30.

UMETNIŠKA ŠOLA UNINT prireja vodeni ogled razstave »Ekspressionizem«, Vila Manin, danes, 5. februarja. Informacije na tel. št.: 338-3476253 ali 040-2602395.

ZARADI SLABIH VREMENSKIH RAZMER odpade koncert dua Baldo v gledališču Rossetti v ponedeljek, 6. februarja. Duo bo nastopil v ponedeljek, 13. februarja, ob 20.30.

ŽUPNIJSKA SKUPNOST IN SLOMSKOVO DRUŠTVO vabita na Prešernovo proslavo ob Dnevu slovenske kulture, ki bo v sredo, 8. februarja, v župnijski cerkvi v Križu s pričetkom ob 20.30. Nastopa ženska pevska skupina Stu ledi, slavnostni govornik bo novinar Sandor Tence.

DRUŠTVO SLOVENCEV MILJSKE OBČINE Kiljan Ferluga, COŠ Albin Bubnič in OV Mavrica vabijo na »Dan slovenske kulture« v sredo, 8. februarja, ob 15. uri na trgu Marconi v Miljah. Projekt je nastal pod pokroviteljstvom Občine Milje.

PREŠERNO SKUPAJ - KD Kraški dom, SKD Krasno Polje, SKD Skala, SKD Slovan, SKD Primorec, SKD Lipa, SKD Tabor: sredo, 8. februarja, v Prosvetnem domu na Opčinah Prešerno za šole: glasbena predstava Črni saksofon, v izvedbi Glasbene mladine Slovenije; nedelja, 4. marca, ob 18.00 v Zadržnem domu v Gropadi Prešerni poklon Ignaciju Oti s pesmijo, besedo in sliko. Sodelujejo zbori društev vzhodnega Krasa; nedelja, 22. aprila, Prešerni izlet v Vrbo in v Ljubljano z ogledom razstave Tržaška umetnostna obzorja 1945-60 v Cankarjevem domu.

ŠKD TIMAVA-MEDJAVAS-ŠTIVAN prireja Dan slovenske kulture, ki bo v sredo, 8. februarja, ob 20.30 v prostorih kmečkoga turizma pri Paolotu Pernarčiču v Medjivasi. Nastopila bo dramska skupina SKD Slovenec Boršt-Zabrežec z veseloigro v narečju »Gostilna mama«. Toplo vabljeni.

TRŽAŠKA KNJIGARNA TER ZALOŽBI MLADIKA IN ZTT vabimo na »Kavo s knjigo« v sredo, 8. februarja, ob 10. uri. Gostili bomo očeta in

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE
 v sodelovanju z **Bonawentura - gledališčem Miela**

SIDDHARTA

v petek, 10. februarja ob 21.00
 v Veliki dvorani SSG
 abonma Super-sodobni in Mega ter izven

Predprodaja pri blagajni SSG od ponedeljka do petka z urnikom 10-15
 tel. št. 800214302 (brezplačna) ali 040 362542
 spletna prodaja na www.vivaticket.it

sina, Borisa in Žigo Gombača, s katerima se bomo v pogovoru sprehajali med zgodovino, umetnostjo in literaturo.

TRŽASKA KNJIGARNA IN SKD TABOR vabita v četrtek, 9. februarja, ob 18. uri na Opčine (Proseška ul. 13) na predstavitev knjige Marka Sosiča »Iz zemlje in sanj«. Spregovorila bo prof. Loredana Umek.

KRD DOM BRIŠČIKI IN KD RDEČA ZVEZDA pod pokroviteljstvom Občine Zgonik vabita na Praznik slovenske kulture, ki bo v petek, 10. februarja, ob 20. uri v društvenih prostorih v Briščikih. Sodelujejo MePZ Rdeča zvezda, vokalna skupina Volnik ter recitatorka Vesna Hrovatin. Toplo vabljeni!

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA vabi na odprtje fotografske razstave Nike Furlani »Soba 68«, ki bo v petek, 10. februarja, ob 17.30. Predstavil jo bo Matevž Paternoster. Glasbeni utrinek Barbara Ferluga, flauta gojenka konservatorija G. Tartinija v Trstu.

TRŽAŠKO ANTROPOZOFSKO DRUŠTVO »FORTUNATO PAVISI« prireja v petek, 10. februarja, ob 20. uri na sedežu v Ul. Mazzini 30 predavanje o »Neugodju mladostnika in preobražanju družine«. Predavateljica prof. Elsa Zibai bo z antropozofskega pogleda (in ne samo spregovorila o novih poteh zavestne duše v družinskih odnosih).

UČENCI IN UČITELJI OŠ I. GRBEC - M.G. STEPANČIČ iz Škednja vabijo v petek, 10. februarja, ob 20.00 v KD I. Grbec na predstavitev DVD-ja »Nekoč je bilo v Škednju lepo«, ki je nastal v okviru 30-letnice poimenovalja šole po Ivanu Grbcu.

GKD DRUGAMUZIKA sporoča, da bodo skupine Kad bi bio Bjelo dugme, Parni Valjak tribute band, Ansambel Nebojsega, Red Katrins, Radiowave in Dj Paps prišli k Briščikom v soboto, 25. februarja, ko se bo tudi sklenil zimski del festivala Glasba brez meja 2012. Vsi ostali koncerti iz festivalskega niza društva Drugamuzika pa bodo stekli po že najavljenem sporedu. V soboto, 11. februarja, bo tako kot napovedano zaživel praznik Guča na Krasu z nastopom Magnifica in Kočanega Orkestra, 18. in 21. februarja pa bodo

Pogrebno podjetje

na Opčinah, v Boljuncu,
 v Miljah, v Nabrežini
 in v Trstu
 na Istrski ulici
 nasproti pokopališča sv. Ane

Tel. 040 21 58 318

Slomškovo društvo in Župnijska skupnost iz Križa prireja

Prešernovo proslavo

ob Dnevu slovenske kulture
 v sredo, 8. februarja, ob 20.30
 v župnijski cerkvi v Križu

Nastopa Ženska pevska skupina
Stu ledi
 slavnostni govornik **Sandor Tence**

na svoj račun prišli ljubitelji pusta ob glasbi številnih veseljaških skupin.

OBČINA DOLINA v sodelovanju s kulturnim društvom Fran Venturini iz Domja, vabi na praznovanje Dneva slovenske kulture, ki bo v soboto, 11. februarja, ob 19.30 v kulturnem centru A. Ukmar pri Domju. Sodelujejo otroški pevski zbor Fran Venturini, Nomos Ensemble, maestro Alessandro Švab z gojenci mednarodne akademije iz Križa in oktlet Volnik. Priložnostna govornica bo prof. Vilma Purič.

DRUŠTVO MARIJ KOGOJ ob Dnevu slovenske kulture prireja gledališko predstavo v nedeljo, 12. februarja, ob 16. uri. S komedijo »Zbeži od žene«, večkrat nagrajena na Festivalu amaterskih gledaliških skupin v Mavhinhah 2011, nastopa PD Štandrez. Sledi pustna zakuska. Toplo vabljeni v Marijin Dom, Ul. Brandesia 27/1 pri Sv. Ivanu v Trstu, www.drustvomarijkogoj.org.

DRUŠTVO ROJANSKI MARIJIN DOM v sodelovanju z Glasbeno Matico vabi v nedeljo, 12. februarja, na »Prešernovo proslavo«. Nastopili bodo pevska in plesna skupina »Stu ledi« ter učenci Glasbene Maticice. Priložnostno misel bo podal časnikar Ivo Jevnikar. Prireditve bo v Marijinem domu v Rojani (Ul. Cordaroli, 29) ob 16. uri. Poskrbljeno je za prevoz od rojanske cerkve do doma četrte ure pred pričetkom.

SKD IGO GRUDEN prireja v nedeljo, 12. februarja, ob Dnevu slovenske kulture, prireditve »Koroška na obisku«. Program bo oblikoval Oktlet Suha, o koroški pesmi bo spregovoril letošnji Štrekljev nagajenec dr. Bertelj Logar, pevski pozdrav bosta prinesla DPZ Kraški slavček in MePZ Igo Gruden. Začetek ob 17. uri v Kulturnem domu Igo Gruden v Nabrežini.

ZVEZA SLOVENSkih KULTURNIH DRUŠTEV v sodelovanju z Javnim skladom RS za kulturne dejavnosti prireja »18. revijo kraških pihalnih godb«; v nedeljo, 12. februarja, ob 18. uri v Vaškem domu v Kobji Glavi nastopajo: Pihalni orkester Kras Doberdob, Pihalni orkester Ricmanje, Pihalni orkester Komen.

ZAHVALA

Bernarda Ciuk

Iskrena hvala vsem, ki ste počastili njen spomin.
 Posebna zahvala predsedniku Jusa Trebče Davidu Malalanu.

Svojci

ZAHVALA

Janko Kante

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste sočustvovali z nami in na katerikoli način počastili spomin našega dragega.

Svojci

Gabrovec, 5. februarja 2012

5.2.2012

5.2.2012

Lucijan Volk

Si vedno v naših srcih.

Žena Neva, Tea, Sandi in Pavel

† Spokojno je preminil

Luigi Madotto

Sporočajo

otroci Mariagrazia, Rosalba, Lino in Patrizio z družinami, ljubljene vnuki in pravnuki

Pozdravili ga bomo v ponedeljek, 6.2., od 10.00 do 13.00 v ulici Costalunga. b 13.30 bo sledila sv. maša v Križu v cerkvi sv. Quirico in Giulitta. Pogreb z žaro bo v ponedeljek, 20.2., ob 15.30 na pokopališču v Križu.

† Zapustil nas je naš dragi

Bruno Stocca

Žalostno vest sporočajo

Boris, Anita, Nives, Pino, Nino, Sandra, vnuki ter ostalo sorodstvo

Pogreb z žaro bo v ponedeljek, 6. februarja, ob 11.30 v cerkvi v Nabrežini. Namesto cvetja darujte v dobrodelne namene

Nabrežina, 5. februarja 2012

Pogrebno podjetje Sant'Anna - Nabrežina

ZAHVALA

Mario Rapotec

Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam bili ob strani v teh težkih trenutkih in ki ste na kakršenkoli način počastili spomin našega dragega..

Družina

Pogrebno podjetje Alabarda

ZAHVALA

Patrizia Terčič

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste z nami sočustvovali in na katerikoli način počastili spomin naše drage. Posebna zahvala doktorici Logar in osebi nabrežinske zdravstvene enote.

Caterina, Celestina, Vaško

Nabrežina, 5. februarja 2012

Pogrebno podjetje Sant'Anna - Nabrežina

ZAHVALA

Lidija Gulič vd. Guštin

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste z nami sočustvovali in jo pospremili na zadnji poti.
 Posebna zahvala gre Ireni Tavčar in Nevi Daneu za skrb in razpoložljivost.

Družina

Col, 5. februarja 2012

Pogrebno podjetje Alabarda

ZAHVALA

Luciano Sturman

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste na kakršenkoli način počastili spomin našega dragega.
 Posebna zahvala gre g. župniku Metodu Lampetu, cerkvenim pevcem, nonetu Primorsko in MPZ upokojencev iz Brega.

Družina

Pogrebno podjetje Alabarda

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

PUSTNI VEČER

V SLOVENSKEM STALNEM GLEDALIŠČU ob 20.30 izredna ponovitev komedije **ŠOFERJI ZA VSE ČASE** Mira Gavrana v režiji Borisa Kobala sledi **PUSTNI PLES** s triom **Bodeča roža!**

v petek, 17. februarja ob 20.30 v Veliki dvorani SSG

Predprodaja pri blagajni SSG od ponedeljka do petka z urnikom 10-15 tel. št. 800214302 (brezplačna) ali 040 362542

Slavistično društvo
Trst-Gorica-Videm
iskreno čestita svoji predsednici

**prof. Mariji
Pirjevec**

ob prejemu visokega priznanja,
Reda za zasluge.

Davidu in Nataši iskreno
čestitamo ob rojstvu hčerke

Ingrid

vsi pri ŠKD Cerovlje-Mavhinje

Čestitke

Hip hip hurà, moja sestra ISA-BEL 1. rojstni dan ima! Da bi bila vedno tako vesela in da bi še naprej rada za mano pesmice pela! Matija Danes bo ISABEL na torti 1 svečko ugasnila, da bi se ji vsaka želja izpolnila! Da bi še naprej tako pridna in nasmejana bila, to ji voščiva iz vsega srca! Teti Fjona in Karin

Naj se ve, naj se zna, da nono SERGIO 70 let ima! Da bi bil zdrav, vesel in me še vedno tako rad imel. Vse najboljše, Federico.

V četrtek je ORLANDA iz Trebč praznovala svoj rojstni dan. Vsi, ki jo imamo radi, ji kličemo: »Bog te živi!«.

Jutri, 6. februarja, praznujeta MARIO in MARIJA iz Doline 40 let poroke. Še na mnoga in zdrava leta jima iz vsega srca kličeta Katerina in Ivana, Nataša in Andrej ter vsa žlajata s Ferlugov!

Društvo Rojanski Marijin dom iskreno čestita mamici Sari in očku Niku ob rojstvu hčerke NINE.

Danes praznuje naš dragi SREČKO 75 let. Še na mnoga leta, polna zdravja, mu kličejo vsi od SKD Vigred.

Šolske vesti

BODOČI VIŠEŠOLCI, POZOR! Na zavodu Žige Zoisa smo vam na razpolago za morebitna pojasnila v zvezi z vpisi na višjo srednjo šolo. V tajništvo sprejemamo najave na tel. št. 040-54356.

DIDAKTIČNO RAVNATELJSTVO NA OPČINAH, Nanoški trg 2, sporoča urnik informativnega sestanka za starše, ki bodo otroke vpisali v 1. razred osnovne šole: Šola A. Gradnik (Col) v ponedeljek, 6. februarja, ob 15.00.

NA DTZ ŽIGE ZOISA bo roditeljski sestanek za starše dijakov, ki ob koncu prvega polletja niso dosegli zadostnega uspeha, v ponedeljek, 6. februarja, ob 17.30 na sedežu v Ul. Weiss 15.

Društvo slovenskih izobražencev

vabi jutri v Peterlinovo dvorano, Donizettijeva 3 na okroglo mizo

DAN SPOMINA IN PRILAŠČANJE SLOVENSKIH ŽRTEV

Na zlorabe bo opozoril prof. Aleš Breclj.

Dr. Vida Deželak Barič (INZ) in Nataša Nemeč (Goriški muzej) bosta predstavili izsledke raziskav o žrtvah med drugo svetovno vojno in po njej na Slovenskem, in še posebej na Primorskem.

Začetek ob 20.30

DIDAKTIČNO RAVNATELJSTVO V DOLINI sporoča, da bo do 20. februarja sprejemalo vloge za vpis otrok v vrte in osnovne šole. Urnik: ponedeljek 8.00-17.00, torek, sredo in četrtek 8.00-14.30, petek 8.00-13.00. Informativni sestanki: OV Palčica Ricmanje 8. februarja, ob 11.00; COŠ M. Samsa - I.T. Zamejski 8. februarja, ob 17.00. Prošnje za vpis dobite na www.didol.it.

OBČINA DOLINA sporoča, da bodo od srede, 8., do srede, 29. februarja, potekala vpisovanja v otroške občinske jasli v Dolini št. 200 za š.l. 2012/13, medtem ko bo rok vpisovanj v otroške jasli Colibri (Ul. Curiel 2 - samo za otroke s stalnim bivališčem v občini Dolina) sporočen naknadno. Informacije in vpisni obrazci na www.sandorligo-dolina.it.

DIDAKTIČNO RAVNATELJSTVO NA OPČINAH, Nanoški trg 2, sporoča, da bo vpisovanje potekalo do 20. februarja. Urnik: ponedeljek-petek, 7.45-13.30. Tajništvo bo odprto tudi v soboto, 11. februarja, od 8.30 do 13.00.

DIDAKTIČNO RAVNATELJSTVO V NABREŽINI sporoča, da bo vpisovanje za š.l. 2012/13 potekalo do 20. februarja. Urnik tajništva: od ponedeljka do petka 8.00-14.30, ob torkih 8.00-17.00. Urad bo odprt tudi dve soboti, in sicer 11. in 18. februarja od 8.30 do 12.00.

RAVNATELJSTVO LICEJA F. PREŠERNA obvešča, da 20. februarja zapade rok za vpisovanje v prve razrede. Vpisne pole so na razpolago na spletni strani www.preseren.it.

RAVNATELJSTVO NIŽJE SREDNJE ŠOLE IGA GRUDNA iz Nabrežine obvešča, da bo vpisovanje v 1. razred nižje srednje šole potekalo do 20. februarja.

SLOVENSKI DIJAŠKI DOM SREČKO KOSOVEL Trst, Ul. Ginnastica 72, sprejema vpise v otroške jasli za š.l. 2012/13 (pon.-pet. 8.00-16.00). Tel. št.: 040-573141.

Izleti

SPDT sporoča, da danes, 5. februarja, napovedani pohod po Krasu zaradi slabega vremena ODPADE.

RAZVOJNO DRUŠTVO PLISKA in hotel iz Pliskovice organizirata danes, 5. februarja, tradicionalen Igorjev pohod »Od kala do kala«. Zbirališče ob 13. uri pod latnikom evropskega prijateljstva v Pliskovici. Dolžina poti znaša 6,7 km, vodeni pohod z ogledom 18-kalov traja približno tri ure. Pohodu sledi družabnost na vaškem balinišču.

Obvestila

TELOVADBA V BAZENU s segreto morsko vodo, v organizaciji Mladinskega doma Boljunec: informacije in vpis na tel. št. 335-8045700 (Albert). Kombi odpelje ob 8.45 iz pred gledališča v Boljuncu, sledi postaja v Borštu, avtobusna postaja na trgu v Ricmanjih, Log, Pulje in Domjo avtobusna postaja pri trgovini jectivin.

JUS TREBČE vabi člane in vaščane, da se danes, 5. februarja, udeležijo vzdrževalne sečnje na poljskih poteh Kalič / Frčatouke in Kal / Samarinke. Vsakdo naj s seboj prinese potrebno orodje. Zbirališče Pr Kale ob 8.30.

KD FRAN VENTURINI sporoča, da odpade družabnost za starejše občane predvidena za danes, 5. februarja, v domu Anton Ukmar pri Domju, zaradi slabega vremena. Nov datum bomo naknadno sporočili.

KMEČKA ZVEZA sporoča, da je na pobudo Tržaške pokrajine odprt solidarnostni račun za zbiranje sredstev za pomoč govedorejskemu obratu Daria Zidariča, ki je utrpel veliko škodo zaradi požara. Številka računa IBAN IT98C089280220101000031340.

SK DEVIN prireja poldnevne in celodnevne tečaje smučanja in deskanja za otroke in odrasle v kraju Forni di Sopra vsako soboto in nedeljo. Predviden je avtobusni prevoz z odhodom iz Nabrežine. Informacije in vpisovanja na info@skdevin.it ali na tel. 335-8180449 (Erika).

DOBRODELNA ZBIRALNA AKCIJA rabljenih zimsko - poletnih oblačil in obutve namenjena mladostnikom od 14. do 20. leta bo potekala v tednu od 6. do 10. februarja, v Ul. Ginnastica 72, od 8.00 do 9.30 in od 19.30 do 21.00. Rabljena oblačila in obutev bodo vzgojitelji prevzemali v sprejemnici Dijaškega doma, v neposredni bližini administrativnih uradov.

DRUŠTVO SLOVENSKIH IZOBRAŽENCEV vabi v ponedeljek, 6. februarja, v Peterlinovo dvorano, Donizettijeva 3, na okroglo mizo »Dan spomina in prilaščanje slovenskih žrtev«. Na zlorabe bo opozoril prof. Aleš Breclj. Dr. Vida Deželak Barič (Inštitut za novejšo zgodovino) in Nataša Nemeč (Goriški muzej) pa bosta predstavili izsledke raziskav o žrtvah med drugo svetovno vojno in po njej na Slovenskem, in še posebej na Primorskem. Začetek ob 20.30.

SKD SLOVENEK obvešča člane in vaščane, da v ponedeljek, 6. februarja, odpade občni zbor, zaradi neugodnih vremenskih razmer.

FOTOVIDEO TRST80 prireja v torek, 7. februarja, ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani Ul. S. Francesco 20 večer posvečen foto/video kompoziciji. Profesor Mitja Reichenberg iz Ljubljane nam bo predaval o pravilih in kako ustvariti umetniško fotokompozicijo, kako zajeti popolno panoramo, portret, premik kamere in drugo. Vabljeni!

SKD TABOR sporoča, da je še nekaj prostih mest za tečaj za dekoriranje tort, ki bo v nedeljo, 12. februarja, od 10.00 do 19.00 v Prosvetnem domu na Opčinah. Prijave sprejema na tel. št. 349-7597763 (Nastja) ali na nastjam@hotmail.it do torka, 7. februarja.

TEČAJ COUNTRY PLESA za odrasle (posameznike ali pare) v večnamenski dvorani Slovenskega dijaškega doma S. Kosovel v Trstu, na Ul. Ginnastica 72, ob torkih od 20.00 do 21.30. Prvo srečanje v torek, 7. februarja, (predvidenih 8 srečanj). Plesno predznanje ni potrebno. Vpis in informacije: 040-573141, petra.peki73@gmail.com! Plesni tečaj vodi Sonja Covolo.

TPP P. TOMAŽIČ sporoča, da bo v torek, 7. februarja, ob 20.45 na sedežu na Padričah redna pevka vaja.

OBČINA DOLINA sporoča, da bo od srede, 8., do srede, 29. februarja, (do 12. ure), možno predložiti prošnje za dodelitev prispevka za povračilo stroškov za nakup, v š.l. 2011/12, učbenikov/individualnih učnih pripomočkov/vozovnic za lokalni javni prevoz v tržaški pokrajini v korist šoloobveznih učencev s stalnim bivališčem v občini Dolina. Obrazec za predložitev prošnje navaja pogodje, ki jih je treba izpolnjevati in bo na razpolago na www.sandorligo-dolina.it.

OBČINA OKRAJA 1.1 (Devin Nabrežina, Zgonik in Repentabor) in Zadruga L'Albero Azzurro obveščajo, da bo brezplačna ludoteka, namenjena otrokom od 1 do 6 let, delovala v Igralnem kotičku Palček v Naselju Sv. Mavra ob sredah in petkih od 16. do 18 ure. Delavnice: 8., 15., 22. in 29. februarja: »Izdelava kragulčkov«, »Maskirajmo se«, 10., 17. in 24. februarja: »Igre s papirjem, pasto in plastiko«, »Igre z naravnimi barvami«. Info na tel. št. 040-299099 od ponedeljka do sobote od 8. do 13. ure.

SKD PRIMOREC bo ob Dnevu slovenske kulture otvorilo vaško Cici knjižnico. Ob priložnosti prireja dve srečanja: v sredo, 8. februarja, bo v Ljudskem domu v Trebčah od 15. do 17. ure potekalo zbiranje rabljenih otroških knjig. Knjige naj bodo v dobrem stanju in aktualne. Dobrodo-

šle seveda tudi klasične pravljice. Osrednja proslava z otvoritvijo in kulturnim programom bo v soboto, 11. februarja, ob 19. uri, v Ljudskem domu v Trebčah.

TEČAJ PRIPRAVE NA POROKO v februarju in marcu v prostorih Marijanišča. Vabljeni so vsi, ki se želijo poročiti v cerkvi. Tečaj želi prispevati k kvalitetnejšemu življenju v dvoje, ovrednotiti pomen družine ter z spodbujanjem življenjskega optimizma, prispevati k oživljanju naše narodne skupnosti. Prvo od sedmih srečanj bo v sredo, 8. februarja, ob 20.30. Nadaljnji raspored bo vsakdo dobil na prvem srečanju.

RAJONSKI SVET ZA ZAHODNI KRAS prireja javno srečanje z občani na temo: »Problematika prometa na Proseku« v četrtek, 9. februarja, ob 19. uri v Kulturnem domu na Proseku. Toplo vabljeni.

KD PRIMAVERA POMLAD vabi na tri srečanja posvečena poglobljenemu študiju o Bachovih cvetovih z naslovom: »V kino z dr. Bachom«, ki jih bo vodila psihologinja in psihoterapevka dr. Lucija Lorenzi in Tania Piccoli. Prvo srečanje bo v soboto, 11. februarja, od 15.00 do 19.00 ure v prostorih KD Redeča Zvezda v Saležu št. 66. Za podrobnejše informacije pokličite na tel. št. 347-4437922 ali 334-7520208.

SPDT prireja v nedeljo, 12. in nedeljo, 26. februarja, avtobusna smučarska izleta na Gerlitz. Informacije in prijave dobite na tel. št. 339-5000317 ter na mladinski@spdt.org ali smucanje@spdt.org. Vabljeni!

Poslovni oglasi

HIŠO v okolici Sežane prodamo ali oddamo.
Tel.00386-41247655

IŠČEM DELO kot hišna pomočnica ali čiščenje poslovnih prostorov.
Tel.00386-41233188

POSLOVNI PROSTOR NA OPČINAH

na glavni ulici, 84 kv.m, dve izloži in dvojna vrata, wc in samostojno ogrevanje, dajemo v najem. Informacije na

tel.040-212735
v uradnih urah.

ŠIVILJSTVO ANDREJA - šivanje po naročilu, razna popravila

v trgovini MANA-SEŽANA
Tel.00386-41455157

Mali oglasi

DIATONIČNO HARMONIKO prodam za 1000 evrov; tel. 335-5387249.

DIJAKINJA pomaga pri učenju predvsem jezikovnih, a tudi družboslovnih predmetov dijakom prvih dveh razredov višje šole ter srednješolcem. Tel. št.: 328-9577975.

GOSPA išče delo kot negovalka starejših oseb, v jutranjih ali popoldanskih urah, po možnosti na kraškem območju. Tel. 347-0641636.

IŠČEM PARKING za avtodom-camper v Sežani in okolici. Tel. 00386-31864174 (v večernih urah).

NA DEŽELNEM KONGRESU Slovenske skupnosti v Devinu 27. januarja je nekdo pomotoma odnesel črn moški plašč velike mere, ostal pa je plašč manjše mere. Za zamenjavo klicati na tel. 340-1851200.

PRODAJAM MALO HIŠO v starem delu Katinare (blizu osnovne šole). Sestavljena je iz vhoda, kopalnice, spalnice, otroške spalnice, dnevne sobe in kuhinje, 13 kv. m kleti in 40 kv. m podstrešja. Hiša je opremljena s fotovoltaičnim sistemom, ogrevanjem, alarmom in kurilnikom na pelet. Info na 347-5943555 (Rosario).

PRODAM gorilnik na kurilno olje (bruciatore) znamke lamborghini. Tel. 338-5098764.

V DOLINI dajem v najem večji prostor. Tel. na št. 348-5913170.

Osmice

ALMA IN STANKO GRUDEN sta odprla osmico v Samatorci. Toplo vabljeni. Tel. št.: 040-229349.

FRANC IN TOMAŽ FABEC sta v Mavinjah odprla osmico. Vabljeni na domačo kapljico in prigrizek! Tel. št. 040-299442.

OSMICO V ŠKEDNJU je odprla družina Debelis. Toči belo in črno vino s prigrizkom. Tel. št. 338-5837604. Toplo vabljeni!

OSMICO je odprl Milič, Repen 49. Tel. 040-327104.

OSMICO je odprl Zorko v Dolini. Toči pristno domače vino. Tel. 040-228594.

V LONJERJU je odprl osmico Fabio Ruzzier. Toči pristno domačo kapljico s prigrizkom. Tel. 040-911570.

Zaradi pomanjkanja prostora bomo ostala obvestila in prireditve objavili v naslednji izdaji.

Kam po bencin

Danes bodo na Tržaškem obratovale naslednje črpalke:

ADRIA: Proseška postaja 35
AGIP: Furlanska cesta 5, Istrska ul. 155
SHELL: Ul. Locchi 3
ESSO: Ul. Flavia 120/1, Sesljan center, Ul. Carnaro - državna cesta 202 - km 3+0,67
ENI: Ul. A. Valerio 1 (univerza)
TOTALERG: Ul. Flavia 59
ČRPALKE ODPRTE 24 UR NA 24
AGIP: Devin (jug) - avtocesta A4 VE-TS, Valmaura - hitra cesta SS 202 km 36
TOTAL: Devin (sever) - avtocesta A4 TS-VE

NOČNE ČRPALKE IN SELF SERVICE TAMOIL: Ul. F. Severo 2/3, Miramarski drevored 233/1

AGIP: Istrska ulica 155, Naselje Sv. Sergija - Ul. Forti 2, Miramarski drev. 49, Katinara - Ul. Forlanini, Furlanska cesta 5; Devin - Državna cesta. 14, Sesljan - avtocestni priključek km 27

ENI: Ul. A. Valerio 1 (univerza)
ESSO: Ul. Flavia 120, Trg Foraggi 7, Trg Valmaura, Zgonik - Državna cesta 202 km 3+0,67, Opčine - križišče, Kraška pokrajinska cesta km 8+738

ADRIA: Proseška postaja 35
SHELL: Ul. Locchi 3, Fernetiči
TOTAL: Ul. Brigata Casale
TOTALERG: Ul. Flavia 59
V sodelovanju s FIGISC Trst.

Loterija 4. februarja 2012

	Bari	Cagliari	Firence	Genova	Milan	Neapelj	Palermo	Rim	Turin	Benetke	Nazionale
12	23	78	88	39	59	13	89	39	80	4	79
83	24	49	83	24	49	71	81	45	1	22	35
87	79	72	57	62	68	74	25	11	5	69	56
64	57	17	83	41	23	4	62	63	42	59	73
18	23	3	68	59	18	23	3	83	15	90	41
8											

Super Enalotto št. 15

	1	17	30	43	67	82	jolly 2
Nagradni sklad							2.937.533,49 €
Brez dobitnika s 6 točkami Jackpot							60.123.455,42 €
Brez dobitnika s 5+1 točkami							– €
7 dobitnikov s 5 točkami							62.947,15 €
1.959 dobitnikov s 4 točkami							226,49 €
51.431 dobitnikov s 3 točkami							17,19 €

Superstar

	40
Brez dobitnika s 6 točkami	– €
Brez dobitnika s 5+1 točkami	– €
Brez dobitnika s 5 točkami	– €
4 dobitniki s 4 točkami	22.649,00 €
178 dobitnikov s 3 točkami	1.719,00 €
3.236 dobitnikov s 2 točkami	100,00 €
21.853 dobitnikov z 1 točko	10,00 €
46.739 dobitnikov z 0 točkami	5,00 €

Goriški prostor

Ulica Garibaldi 9
tel. 0481 533382
fax 0481 532958
gorica@primorski.eu

Primorski
dnevnik

VILEŠ - Gradnja komercialnega parka ob veletrgovini Ikea

Marca temeljni kamen, spomladi 2013 odprtje

72.000 kvadratnih metrov prodajnih površin, 190 trgovin in 4200 parkirnih mest

Računalniška simulacija novega komercialnega središča v Vilešu (levo), ob Ikei že potekajo pripravljala dela za odprtje novega gradbišča (spodaj)

BUMBACA

Meseca marca bodo položili temeljni kamen novega komercialnega središča, ki ga bodo zgradili ob veletrgovini Ikea v Vilešu in predvidoma odprli spomladi prihodnjega leta. »Gradbena dela se bodo pričela v kratkem, saj pričakujemo še zadnje dokumente, ki so potrebni za začetek gradnje. Dogovor, ki smo ga podpisali z investitorji - podjetjem Inter Ikea Center Italia - predvideva, da bo do odprtja komercialnega središča prišlo spomladi prihodnjega leta, do takrat pa bodo morale biti zgrajene vse povezovalne ceste. Dograjevanje bo morala biti tudi nova avtocestna postaja, saj tvegamo v nasprotnem primeru velike prometne težave,« pojasnjuje župan iz Vileša Lucio Cabass. Po njegovih besedah so si na občini že ogledali načrt za novo komercialno središče, glede katerega nimajo velikih pripomb, čeprav je jasno, da bo imel nov trgovski pol zelo velik učinek na življenje v Vilešu.

»Pričakujemo, da bo dežela FJK preklicala sklep, ki ne dopušča odprtja multikina«

»Da bi bili naši občani čim boljše informirani o poteku gradbenih del in končni podobi trgovskega središča, bomo pred začetkom njegove gradnje priredili informativno srečanje. Po njem se bodo dejansko začela gradbena dela; prihodnji mesec bo tako položen temeljni kamen, kar je seveda le simbolična gesta, v kolikor se bodo dela za ureditev gradbišča začela že nekaj prej,« pravi Cabass in pojasnjuje, da bo v novem trgovskem središču v Vilešu 72.000 kvadratnih metrov prodajnih površin, kar pomeni, da bo precej večji od komercialnega središča Città Fiera pri Vidmu, kjer je 42.000 kvadratnih metrov prodajnih površin. Od 72.000 kvadratnih metrov prodajnih površin je treba odšteti 18.000 kvadratnih metrov, ki pripadajo trgovini Ikea, odprti oktobra leta 2009. V novem delu trgovskega središča, kjer bo torej novih prodajnih površin, bo eden izmed največjih najemnikov podjetje Coop Consumatori Nordest, ki bo iz Gradišča preselilo v Vileš svojo veleblagovnico. Poleg Coopovega velikega marketa z jestvinami bo še drugih 190 trgovin z najrazličnejšim blagom. »Če seštejemo še parkirišče s 4.200 parkirnimi mesti, urade in skladišča, bo novo trgovsko središče preseglo 500.000 kvadratnih metrov površin. Predvidena je tudi ureditev kinodvorane, saj pravzaprav ni pravih razlogov za to, da je ne bi bilo. Postopek za uresničitev multikina se nadaljuje, ravnokar pričakujemo, da bo dežela preklicala sklep, ki zaen-

krat ne dopušča njegove izgradnje,« pravi župan iz Vileša Cabass.

Podjetje Inter Ikea Center Italia predvideva, da bodo v novo trgovsko središče zahajali kupci tudi iz Slovenije, Avstrije in Veneta, glavno tržišče za market z jestvinami in manjše trgovine pa bo predstavljala goriška pokrajina z Novo Gorico, južni del

videmske pokrajine in najzahodnejši del tržaške pokrajine. Seveda bodo v Vileš zahajali tudi kupci s širšega območja, v tem primeru pričakujejo, da bodo obiskali tako Ikea kot tudi ostale trgovine. Skratka, novo trgovsko središče bo pravi magnet, ki bo privlačen za območje, kjer skupno živi okrog 1.300.000 ljudi. (dr)

GORICA - Wi-Fi omrežje se širi

Brezžični internet tudi v Ulici Puccini

Tudi Ulica Puccini, kjer delujejo slovenske višje srednje šole, Trg Cavour, Trg Sv. Antona, ljudski vrt, spominski park, Gosposka ulica in trg pred železniško postajo bodo v prihodnosti vključeni v območje delovanja brezžičnega internetnega omrežja, ki ga je junija v mestnem središču aktivirala goriška občina. Kot smo poročali v prejšnjih dneh, je wi-fi povezavo po novem mogoče uporabljati tudi na delu korzov, v Raštelu, v Ulici Oberdan, Nunski ulic, mali dvorani Verdijevega gledališča in centru Punto giovani, župan Ettore Romoli pa je včeraj po-

vedal, da bo uprava - seveda na podlagi razpoložljivih sredstev - v bodoče omogočila brezplačno »deskanje« še v drugih krajih. Od lanskega junija, ko so omrežje Guglielmo aktivirali v ulicah Garibaldi in Mazzini, na Travniku in na območju okrog županstva, se je registriralo preko 1.700 uporabnikov. V povprečju, je povedal pristojni občinski funkcionar Roberto Cadeddu, zabeležijo 150 povezav dnevno. »Gorica je trenutno v deželi FJK mesto z najširšim wi-fi omrežjem, saj meri okrog 20.000 kv. metrov,« je poudaril Romoli.

ROMANS Na učinek računajo tudi sosedje

Goriška pokrajina si veliko obeta od novega komercialnega parka v Vilešu. Predsednik pokrajinskega odbora Enrico Gherghetta je zato poveril pokrajinska svetnika Alessandra Zanello, bivšega župana v Romansu, in Simonetto Vecchi, bivšo županjo Vileša, da spremljata postopek za načrtovanje in gradnjo komercialnega središča, ki bo imel zelo močan vpliv na gospodarstvo goriške pokrajine, pa tudi širšega območja, ki po pričakovanjih graditeljev gre od Veneta do Postojne. Gherghetta je prepričan, da bo učinek parka pozitiven, vendar pod pogojem, da bodo krajevni gospodarski operaterji znali izkoristiti priložnosti, ki jim jih nudi tako velik komercialni magnet.

»Za rast gospodarstva v goriški pokrajini sta za prihodnje leta zlasti pomembna dva projekta: prvi zadeva širitev pristanišča v Trziču, drugi pa je vezan ravno na dograditev komercialnega središča v Vilešu,« pravi Zannella in pojasnjuje, da želijo pozitivne učinke gradnje novega komercialnega središča v sosednjem Vilešu izkoristiti tudi v Romansu. Zato se je občina Romans pred leti odločila za spremembo regulacijskega načrta; z varianto so spremenili namembnost zemljišč na meji z občino Vileš, le kak kilometer od Ikeine veletrgovine. Na robu občine Romans so tako omogočili odprtje novih komercialnih dejavnosti, ki bodo razpolagale z 20.000 kvadratnimi metri prodajnih površin. V Romansu namreč pričakujejo, da se bo tudi na to območje razširilo trgovsko središče, od česar bi imela občina več koristi, če pomislimo samo na davke, ki bi v občinsko blagajno prillili kar nekaj denarja. (dr)

GORICA - Cingolani Z zeleno ekonomijo prihranek in razvoj

Manj onesnaževanja, a tudi razvoj gospodarstva in prihranek denarja. To so cilji projekta GoGreen, ki ga je levosredinski županski kandidat Giuseppe Cingolani predstavil včeraj s podporo strank, ki stojijo za njegovo kandidaturo. »Zelena ekonomija je eden izmed temeljev našega programa. Ob omejevanju onesnaževanja želimo z uresničitvijo naših predlogov prihraniti denar in ga nato vlagati v druga področja, kot je sociala,« pravi Cingolani.

Levosredinski kandidat namerava po izvolitvi najprej preveriti energetske učinkovitost vseh stavb, ki so v občinski lasti, nato pa načrtovati ukrepe, s katerimi bi zmanjšal porabo in stroške za energijo. »Fotovoltaične in termične naprave lahko občina namesti tudi brezplačno. Če zasebnikom dovoli uporabo strehe za namestitev panelov, lahko zasebnik prejme državni prispevek, občina pa prihrani na energiji,« je povedal Cingolani, ki v petletnem mandatu cilja na 25-odstotno znižanje občinskih stroškov za energijo. Med predlogi, ki jih je izdelala koalicijska, sta dalje analiza in izboljšanje učinkovitosti javne razsvetljave, v ospredju pa je tudi imenovanje občinskega »energy managerja«. »S primernim izpopolnjevanjem bi lahko vlogo »energy managerja« opravljalo občinsko osebje. Zakonodajca že predvideva uvedbo te figure, ki bi morala biti zadolžena za energetske planiranje, kljub temu pa je v Gorici nimamo,« je pojasnil Cingolani, ki namerava k uporabi obnovljivih virov energije spodbujati tudi občane, npr. z informativnim okencem in popustih na davku Imu. Po Cingolanijevem mnenju bi ti ukrepi privedli tudi do razvoja gospodarskih dejavnosti, ki so povezane z uporabo obnovljivih virov energije, in novih delovnih mest, spodbudo za razvoj znanja in raziskovanja pa bi dalo tudi mreženje med različnimi visokoškolskimi in drugimi ustanovami, ki delujejo v Gorici.

V imenu SSK je spregovorila podpredsednica pokrajine Mara Černic, ki je prepričana, da je uvedba novega razvojnega modela, ki bi bil okoljsko vzdržljiv, danes nujno potrebna, načelnik Forum za Gorico v goriškem občinskem svetu Andrea Bellavite pa je poudaril, da je zelena ekonomija ena od tistih tem, na katerih temelji enotnost levosredinske koalicije. Pozdravil je tudi občinski tajnik SKP-Federacije levice Roberto Criscitiello, ki je izpostavil predvsem prihranek in spodbujanje nastajanja novih delovnih mest. (Ale)

Bombolo, ki je že dolgo gost goriškega pesjaka, kljubuje mrazu tudi z jopičem

BUMBACA

GORICA Pomoč potrebujejo tudi premraženi psi

Psi in mačke, ki živijo v goriškem pesjaku, so potrebni pomoči. Barake in boksi v Ulici Scogli, ki so precej dotrajani, štirinožcem namreč ne nudijo dovolj zavetja pred nizkimi temperaturami in močno burjo, ki že od začetka tedna buri na Goriškem. Burja bo po na-

povedih vremenoslovcev pihala še nekaj dni, zato prostovoljci združeno za zaščito živali AIPA pozivajo Goričane, naj pomagajo zapuščenim živalim v pesjaku. »Potrebujemo predvsem odeje in konzerve s hrano za pse,« je povedala Fabia Lupieri in pristavila, da so jim včeraj nekateri Goričani že prinesli nekaj odej. Pesjak v Ulici Scogli je odprt vsak dan od ponedeljka do sobote med 14.30 in 16. uro ter ob nedeljah in praznikih med 10.30 in 12. uro.

SOVODNJE - Pri Karnivalu odštevajo dneve do začetka tridnevnega postovanja

Petnajst let sovodenjskega pusta Enim za zgled, drugi mu zavidajo

Doslej so prejeli samo en deželni prispevek - Na sprevodu v nedeljo, 19. februarja, kar enajst vozov

Sovodenjski pust bo letos praznoval svoj 15. rojstni dan. Prvo izvedbo so priredili leta 1997, ko je po sovodenjski glavni ulici korakalo šest pustnih skupin. Za veselo vzdušje so takrat poskrbeli pustarji iz Štandreža, ki so s seboj pripeljali velikega »pičulata«, poleg njih pa so povorko oblikovali še pusti iz Gabrij, Števerjana Jeremitišča, Jamelj in z Vrha ter godba na pihala iz Vileša. Uspeh sprevoda je presegel pričakovanja prirediteljev, ki so se odločili, da bodo z organizacijo pustnih sprevodov nadaljevali. Leta 1999 so ustanovili slovensko pustno društvo Karnival, v katerega so se vključila društva Briški grič iz Števerjana, Sovodnje, Oton Župančič iz Štandreža in Skala iz Gabrij; začetno je z njimi sodelovalo tudi društvo Kremenjak iz Jamelj, ki se jim je pridružilo pri organizaciji prvih dveh pustovanj. Prvi dve leti je Karnivalu predsedovala Francesca Bruno, nato pa je predsedniško mesto prevzel Luka Pisk, ki danes računa na mlado in zelo zagnano skupino odbornikov. Društveni odbor sestavljajo Romina Cijan, Mattia Fedrigo, Robert Juren, Andreja Pittoli, Peter Pousic, Karin Tommasi in Bernard Florenin, ki je od vsega začetka med glavnimi pobudniki sovodenjskega pusta. Od druge izvedbe naprej je sovodenjski pust neprestano rastel; prvo leto so priredili povorko v Sovodnjah in ples v Jamljah, nato pa so tudi šotor postavili na ploščad pred sovodenjskim Kulturnim domom. S šotorom so povorki dodali pustne pleske, ki so bili iz leta v leto uspešnejši, tudi sprevod pa je pridobil na ugledu. Odborniki Karnivala so navezali sodelovanje s Kraškimi pustom, katerega prireditelji so jim dali marsikateri dober nasvet, poleg tega pa so bili pobudniki ustanovitve Posoškega pusta, ki združuje vse organizatorje pustnih sprevodov na Goriškem. Pri Karnivalu so poskrbeli tudi za vzpostavitev stikov s šempetrskimi pusti, ki se v zadnjih letih zgledujejo ravno po sovodenjskem sprevodu za organizacijo svoje pustne povorke.

Pri društvu Karnival napovedujejo, da bo letošnji pustni sprevod lep in množičen. Udeležilo se ga bo enajst vozov, za veselo vzdušje bosta skrbeli godbi na pihala Viktor Parma iz Trebč in iz Škofje loke, prijave skupin pa še zbirajo. Pustovanje se začneja v petek, 17. februarja, ko bo od 21.30 dalje plesni večer v maskah ob glasbi DJ-ev Studio 80 in Best Company Tour. V soboto, 18. februarja, ob 21.30 bo za ples poskrbela skupina The Maff; v nedeljo, 19. februarja, bo vrhunec s 15. pustnim sprevodom, ki se bo začel ob 14. uri. Ob zaključku mimohoda mask in vozov bo ples s skupino Happy Day. K organizaciji sovodenjskega pusta prispevajo številni prostovoljci, krajevna podjetja in trgovine priskočijo na pomoč s finančnim prispevkom, pomemben doprinos zagotovita občina Sovodnje in ZSKD, pokrajina poskrbi za skupno reklamo v okviru Posoškega pusta in prispeva v sklad za nagrade in pokale. Pri Karnivalu pa pogrešajo večjo pozornost dežele: v petnajstih izvedbah so prejeli samo en deželni prispevek, medtem ko je dežela veliko bolj radodarna do prirediteljev sprevodov v Gorici, Trzinu in Romansu. (dr)

KARNIVAL - Bernard Florenin »V združevanju moči je skrivnost našega uspeha«

Sovodenjski pust postal najbolj množična slovenska prireditev na Goriškem

»Leta 1997 sem se na delu pogovarjal z Markom Volčičem iz Štandreža o možnosti, da bi Slovenci tudi na Goriškem priredili pustni sprevod. V Gabrijah smo namreč imeli zelo staro tradicijo gradnje pustnih vozov, s katerimi smo v Gorici enkrat zmagali in večkrat zasedli drugo mesto. Ker takrat v Gorici nekaj let ni bilo pustnih povork, smo se odločili, da priredimo svoj sprevod v Sovodnjah. Po prvem uspešnem poskusu smo vztrajali, združili moči raznih društev, ustanovili Karnival in nato iz leta v leto priredili lepše in bolj množične sprevode, ki nam jih na Goriškem že marsikdo zavida.« Prvega pustnega sprevoda v Sovodnjah se s temi besedami spominja Bernard Florenin. Skupaj z ostalimi odborniki Karnivala je veliko prispeval k rasti sovodenjskega pusta, ki se je razvijal ravno zaradi združevanja moči med društvi. Florenin pojasnjuje, da so na pobudo Karnivala ustanovili tudi odbor Posoškega pusta. Sad tega sodelovanja je plakat, ki so ga nalepili povsod po pokrajini in na katerem je Kar-

nivalova povorka opisana v dvojezični obliki. Florenin poudarja, da so se pri Karnivalu marsikaj naučili od Kraškega pusta, pomembne stike gojijo tudi s pustarji iz Šempetra. Po besedah Karnivalovega odbornika Roberta Jurna prispeva k uspehu sovodenjskega sprevoda tudi šotor, pod katerim je vsako leto »fešta«. Florenin pojasnjuje, da je praznik po sprevodu pomemben tudi za pridobivanje finančnih sredstev.

»Prireditelji drugih povork lahko računajo na več javnih prispevkov, mi si pa moramo izmisliti vedno nekaj novega, od loterije do praznika. Pri tem nam pomagajo naši mali pokrovitelji, vsako leto se jih zbere okrog 70, brez katerih bi s težavo krili stroške,« zaključuje Florenin, ki je ponosen na ostale odbornike. Po njegovih besedah v organizacijo pustovanja vložijo toliko energij in dobre volje, da jim zelo rad pomaga in jih spodbuja k vztrajnosti, saj je sovodenjski pust postal najbolj množična prireditev, ki jo v goriški pokrajini priredijo Slovenci. (dr)

Verjetno edino fotoreportažo prvega sovodenjskega pusta iz leta 1997 hrani v svojem osebнем arhivu Remo Devetak; prvo leto so nagrajevanje izpeljali v Jamljah (levo), sprevoda po Sovodnjah pa se je udeležilo šest skupin; štandreški »pičulat« (zgoraj), Sovodenjska pije (desno) in števerjanska Gostilna pri treh devicah (spodaj)

FOTO REMO DEVETAK

GABRJE-ŠTMAVER - Pustarji na delu Burja odpihala pustni delavnici

Sunki burje so v sredo poškodovale delavnici pustnih mojstrov v Gabrijah in Štmavru. V obeh vaseh že več let gradijo pustne vozove pod jeklenimi delovnimi odroma, ki sta prekrita s plastičnimi folijami. Člani društva Skala iz Gabrij so škodo odkrili v četrtek zjutraj. Burja je ponoči odtrgala plastične folije z delovnega odra, k sreči pa ni poškodovala pustnega voza. V četrtek in petek je bila njegova gradnja prekinjena, včeraj zjutraj pa so bili društveni delavci kljub temperaturi krepko pod lediščem na delu, da bi jekleno ogrodje spet prekrili s folijo in lahko nadaljevali s pripravami na pust.

S še večjimi težavami se soočajo v

Štmavru, tako da je celo v dvomu udeležba na pustnem sprevodu v Gorici, ki bo v nedeljo, 12. februarja. V četrtek in petek so mladi člani društva Sabotin iskali alternativno lokacijo, kjer bi lahko nadaljevali z gradnjo voza, ki so ga doslej gradili ob nekdanji osnovni šoli. Tu je bila urejena njihova delavnica, ki je bila podobna kot v Gabrijah prekrita s plastičnimi folijami. Doslej Štmavrci niso našli drugih hal za nadaljevanje gradnje, sploh pa je njihov voz tako visok, da je iskanje novih lokacij zelo težavno. Včeraj so društveni delavci vsekakor skušali pokriti voz s cerado, saj ga je bilo treba zaščititi pred snegom, ki bi ga še dodatno poškodoval. (dr)

Gabrci so včeraj popravljali svojo delavnico

FOTO D.R.

Posledice burje v Štmavru

BUMBACA

Čakal nas je Kvarner

Nevsakdanji pohod po Iloviku in Lošinju, v znamenju kultur, zgodovine

PATRIZIA VASCOTTO

Minilo je osemnajst mesecev. In mi že nestrpno čakamo na odhod. Osemnajst mesecev je časovni rok, ki ritmično ločuje naše pohode. Leto in pol, ravno pravi čas za presnovo neke izkušnje, da se v nas izčisti in lahko ponovno doživimo vsak trenutek, vsak korak, vsak napor in emocijo, vsak spomin. To je tudi pravi čas za to, da Marino, naš Šef in vodnik organizira drugo pot, o njej razmislili in jo preizkusili. Tako kot nekakšno vodilno nit, ki naj se razprede pred nami. Sicer je vodilna nit vedno ista - hoja po stezah, z vsem časom, kolikor si ga je za kaj takega treba vzeti. Ampak klobčič, ki ga vsakdo od nas zvije na teh potovanjih oziroma pohodih, ki si sledijo drug za drugim, narašča in sestavlja tisti človeški in zemljepisni univerzum, katerega del smo in si želimo vtisniti v spomin njegove podrobnosti. Odprimo zemljevide torej: tokrat nas čaka Kvarner.

Prvi dan

Kot vedno nas skrbi vreme, vendar so napovedi ugodne. Uživamo v poznem poletju, čeprav so nam v šoli v resnici vedno pravili, da je poletja konec 21. septembra, torej imamo še kak dan pred seboj. Na pot se namreč podamo 13. septembra. Datumi tega našega pohoda pa so resnično evokativni: 15 - 18. Za dodaten pomen pa poskrbi Šef, ki radostno oznanja z nekoliko avstroogrske nostalgije: »Letos pohod začneja s povezovanjem dveh pristanišč cesarstva, Trsta in Reke.«

Vendar je letošnja novost morje, zamisel da pridemo na cilj s čolnom in hodimo po zemlji, ki ni kopno, temveč otok. Pravzaprav dva otoka: Ilovik in Lošinj.

Pot od Trsta do Reke se sicer začne na kopnem, proti Kvarneru gremo po najbolj klasični smeri, po stari cesti, ki povezuje obe pristanišči, mesti, ki sta na začetkih istrskega trikotnika in dva zaliva, v katerih je strnjena ena najbolj zapletenih zgodovinskih dvajsetega stoletja. In Reka nas sprejme kot zrcalo Trsta, kajti ko gremo s svojimi potovalkami (in kupom druge šare - s sabo nosimo tudi hrano, pa ne zato, ker se bojimo umreti od lakote na tujem, temveč zato, ker hočemo s pohodom povezati tudi gastronomijo krajev) vzdolž avtobusne postaje in priveza katamarana, se nam ob bežnem pogledu zdi, da vidimo tržaško pristanišče z žerjavi in skladišči, hišami mirmarskega drevoreda, griče Rojana in Grete, pa še zeleni profil Krasa. Manjka Vēja, reče nekdo; na srečo, odgovori nekdo drug. Namesto tega izstopajo iz mestnega središča tako imenovane »gobe«, jugoslovanski nebotičniki, ki kazijo profil mesta.

Sprehod po tržnici, ob gledališču Ivan Zajc, vzdolž Korza z njegovimi lepimi, elegantnimi in mogočnimi palačami iz de-

Na fotografijah: levo pogled na Mali Lošinj; desno, kopanje in Sv. Peter

vetnajstega stoletja, potrjuje, kako se ob mesti prekrivata. Da smo na Reki in ne v Trstu, razumemo malo pozneje, ko se katamaran Dubrovka (s habsburško točnostjo, to je treba povedati) odmakne od pomola in počasi doseže konec valobrana, potem pa zapljuje na odprto morje, naravnost v smeri ožine med Brestovo in Porozino. Medtem ko plujemo mimo skladišč, vidimo, da v tem pristanišču živahno teče delo. A sedaj je bolje, da gledamo naprej in uživamo v brnenju motorjev, ki nas dvigajo nad gladino in nas peljejo iz pristanišča.

Skupina je raznolika, takokot vedno, Trst, Meran, Rim, Turin, Bruselj. Mi se ničesar ne odpovemo; in tako kot vedno nas spremlja tudi predstavništvo EU. To je Paolo, skupaj s Šefom in Pisarko pohodniški veterani, ki je v mladosti zapustil mesto v zalivu, odjadral na sever in pristal v prestolnici Unije. Ob vsakem pohodu se, točen kot lastovke vrača in se pridruži skupini.

Na krovu katamarana se pogovarjamo, gledamo zemljevide in pomorske karte, kot da smo pravi pomorščaki, pripovedujemo si zgodbe iz zadnjega pohoda, ki smo ga opravili skupaj. In seveda se smejemo. Rimljani se, denimo, čudijo vrtinčnemu soglasnikov hrvaškega jezika. Kako je, hudiča, to mogoče izgovajati? Zaman je ironično učeno razlagati, da so ravno soglasniki pravo bistvo jezikov. Dovolj je pomisliti na arabščino, ki samoglasnikov sploh ne zapisuje (bolj ali manj); ali tudi na leksikalno igrice, po kateri se neka beseda uganemo prej, če dobiš soglasnike kor samoglasnike. To ni vzdušje za resne stvari in naju-

čunkovitejši dokaz je primerjava z davčnim kodeksom. Rimljani norijo in si v hipu izmislijo nov jezikovni kodeks: komunicirali bomo samo s soglasniki. Družba plane v smeh, kar je druga značilnost naših pohodov.

Čas naglo teče, spremlja nas profil otoka Cres. Mesto Cres je prva postaja, živahne barve njegovega pristanišča, tople v luči poznega popoldneva utišajo naš smeh. Tako je lepo, da zijamo odprtih ust: mirno morje, v luki gosto posajena drevesa, ki se komaj premikajo, tišina zaključka sezone. Nekaj minut in že smo spet na krovu, na levem boku ladje Lošinj, na desnem Susak, pred nami v vijoličnem sijaju zaradi večera profili Premude in Grebena. Premec zavije v ozek prehod, ki ločuje Lošinj od malega Ilovika. In že smo na kopnem.

Ko ladja odide, nas objame tišina. Slišati je le pritajene glasove: Paola, ki je rojen na Iloviku, kjer živi poleti; Sandra, ki nas bo pospremil po nedavno obnovljenih poteh otoka; gospe, pri katerih bomo v gosteh. Skupina se razdeli, kajti vas je premajhna, da bi nas gostila vse na istem mestu. Ostajamo brez besed. Majhna vasica, kot da je položena na morje, bugenvilke in gorečke še v cvetju, kolovoz za vrsto hiš, koder lahko gre samo majhen voz, tu so avtomobili prepovedani. Sicer pa, čemu neki bi služili? Saj niti ni cest in Sv. Petar je edino naselje.

Uro pozneje se spet snidemo na kopanju, prvem od dolge serije v štirih kvarnerskih dneh. To je posebno kopanje, ko v vodi (in to kakšni!) čakamo na sončni za-

ton. Tako kot Palomar, medtem ko leno plavamo proti zahodu in poskušamo uloviti tisti zlati pramen svetlobe, ki se neizbežno oddaljuje, vsak zase mislimo, da sonce vsakomur izmed nas daje poseben dar.

Drugi dan

Redek privilegij je zajtrkovati v mikroskopski kavarnici, z nogami iztegnjenimi čez vso širino edine uličice v vasi. Večerja je bila prejšnji večer veličastna in obilna: pašta, ki smo jo prinesli iz Trsta, je domače izdelave in gospa Elsa jo je mojstrsko zabelila z okusnim brodetom. Naš zajtrk traja dolgo, zelo dolgo. Med klepetanjem, ki je namenjeno tudi boljsem spoznavanju novincev skupine (vsako leto se kdo pridruži ali zamenja koga izmed odsotnih), prepustimo spominu večerjo tik ob vodi, popestrenu z značajno burjico, ki je zapihala, da bi nam osvežila večer. Čas je, da mislimo na odhod.

Sandro nas vodi na konec vasi, postanek pri njemu doma med borovci, kjer na očka Paolo razdeli jabolka za pohod. Ta se začne takoj, vzdolž obale po zadnji hiši. Pred nami je preko kratkega morskega rokava pravi otok Sv. Petar, kajti otoku, na katerem se nahajamo, je neglede na istoimensko vas ime Ilovik in ima nenavadno italijansko varianto Asinello. Ime, ki se je pojavilo v času fašizma, ne odgovarja nobenemu prevodu in ga tudi ne opravičuje prisotnost simpatične živali na otoku. Poleg tega je vil Ilovik koloniziran pozneje, ko so odkrili, da je bolj rodovit in primeren za trte in oljke, medtem ko prvo naselje stoji prav pred nami. Zvo-

nik je namreč ostanek starodavnega benediktinskega samostana, ki je nastal pred vzhodnim verskim razkolom. Posvečen je bil sv. Petru, potem se je pridružil dodatek »in Nembis«, verjetno zaradi položaja, ki nakazuje pot med Benetkami in Zadrom, morda pa zaradi značnih tokov (iz grškega korona, ki pomeni znak, ali tudi piš). Samostan je na strateškem položaju na eni strani nadzoroval Lošinj, na drugi pa je imel dialog s cerkvijo sv. Andreja na Iloviku, ki je bila z višine prav tako primeren kraj za nadzor pohoda. Malo dalje je vzdolž obale videti cipele malega pokopališča, ki ga danes ni več. Okrog zvonika ostajajo zidovi habsburške utrdbe, ki je služila policijskemu, carinskemu in sanitarnemu nadzoru, v okviru nje pa je videti veliko cisterno.

Naša steza se malo pozneje obrne proti globokemu zalivu, sredi katerega leži čudovita plažica s kratko jaso v ozadju. Krajevna mladina se v zadnjih letih intenzivno posveča čiščenju gozdne podrasti in obnavljanju tradicionalnih poti. Napredujemo med mirtami, trišljami in mlečki. Morje se svetlika s kobaltno modrimi in smaragdno zelenimi odtenki. Lažji vzpon nas pelje k razvalinam starokrščanske cerkvice sv. Andreja, ob kateri so cisterne sladke vode z Velebita. Gre za pojav, podoben Vrenskemu jezeru na Cresu. Sonce se blešči visoko, vročina je čudovita in naša hoja napreduje ob mediteranski makiji in nizkih drevesih. V poznem jutru je obvezen postanek za telefonsko zvezo Šefa z deželnim sedežem Rai, ki sledi našemu pohodu. Nadaljujemo med klepetanjem, razlagami in komentarji, gre-

Nafotografijah: levo pogled na Vali Lošinj; desno, potovanje z gumenjakom, prijetna ribja večerja in Lubenice

Arner

vine in narave

mo mimo velikega kala, pokritega z intenzivno zelenim ailantusom (parazitska motiča rastlina), hodimo med suhimi zidki, opremljenimi z nenavadnimi kamnitimi stopnicami, da jih lahko premostiš, in pridemo v zaliv Pargine: pesek, trasparence, leteče ribe, ki bežijo pred kormorani, na obzorju Premuda in Grgur. Skupina se zažene v vabljivo vodo, potem ko zapustimo vse svoje stvari v neredu pod krošnjami dreves. Zaliv, iz katerega se odpira pogled na Premudo, Ist in Škardo, je povezan z zgodovinskim dogodkom. 10. junija 1918 ob 3.15 je kapitan korvete Luigi Rizzo, zasidran na tem območju, zagledal velik steber dima za profilom Premude. To je bila Sveti Štefan, bojna ladja avstrijske vojne mornarice. Četrta ure pozneje je ladjo zadel in potopil torpedo. Za Avstroogrske je bil to hud udarec, od tistega trenutka je prekinila pomorske operacije. Kapitan Rizzo pa je za to prejel zlato medaljo za vojaške zasluge. Relikt ladje je še danes tam, na 106 metrov globokem morskem dnu.

Zato da pridemo do naslednjega zaliva Parknu, se moramo povzpeti proti sredini otoka in zaviti na cestico, ki pelje k morju. Stavba, ki je očitno vojaškega izvora, nam pove, da je nadzor tukaj trajal vse do hrvaške neodvisnosti. Gostila je tudi neprevidega obiskovalca, ki so ga zaprli, ker je kršil pravila vojaške služnosti, čeprav je bil domačin. Postanku za kosilo sledi neizbežni skok v morje, potem pa spet naprej proti zahodni obali. Usmerimo se proti eni najvišjih točk otoka, gremo mimo majhne kapele, strmo sestopimo po kamenju in spet

uživamo pri sončnem zatonu tik ob vodi v zalivu Vela Draga. V vijolični večerni luči se vrnemo v vas. Čaka nas slasten postanek na domu naših vodnikov, kjer pod latnikom zađiši po firtalji s svežimi in dišečimi travami. Dan se konča z večerjo, ribjo seveda.

Tretji dan

Kratka dirka z gumenjakom, obžalovanje, da puščamo za seboj izjemen svet, in že smo na poti vzdolž južne obale Lošinja. Pot se pod pekočim soncem odvíja med nizkim grmičevjem, pol metra od vode. Južni del Lošinja je sosledica zalivov, poraščenih z zelo bogatim rastlinjem - mediteransko makijo in visokimi morskimi bori. V Balvanidi nas pod borovci čaka običajni klepet z Rai, potem pa sta potrebni skoraj dve uri, da pridemo do Krivice, morskega fjorda, ki izgleda kot gorsko jezero, bazen svetlo zelene vode sredi tihega in svežega borovega gozdiča. Nato pavza, ki je potrebna pred najtežjim vzponom pohoda, ki nas po strmem plezanju pripelje na hrbet otoka. Temperatura je visoka, tudi zato, ker hodimo po ozki kamniti stezi med kamnitimi zidki. Prava peč. Napredujemo počasi in naporno, niti sapice od nikoder. Na vrhu pa je razgled veličasten. Pod krošnjami dreves, ki obkrožajo cerkev sv. Ivana smo očarani ob pogledu na otoke in obale, morje in zemljo pod nami: zaščiteni zaliv Vega Lošinja, Krk, Rab, Pag, Velebit in niže Dugi otok, potem na drugi strani Silba, Susak, Premuda in spet Sv. Petar, poleg veliko drugih.

Za Latince je bil Lošinj Apsorrus, eden

otokov Aspirtides (drugi je Cres), po imenu Medejinega brata. Legenda Jazona in njegovih Argonavtov povezuje te otoke z našo zemljo, s Timavo, tako se nam navsezadnje zdi, da smo doma. Vendar ne zaradi teritorialnih pretenzij ali zato, da bi ponovili zgodovino meja, temveč zato, ker se čutimo del vsega tega, ki ostaja živo v naši zavesti in spominu, v naših navadah in kulturah, čeprav so Zgodovina in Meje poskušale vse to uničiti. Naše kulture so to stran in on stran vsake meje. Ni naključje, da je naš pohod posvečen ljudem kot so Aleksander Langer, Fulvio Tomizza, Giorgio Depangher, preskalkovalcem mostov in izdajalcem identitet. Ponosni smo, vsi, kar nas je tukaj, trudni in prepoteni, vendar potešeni. Ponosni smo, da izdajamo enoznačno identiteto, ki nam jo je dvajseto stoletje poskušalo vsiliti. In gledamo na leta dvatisoč in na divji Jadran kot na nek »mare nostrum«, v katerem se moramo premikati kot ribe, ki migrirajo, gredo, se vrnejo in postavijo svoj dom danes v enem zalivu, jutri v drugem.

Veli Lošinj je povratek v civilizacijo, ampak mir v pristanu, rahlo šumenje morja in sonce, ki sveti na katedralo, nas ohranjajo še vedno razpete v brezčasju. Lošinj nam že govori o velikih družinah ladjarjev in pomorščakov, kapitanov in mornarjev, trgovcev in jadrancev: Cosulich, Martinolich, Tarabocchia, Straulino. Oni nas spremljajo na tem zadnjem odseku pohoda, medtem ko pridemo ob morju za Mali Lošinj, ki nas sprejme elegantno in diskretno, ne glede na sloves in turizem. Sladko prijeten je večer v pristanu.

Četrti dan

Danes je vroče. Vročina je neobičajna, pretirana in prekleto vlažna. Program spremenimo med zajtrkom. Z obžalovanjem se moramo odpovedati zamisli, da bi se povzpeli na Osorščico, ker ker nekatere mučijo bolečine. Nekaj čevljev je bilo pošvedranih pri vzponu k Sv. Ivanu po ostrem kamenju, pa tudi pripeka je neznosna. Torej nadaljujemo, vendar z nekoliko drugačnimi cilji. Tudi to je lepo pri naših pohodih, skupaj se odločamo, program prilagajamo vremenskim spremembam, razpoloženju in trenutnim okoliščinam. Po obali gremo skozi dolgi zaliv Malega Lošinja, Boca Falsa je obrnjena proti odprtemu morju, Zabodaski pa nam prikljče v spomin Marino Luzzatto Fegiz in memoare njenega očeta, zbrane v pismih iz Zabodaskija, ki smo jih vsi prebrali. Pot sedaj spremeni greben, obala Krka nam sledi ob boku, medtem ko gremo mimo Nerezin in pobočja Osorščice. Hrib smo preskočili, a mesto je cilj, ki se mu ni mogoče odpovedati. Mirno, zbrano med obzidjem na kratkem kanalu Cavnella, ki je bil izkopen že v času starih Rimljanov in je ločil otoka. Osor ima seveda dve duši, eno creško, drugo lošinjko: upravno je v občini Mali Lošinj, zemljepisno pa je na Cresu. Bolo je rimsko, bizantinsko, zasedli so ga Turki in je ostalo nedotaknjeno. S škofom Gaudencijem je postalo center kulture in z Benetkami je imelo obdobje novega blišča, ki danes ostaja v starodavnih kamnitih stavbah in novih skulpturah velikega Meštrovića.

Otok Cres je spet nekaj drugega. Po daljnih tišinah Ilovika in pritajeni veličini Lo-

šinja je Cres triumf divje narave, z grmovjem in brinjem obdanih polj, kamna, ki povsod kraljuje in samotnih ter skritih plaž. Po mondenem trenutku v Martinščici, kamor Claudio Magris prihaja plavat iz bližnje Miholašnice, pridemo v Lubenice, vas na skalnatem obronku, iz katere strmo pada skalnata obala, že odeta v jesenske barve. Rdeči, zeleni in rumeni toni se mešajo z belino plaže in prosojno modrino morja. Vas je kot premec, uperjen v valove proti neskončnemu obzorju. A to se medtem pokriva in napoveduje nevihto, ki nas na povratku ne bo prihranila.

Na zadnjem predelu otoka, na vijugasti cesti po grebenu, ki ga biča veter, nam Cres ponudi svoj najlepši pozrav. Beloglav jastreb, ki smo ga toliko časa iskali in vztrajno upirali oči v nebo, vztrajno leti visoko na nebu, v resnici pa vzporedno z avtobusom. Potem na ovinku leti naprej in izgine. Vsi mislimo, tako kot smo za sonce na Iloviku, da je to poseben dar za vsakogar izmed nas. In spet smo brez besed.

Koprena nostalgije prekrije sonce, ko trajekt doseže istrsko obalo. Oblaki so sedaj že nad nami in nas spremljajo skozi Istro, ki beži mimo diskretna in ponižna v svoji izjemni skriti lepoti. Galižan, Beram, Pazin z nemir vzbujajočo kraško jamo, Motovun na vrhu, daljni Poreč, ki se svetlika ob morju in jeseni spi. Hitro gre. V Ferencih, nas čaka gostoljubna klet Fatorić in tolaži naše nostalgije z dobrotami. Zunaj divja nevihta. Strele švigajo, grmenje bobni, vino teče, pesmi prav tako. Pod neskončnim dežjem se vračamo v Trst.

Spremenjeni Wales terja nove prijeme za uveljavljanje jezika

Cymdeithas yr Iaith slavi 50 let delovanja

Protestna manifestacija valižanske organizacije: sit in pred trgovino, ki nima dvojezičnih napisov

Društvo za valižanski jezik Cymdeithas yr Iaith slavi letos petdesetletnico delovanja. Vsaka organizacija mora kritično gledati na lastno obletnico in tako lahko zapišemo, da Cymdeithas yr Iaith ni rešila valižanskega jezika, o čemer priča padanje jezika v številnih skupnostih. Vendar pa je ta organizacija zelo energičen in zgodovinski vsekakor pomemben del jezikovnega gibanja. Izzivi, pred katerimi se nahaja, so zelo veliki.

Cymdeithas je nekakšen sinonim neposredne akcije, vsaj v očeh prebivalstva. Njena vloga je bila v zgodovini Walesa zadnjega pol stoletja zelo pomembna, pa tudi njeni ljudje so se uveljavili. Eden od ministrov valižanske vlade izhaja iz te organizacije, prav tako številni deželni poslanci in visoki uradniki raznih ustanov. Kar nekateri so zaradi svoje dejavnosti okusili zapor. Nešteto učiteljev, krajevnih svetnikov, akademikov, duhovnikov novinarjev, literatov in podjetnikov je v mladih letih sodelovalo s to organizacijo. Če je res, kar je rekel Maocetung, da mora revolucionar plavati med ljudmi kot riba v vodi, potem Cymdeithas izpolnjuje ta pogoj. Nastala je kot revolucionarno gibanje ljudi za ljudi.

Kljub temu to gibanje, če že ne čemo trditi, da preživlja krizo, sedaj potrebuje nekakšno nadgradnjo. Cymdeithas namreč še vedno temelji na ustanovni listini iz leta 1962, ko so si ustanovitelji postavili za cilj samostojno valižansko državo. S temi aspekti se, sicer v drugi obliki, sedaj

ukvarja valižanska nacionalna stranka Plaid Cymru, ki pa ocenjuje, da je borba za valižanski jezik edino, za kar se je vredno boriti. Tako je v dejavnost stranke prešlo nekakšno načelo, da je prizadevanje za valižanski jezik pomembnejše od prizadevanja za avtonomijo. Za gibanje, kakršno je Cymdeithas, pa je ta dvojnost pogleda nepomembna, celo škodljiva.

Z drugimi besedami, ob koncu 20. stoletja je bila razlika med organizacijo civilne družbe in politično stranko manj pomembna. Takrat ni bilo valižanskega parlamenta in tudi upanja ni bilo, da bi ga kdaj dobili. Sama Plaid Cymru je bila komaj nekaj več kot organizacija civilne družbe, saj v londonskem parlamentu ni pomenila nič. Dejansko je bila prav Plaid Cymru, torej politična stranka, ki je z gladovno stavko dosegla ustanovitev samostojne valižanske televizije S4C.

Z ustanovitvijo avtonomne regije pa se je Plaid Cymru iz lobistične organizacije prelevila v pravo stranko, celo v vladno stranko, Cymdeithas pa je ostala organizacija civilne družbe in nadaljevala s protesti za doseg jezikovnih pravic. Takrat so celo aktivni valižanski kulturniki obtožili to organizacijo, da se noče prilagoditi novo nastalemu stanju. In tu se zopet postavlja vprašanje, ali je mogoče jezik rešiti samo v povezavi z zahtevo po samostojni državi. Demokracija je namreč že naredila prvi korak in v avtonomnem Walesu ni več potrebe po revoluciji. Cymdeithas se je prilagodila tem dejstvom tako, da je postala ustavna lobistična organizacija, ampak ta ideja privlači če-

dalje manj ljudi. Vprašanje je, če je organizacija sposobna tega preskoka: ostaja namreč izrazito levičarska skupina, ki ima svoje korenine še vedno v protestih izpred pol stoletja, istočasno pa poudarja državljansko neposlušnost, ki je popolnoma neprimerna za kakršnokoli vplivanje na vlado. Tako postaja Cymdeithas nekakšna mešanica starega in novega načina boja in kot taka neučinkovita.

Potrebne so torej spremembe, morda celo drugačna oblika organiziranosti, ki bi nastala kot nekaj dodatnega in ne bi zamenjala organizacije s polstoletno tradicijo. V boju za jezik bo namreč vedno dovolj prostora za državljansko neposlušnost: za miroljubna zborovanja, za bojkot plačevanja naročnine na državno televizijo BBC in za druge protestne pobude. Ti protesti so zelo smiselni, še zlasti na področjih, ki niso prešli pod pristojnost valižanske vlade, kar velja na primer za državno televizijo. Vendar uničenje oddajnikov v krajih, kjer govori valižansko samo 1 odstotek prebivalstva, ni način, s katerimi lahko vplivali na valižansko in na londonsko politiko.

Cymdeithas se je namreč predvsem v začetku ukvarjala z dejanji, ki bi jih danes označili za teroristična. Med temi je bil poskus atentata na prestolonaslednika Charlesa, pri katerem je ena oseba izgubila življenje in zažiganje hiš, ki so jih Angleži kupovali v Walesu. Takrat je bila Cymdeithas zelo popularna, danes pa taki prijemi očitno ne uživajo več podpore med prebivalstvom. Časi so se spremenili in Cymdeithas se tem spremembam ni prilagodila.

Prva doktorska disertacija v jeziku Samijev

Na univerzi v Helsinkih je prišlo do zagovora prve doktorske disertacije v jeziku Sami. Njena avtorica je Irja Seurujärvi-Kari, dolgoletna aktivistka in voditeljica Samijev na Finskem.

Študija obravnava stanje Samijev kot domorodnega ljudstva ter se ukvarja z nacionalno identiteto v povezavi z vlogo, ki ga ima pri tem po eni strani jezik, po drugi strani pa čezmejno sodelovanje, saj Samiji živijo v štirih državah, poleg Finske še v Švedski, v Norveški in v Rusiji. Obdobje, ki ga obravnava avtorica, sega od leta 1972 do leta 2008.

Gibanje Samijev je nastalo v drugi polovici prejšnjega stoletja kot reakcija na asimilacijske procese. Takrat sta se začela krepiti kultura in jezik Samijev. Prišlo je tudi do prvih čezmejnih povezav, ki so privedle vprašanje Samijev na mednarodno raven, celo do neke oblike internacionalizacije. Samo vprašanje statusa domorodnega ljudstva je preraslo na raven človekovih pravic, s katerimi se sedaj ukvarja na številnih mednarodnih forumih; gre torej za izrazito naddržavno vprašanje.

Študija temelji na etnografskih podatkih, ki jih je avtorica pridobila z intervjuji, vprašalniki in osebnimi kontakti z ljudmi, ki jih je vzdrževala na številnih srečanjih in drugih dogodkih. Pri svojem delu je uporabila metodologijo, ki so jo uporabljali raziskovalci v postkolonialnih državah ter preverjala predvsem odnose moči med raznimi dejavniki v družbi in destabilizacijo oblastvenih struktur kolonialne vrste z ozirom na različnost, po modelu, ki ga je v letu 1978 izdelal Edward W. Said v svojem delu Orientalism. Osrednji koncepti te teorije zadevajo analizo dekolonizacije, različnosti, etničnosti in identitete.

Disertacija obravnava vprašanje Samijev s treh zornih kotov: globalnega, evropskega in nordijskega.

Globalni vidik kaže, da so domorodni narodi po svetu oblikovali nov na-

Irja Seurujärvi-Kari

čin razumevanja domorodnosti in tudi priznavanje novih pravic. Mednarodne pogodbe so omogočile sestavo poenotenega koncepta nekaterih pravic, kot na primer pravice do samoodločbe in jezikovnih pravic, kar je Samijem omogočilo, da so na tej osnovi oblikovali svoje zahteve, ki jih postavljajo do države, v kateri živijo.

Nordijski vidik s povezovanjem kulture Samijev in pravic domorodnih ljudstev je bil zelo pomemben za uveljavljanje identitete in skupnega gibanja Samijev. V tem procesu so Samiji okrepli rabo jezika in predvsem navezalo povezave med Samiji v različnih državah. Povečala se je življenjskost skupnosti, obenem pa tudi vidnost jezika in njegova legitimnost v družbi.

Problematična pa ostaja še »evropska« dimenzija, ki je rezultat množičnega izseljevanja Samijev v razna mesta, predvsem znotraj Skandinavije, kajti v urbanih okoljih obstaja še močna diskriminacija in asimilacija napreduje, tudi zaradi pomanjkanja ustreznih zakonskih ukrepov, s katerimi bi zagotovili poučevanje jezika Samijev in njegovo rabo vsaj v omejenih okoljih.

Manjšini ob nemško-danski meji nista več zgledno zaščiteni

Siegfried Mattlock in Bjarne Lonborg

Nemška manjšina na Danskem preživlja zelo težke čase, še zlasti zaradi krčenja pomoči, ki jo je ta manjšina prejela iz Nemčije. Med ustanovami, ki jim grozi zaprtje, je nemški dnevnik Nordschleswiger, vendar zajema kriza tudi druge institucije, vključno s šolami. Sedaj se je za nemško manjšino v odločnem vodniku zavzel tudi odgovorni urednik danskega dnevnika v Nemčiji Flensburg Avis Bjarne Lonborg, ki je svojemu kolegu na severni strani meje Siegfriedu Mattlocku izrekel vso solidarnost. Sicer pa se slabša tudi stanje danske manjšine v Nemčiji.

Lonborg piše, da je bilo za nemško manjšino leto 2011 naravnost porazno. Njena osrednja organizacija BDN (Bund Deutscher Nordschleswiger) je bila prisiljena odpustiti več uslužbencev in močno omejiti dejavnost, da je lahko preživela. Sedaj sicer prihaja do nekega delnega dogovora med nemško manjšino in nemško zvezno državo Schleswig – Holstein ampak nujno bi bilo, da pride do takega dogovora tudi z Berlinom.

»Nedopustno je, da od nemške manjšine zahtevajo, da ne more svoje dejavnosti načrtovati dlje kot eno leto, tako kar zadeva zaposlovanje kot tudi razne pobude. Dobro bi bilo, če bi se nemške oblasti, na deželni in na zvezni ravni, zgledevale po banski manjšinski politiki, ki jo že dolga leta označuje kontinuiteta pri financiranju, čeprav se vsako leto dogovarjajo o višini prispevka v državnem proračunu,« je zapisal Lonborg.

Po mnenju urednika danskega dnevnika bi pričakovali, da za manjšine ob nemško-danski meji prispevata Nemčija in Danska vsaj enako vsoto, upoštevajoč tudi dejstvo, da šteje Nemčija 80 milijonov prebivalcev, Danska pa samo 5 milijonov. Dejansko pa so sedaj danski prispevki nespremenjeni, nemški pa okrnjeni, tako da Nemčija – skupno država in dežela – prispeva samo 30 odstotkov finančnih sredstev, ki jih obeh manjšini potrebujeta.

Tu Lonborg ugotavlja, da so pogoji obeh manjšin ob dansko nemški meji desetletja veljali za zgledne in so jih po vsej Evropi predstavljali kot odličan primer reševanja sporov na mejnih področjih in sodelovanja med manjšinami. Po njem so se mnogi zgedovali pri oblikovanju politik za preprečevanje diskriminacije do manjšin.

Sedaj pa je stanje najslabše vse od leta 1955, ko sta državi z meddržavnim sporazumom uredili vprašanje zaščite manjšin. Za poslabšanje je na obeh straneh kriva Nemčija, ki je po eni strani močno okrnila financiranje nemške manjšine na Danskem, dansko manjšino v Nemčiji pa je prizadela z zdruzevanjem šol, tako da Danske šole sedaj dejansko niso več enakopravne z nemškimi šolami.

LETOŠNJA PRIREDITEV »GLASBENIKI OB DNEVU KULTURE«

Poklon L.M. Škerjancu in nove skladbe domačih ustvarjalcev

Letošnji »Prešernov koncert« učencev Glasbene matice ob dnevu slovenske kulture bo edinstveni iz več razlogov. Lucijan Marija Škerjanc bo vezna nit programa, saj bodo učenci in profesorji na ta način počastili novo povezavo s skladatelju posvečeno Fundacijo, ki bo na tej proslavi obdarila sodelujoče učence s knjigami in cd-ji, da bi sporočila dneva kulture spodbudilo tudi njihovo željo po spoznavanju velikih mojstrov slovenske umetnosti. Predstavnica fundacije Tatjana Kralj bo osebno izročila nastopajočim poudarjeno gradivo.

Poleg priložnostnega posvetila bosta program koncerta obogatili tudi dve krstni izvedbi skladb docentk Petre Grassi in Andrejke Možina; vrednotenje ustvarjalnosti učencev in profesorjev bo ob prazniku slovenske kulture pridobilo dodatno vrednost kot spodbudni odraz živosti umetniškega potenciala ustanove. Prvič bodo na tem koncertu zaigrale tudi citre, ki so postale nov učni predmet od začetka letošnjega šolskega leta.

Ob omenjenih novostih pa bo tematski koncert ohranil svoje osnovne značilnosti in sicer programsko usmeritev s skladbami slovenskih avtorjev ter povezovalni značaj z nastopi učencev iz vseh sedežev šole. Tudi tokrat bodo namreč zaigrali predstavniki goriške in špeterske Glasbene matice. Nespremenjena bo tudi lokacija in sicer prvi sedež Glasbene matice, Narodni dom v Trstu, kjer se bo koncert odvijal v petek, 10. februarja s pričetkom ob 18. uri.

Glasbena matica bo aktivno prisotna tudi na osrednji počastitvi Dneva slovenske kulture. Proslavo, ki se bo odvijala v Čedadu, bo sooblikoval namreč tudi harmonikarski orkester Synthesis 4, ki je s svojo zgodovino in dosežki eden od stebrov na področju delovanja šolskih skupin.

Skladateljeva nečakinja na obisku

Fundacija Lucijana Marije Škerjanca, ki bo namenila učencem Glasbene matice poseben dar ob dnevu slovenske kulture, je institucija, ki združuje znamenite kulturnike iz vseh krajev Slovenije v znamenju vrednotenja umetnosti priznanega akademika in ohranitve njegove dediščine. Skladatelj sin Noel Škerjanc, Tone Pavček, Milivoj Šurbek, Irena Baar spadajo med ustanovitelje in častne člane, ki so leta 1999 postavili osnove Fundacije, ki je dejansko začela delovati ob skladateljevi stoletnici rojstva. Glasbenik »širokih razgledov, šolan v Ljubljani, Pragi, na Dunaju, v Parizu in Baslu« se je rodil leta 1900, ob zori stoletja, v katerem se je uveljavil kot skladatelj, pe-

dagog, pianist, dirigent, glasbeni pisec, upravnik Slovenske Filharmonije in rektor Akademije za glasbo.

Predsednik njemu posvečene Fundacije je danes Patrick Greblo, odgovorna za finančne zadeve in zunanje stike pa Tatjana Kralj, hči priznanega slikarja Toneta in članica družine umetnikov, saj je tudi žena skladatelja Sama Vrenšaka, mati preminule pevke Irene Baar in nečakinja Lucijana Marije Škerjanca. Gospa Kralj bo na dan proslave Glasbeniki ob dnevu kulture v Narodnem domu v Trstu, kjer bo podelila učencem publikacije in drugo gradivo, ki ga je Fundacija izdala v zadnjih letih:

Glasbeni matici smo podarili biografske knjige, antologije samospenov in druge publikacije, ki jih je Fundacija založila. Ponosna sem predvsem, da lahko predstavimo sadove velikega projekta, ki

Zgoraj: člani orkestra Glasbene matice v Trstu leta 1919 na terasi Narodnega doma; desno: Lucijan Marija Škerjanc leta 1925

smo ga prevzeli od moje hčere in izpeljali do konca po dvanajstih letih zbiranja in urejanja razpršenega gradiva. Naklada vseh naših publikacij je omejena, saj nam je realizacija načrtov pomembnejša od števila izdanih izvodov. Želela sem posredovati naše publikacije učencem in članom Glasbene matice, ker je vzpostavljane stikov z zamejskimi Slovenci eden od naših ustanovnih ciljev.

Fundacija ima bogato založniško dejavnost, saj od ustanovitve skrbi za širitev skladateljve dediščine s knjigami, notnimi zbirkami in cd-ji.

Ukvarjamo se z velikim kulturnim bogastvom, ki je vredno preskromne pozornosti v prenasčenem slovenskem kulturnem okolju. Sredi sedanje hiperprodukcije imajo avtorji iz bližnje preteklosti vedno bolj omejen prostor. Njihove skladbe se zlahka izgubijo, saj takrat ni bilo fotokopirnih strojev, niti velikih naklad. Najbolj ogrožena je ravno komorna glasba, na primer samospevi, nad katerimi je bil Škerjanc na poseben način ponosen. Bili so njegova mladostna ljubezen. Rokopisi so razgubljeni vsepovsod, zato je naše delo postalo še bolj zahtevno. Samospeve na različnih težavnostnih stopnjah smo izdali v dveh cd-jih z uglasbitvami slovenskih pesmi in tujih pesmi v slovenskih prevodih. Zbrali smo celotni opus Škerjančevih samospenov, vključno z redkostmi.

Kako se spominjate znamenitega skladatelja, s katerim ste v zelo tesnem sorodstvu?

Skladatelj je bil moj stric, zame pa je bil kot drugi oče. Obogatil je mojo mladost, saj je imel izreden posluš za mladino. Škerjanc je globoko spoštoval otroke in občudoval njihovo senzibilnost, zato je posvečal veliko energij pedagogiki. Tudi jaz sem se veliko naučila od njega in mi je bilo zelo dragoceno, da sem imela priložnost odraščati s takim mentorjem.

NAPOVEDNIK

V petek, 10. februarja ob 18.00 v Narodnem domu v Trstu
osrednja Prešernova proslava Gm "Glasbeniki ob dnevu slovenske kulture"

V nedeljo, 12. februarja ob 16.00 v Marijinem domu v Rojanu
Prešernova proslava v sodelovanju z rojanskim Marijinim domom

V petek, 17. februarja ob 18.30 v Gallusovi dvorani na sedežu šole v Trstu
Predstavitve biografije Ignacija Ote z nastopom zboru Gallus in skupine harmonikarjev

Ignacij Ota na Glasbeni matici

Ignacij Ota na Glasbeni matici leta 1956

Ignacij Ota ni bil samo priljubljen zborovodja in skladatelj, saj je s svojo ustvarjalnostjo zaznamoval tudi zgodovino Glasbene matice, kjer je začel poučevati v času po vojne preroda ustanove. Po diplomu iz kontrabasa na Srednji glasbeni šoli pri Akademiji za glasbo v Ljubljani je leta 1956 dobil zaposlitev na Glasbeni matici kot honorarni učitelj klavirja in harmonike na podružnicah v Boljuncu in v Trebčah. Šola mu je leta 1960 poverila še vodstvo nove podružnice na Proseku-Kontovelu, kjer so se učenci kmalu začeli odlikovati z odličnimi študijskimi dosežki. Ota je sodeloval tudi v okviru izmenjave z beograjsko Akademijo za glasbo, ko je leta 1963 vodil orkester šole, soliste in moški zbor na enem od najboljšežnejših gostovanj v zgodovini ustanove. Ota se je zapisal v zgodovino slovenske glasbene šole

le kot pedagog, dirigent, a tudi kot skladatelj, saj so učenci, večkrat izvedli njegove skladbe na koncertih in akademijah. Vredna omemba je predvsem krstna izvedba kanta-te Moji zemlji, ki jo je vodil kolega Oskar Kjuder.

17. februarja ob 18.30 se bo šola spomnila svojega služnega pedagoga z enim od predstavitvenih večerov biografske knjige »Ignacij Ota. Življenje darovano glasbi«, ki jo je Boris Pangerc napisal, uredil in izdal pri koprski založbi Fontana. Predstavitvev ob prisotnosti avtorja bodo obogatili nastopi mešanega zboru Jacobus Gallus in komorne skupine harmonik s skladbami Ignacija Ote. Dogodek bo spremljala potujoča razstava skladateljve hčere Damijane, ki prikazuje življenje in delo tržaškega glasbenika s fotografijami in dokumenti.

GLASBENA MATICA TRST
ŠOLA MARIJ KOGOJ
Ulica Montorsino 2
tel. 040-418605 fax 040-44182
www.glasbenamatica.com
e-mail: trst@glasbenamatica.com

GLASBENA MATICA GORICA
Korzo Verdi 51
tel. 0481-531508 fax:0481-548018
e-mail: gorica@glasbenamatica.com

GLASBENA MATICA ŠPETER
Ulica Alpe Adria 69
tel./fax. 0432 727332
e-mail: speter@glasbenamatica.com

GLASBENA MATICA KANALSKA DOLINA
ŠOLA TOMAŽ HOLMAR, UKVE
ul. Pontebbana 28
tel./fax +39 0428-60266
e-mail: info@planika.it

EVROPA - V različnih evropskih državah našli več kot 250 mrtvih

Strupen mraz in obilica snega strežeta po življenjih najšibkejših

Najhuje v Ukrajini, Bolgariji in Romuniji - Najgloblje se je živo srebro spustilo na Češkem

BRUSELJ - V Evropi temperature dossegajo nove najnižje vrednosti, pri čemer vremenslovci najhujše pričakujejo med koncem tedna. Mraz je na stari celini terjal že več kot 250 življenj, od tega največ, skoraj polovico, v Ukrajini. Tam je umrlo že 122 ljudi. Številni so zmrznili na ulicah, več kot 1600 jih je poiskalo zdravniško pomoč zaradi ozeblin in podhlajenosti.

Najnižjo temperaturo na stari celini so v zadnjih dneh zabeležili na Češkem, kjer se je živo srebro v četrtek ponoči spustilo dobrih 38 stopinj Celzija pod ničlo. Na Poljskem, kjer so izmerili do minus 35 stopinj Celzija, je umrlo 45 ljudi. V Bolgariji se je število žrtev povzpelo na 16, večina jih je bila revežev, ki so zmrznili ob cestah ali v neogrevanih domovih. Več kot sto bolgarskih šol je bilo v petek že tretji dan zapored zaprtih, potem ko je predvsem severni del države zajelo novo sneženje, občutek mraza pa na severovzhodu krepil oster veter. V sosednji Romuniji je mraz terjal 28 življenj, tšole pa ostajajo zaprte.

O prvih žrtvah ostre zime so v petek poročali iz Estonije in Francije. Eno žrtev so zabeležili v Srbiji, kjer pa številne vasi še ostajajo odrezane od sveta, kaos vlada v prometu. V 27 srbskih občinah so razglasili izredno stanje. V BiH je snežilo že drugi dan zapored, kar je paraliziralo promet. Nek bolnik je tako umrl, ker se reševalno vozilo ni uspelo prebiti do njegove vasi na jugu države. Številni so ostali ujeti v svojih domovih in vozilih, na širšem območju Sarajeva so morali zaradi težav s snegom razglasiti izredne razmere.

O smrtnih primerih poročajo tudi iz Latvije in Litve, iz Avstrije, Slovaške in Grčije. Pri minus 14 stopinjah Celzija je brez ogrevanja ostalo okrog 10.000 gospodinjstev v avstrijskem Salzburgu. Na sneg se pripravljajo v nekaterih predelih Velike Britanije, prvi letošnji sneg pa je v Belgiji povzročil več kot 1100 kilometrov zastojev na cestah.

Na stari celini medtem ostajajo zaprti številna letališča, zamude so tako v letalskem kot železniškem prometu, na cestah ponekod vlada kaos. V težavah so se znašle celo sicer izredno zanesljive švicarske železnice.

Znanstveniki nemškega inštituta Alfred Wegener za polarne in morske raziskave ter združenja Helmholtz so konec januarja objavili izsledke študije, ki mrzle evropske zime z veliko snega povezuje s topljenjem arktičnega ledu. Znanstveniki so namreč ugotovili, da tanjša ledena odeja spremeni zračne pritiske v ozračju nad Arktiko, kar vpliva na zimsko vreme v Evropi. (STA)

ITALIJA - Žrtve izrednega mraza in snega

Našteli že šest mrtvih

Paraliziran milijonski Rim - Hude težave v cestnem, železniškem, ladijskem in letalskem prometu

Tako pobeljenih kupol sv. Petra Rimljani niso videli že več kot pol stoletja

ANSA

RIM - Mraz in sneg povzročata hude težave tudi v Italiji, kjer so do večerja zvečer našli osem smrtnih žrtev. Dva moška sta zmrznila v svojih avtomobilih, ki ju je zasul sneg, neka ženska je umrla pod ruševinami svoje tople grede, starejši moški pa v ruševinah kmetijskega poslopja. Med brezdomici, za katere je strupen mraz najbolj nevaren, beležijo dve smrtni žrtvi, dva gorska smučarja pa sta umrla pod plazom na severu doline Val Pusteria.

Največji kaos je sneg povzročil v prestolnici, ki so jo v petek zasule debele snežinke in povzročile neverjeten prometni kaos. Na stotine ljudi je bilo včeraj blokiranih v avtomobilih na veliki krožni obvoznici, kamor so se neprevidno odpravili brez ustrezne zimske opreme. In še dobro, da so bile šole in uradi zaprti. Rimljani pač niso navajeni snega, zato je bila bela odeja za mnoge, predvsem za mlajše in najmlajše velika zabava. Po ulicah je bilo videti sanke in smučiče, turiste s fotoapa-

rati v rokah in starejše ljudi, ki so morali biti zelo pozorni na spolzka tla. Na rimskega župana Giannija Alemanna so letele težke kritike, ker da je podcenjeval vremenske napovedi in mesta ni dovolj pripravil na snežni metež. Župan pa je krivdo zavrnil na civilno zaščito in njeno meteorološko službo, ker da ni napovedala tako močnega sneženja. Prvi mož civilne zaščite Franco Gabrielli je krivdo zavrnil in dejal, da je bil Alemanno zelo dobro obveščen.

Sicer pa za kaos ni odgovorna samo rimska občinska uprava, ampak tudi cestno podjetje Anas, ki bi moralo poskrbeti za čiščenje zunajmestnih cest. Anas bo moral odgovornost prevzeti tudi za zastoje na številnih državnih cestah, medtem ko so bile avtoceste razmeroma dobro splužene in posute.

Probleme pa sta mraz in sneg povzročala železniškemu in letalskemu prometu ter pomorskim povezavam kopna z otoki. Nekateri lokalni vlaki so

obstajali na odprtih progah, prava odisejada pa je doletela več kot 110 potnikov potniškega vlada Rim-Avezzano, ki so bili od 17. ure v petek do včeraj do 18. ure blokirani v vagonih. Na koncu je odpovedala tudi kurjava, tako da so bili v popolnem mrazu. Seveda so potniki že napovedali tožbo proti železnici.

Snežna odeja je preplavila vse Apenine, ponekod je dosegla tudi dva metra višine. Snežilo je tudi v Neaplju, čeprav je bilo najhuje ob srednji jadranski obali.

Alitalia je odpovedala vrsto poletov, veliko strahu pa je doživelo okrog 300 potnikov trajekta družbe Tirrenia, ki je včeraj iz Civitavecchie odplul proti Olbii na Sardiniji. Komaj se je premaknila, je ladjo zaradi močnega vetra zaneslo v valobran in ji razparalo trup v dolžini približno 30 metrov. Na srečo je bila razpoka nad morsk gladino, tako da so vlačilci ladjo odvlekli nazaj v pristanišče, kjer so potnike ponoči izkrcali.

Gazprom Evropi ne more zagotoviti dodatnega plina

MOSKVA - Rusija je po pritožbah evropskih energetskih družb prvič priznala, da ima težave z dobavo zemeljskega plina Zahodu. V vodstvu državne energetske družbe Gazprom so na včerajšnjem srečanju s predsednikom vlade Vladimirjem Putinom povedali, da zahodnoevropski partnerji od Rusije zahtevajo precej več plina, kot pa jim ga ta lahko zagotovi. Ob tem so priznali, da so v preteklih dneh za izvoz namenili približno deset odstotkov manj plina, kot določajo sklenjene pogodbe z odjemalci. Glavna naloga Gazproma je namreč zadovoljiti povečane potrebe na domačem trgu, je dejal Putin, a je dodal, da mora hkrati Gazprom narediti vse, da zadosti potrebam evropskih partnerjev. EU je v minulih dneh sporočila, da so se dobave ruskega plina posameznim energetskim družbam zmanjšale tudi za 30 odstotkov, pri čemer so bili najbolj prizadete Nemčija, Avstrija in Italija.

Protesti med münchenško varnostno konferenco

MÜNCHEN - Približno 2000 ljudi se je včeraj zbralo na protestih proti varnostni konferenci, ki te dni poteka v Münchnu. Pod geslom »Ne miru z Natom. Ne miru z vojaškimi posli« so se protestniki zbrali v središču bavarske prestolnice in z glasno glasbo krenili po ulicah. Proteste je pripravilo skoraj 100 organizacij, ki se se povežale v Zvezo proti Natovi varnostni konferenci.

Rubalcaba novi vodja španskih socialistov

MADRID - Španski socialisti, ki so se po hudem porazu na volitvah lani novembra preselili v opozicijo, so včeraj za svojega novega generalnega sekretarja izbrali nekdanjega podpredsednika vlade Alfreda Pereza Rubalcaba, ki je na tem položaju nasledil nekdanjega premiera Josea Luisa Zapatera. Ta se za vodenje stranke ni poteval in se je v petek tudi uradno poslovil s položaja generalnega sekretarja PSOE in od aktivne politike.

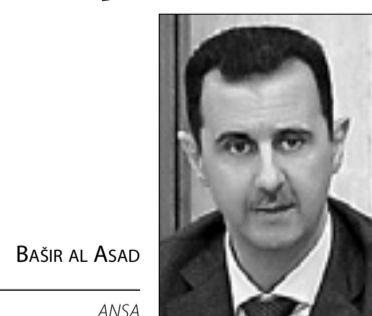
60-letni Rubalcaba je bil premierski kandidat socialistov na novembrskih volitvah, v Zapaterovi vladi pa je bil tudi notranji minister in naj bi pomembno prispeval k temu, da se je baskovska separatistična organizacija Eta lani dokončno odpovedala oboroženemu boju za neodvisnost Baskije. Za Rubalcaba je glasovalo 487 delegatov, njegova protikandidatka, nekdanja obrambna ministrica Carme Chacon pa je prejela 465 glasov podpore.

SIRIJA - Pobuda Maroka v ZN propadla, pokol se nadaljuje

Rusija in Kitajska z vetom preprečili sprejem resolucije Varnostnega sveta

NEW YORK - Rusija in Kitajska sta včeraj na izredni seji Varnostnega sveta Združenih narodov v New Yorku z vetom preprečili sprejem resolucije o Siriji. Osnutek resolucije je vložil Maroko. Na zahtevo Rusije so osnutek omilili, a je Moskva že pred tem napovedala, da ga ne bo podprla. Rusija je doslej še vedno preprečila, da bi Varnostni svet sprejel kakršno koli kritiko na račun Sirije, ki je ruska zaveznica. Izredno zasedanje VS ZN se je začelo s polurno zamudo, ker so diplomati do zadnjega trenutka pilili besedilo.

Osnutek resolucije je predvideval obdobje sirskega režima. Za resolucijo, s katero bi tudi podprli načrt Arabske lige za končanje nasilja v Siriji, je glasovalo 13 držav, Rusija in Kitajska pa sta z vetom ponovno preprečili njen sprejem. »Izražam veliko obžalovanje in razočaranje,« je izjavil maroški veleposlanik pri ZN Mohamed Loulichki. Maroko je arabska članica v 15-članskem svetu ZN in je igral ključno vlogo pri pripravi osnutka resolucije. Namesto resolucije je Varnostni svet ZN dosegel dogovor o izjavi o razmerah

BAŠIR AL ASAD

ANSA

v Siriji, ki pa ima nižjo veljavo.

Nemiri v Siriji se medtem nadaljujejo. Kot je včeraj poročala arabska televizijska postaja Al Arabija je sirska vojska v nasilju v mestu Homs ubila 337 ljudi, okrog 1300 ljudi pa je bilo ranjenih. Siroški režim sicer zavrača, da naj bi vojska streljala na protestnike v Homsu. Nek očividec je za ameriško televizijsko postajo CNN povedal, da je vojska v Homsu povzročila prvi pokol. »Številni ljudje ležijo ranjeni na cesti in potrebujejo pomoč, a ne moremo do njih. Na nas prežijo ostrostrelci, ki so pripravljani, da nas vse postrelijo. Prosim,

mednarodno skupnost pozivamo, naj nam pomaga,« je za CNN dejal Abu Abdo Alhoms. Po poročanju CNN so med žrtvami tudi ženske in otroci.

Še pred glasovanjem v Varnostnem svetu je ameriški predsednik Barack Obama sirskega predsednika al Asada obtožil, da njegov režim pobija civiliste, in ga pozval, naj odstopi. »Al Asad mora ustaviti umore in zločine nad lastnim ljudstvom. Odstopiti mora in nemudoma dovoliti demokratično tranzicijo,« je v sporočilu za javnost zapisal ameriški predsednik.

Tunizija pa je včeraj napovedala, da bo iz države izgnala sirskega veleposlanika in al Asadovi vladi odrekla priznanje. K podobnemu ravnanju je arabske države pozvala Arabska liga. Tunizija se je za ta korak odločila po novici o najnovejšem nasilju v sirskega mestu Homs. Predsednik parlamenta Arabske lige Ali Salem al Dikbasi pa je države članice lige pozval, naj prav tako sprejmejo odločitev o izgonu sirskega diplomata. Zavel se je tudi, da bi države Arabske lige prekinile vse gospodarske in diplomatske odnose s Sirijo.

RUSIJA - Za in proti Vladimirju Putinu

Navzkrižni demonstraciji na moskovskih ulicah

MOSKVA - Na ulicah Moskve se je po navedbah policije včeraj zbralo okrog 138.000 ljudi, ki so na množičnem shodu izražali podporo predsedniškemu kandidatu Vladimirju Putinu, medtem ko se je protestnega shoda proti Putinu po istih virih udeležilo okrog 36.000 ljudi. Organizatorji protestov proti Putinu pa navajajo,

da jih je bilo več kot 120.000.

Shod v podporo Putinu, ki bo čez mesec znova kandidiral za šefa države, je bil pred Kremljem. Na drugi strani reke Moskve pa so se pri minus 17 stopinjah Celzija zbrali protestniki, ki že od spornih parlamentarnih volitev 4. decembra zahtevajo zamenjavo oblasti in Putinovo slovo.

NAŠ POGOVOR - Tržačanka Marija Pirjevec Paternu bo jutri prejela red za zasluge Republike Slovenije

»Angažirati se moramo, da se odnosi med našo in italijansko skupnostjo okrepijo«

»To priznanje je nekaj več kot osebno priznanje« - Kmalu nova zbirka esejev Tržaški književni razgledi

Marijo Pirjevec Paternu bo jutri slovenski predsednik republike Danilo Türk odlikoval z redom za zasluge. V veliki kristalni dvorani ljubljanske predsedniške palače ji ga bo izročil »za zasluge pri širjenju slovenskega kulturnega prostora, za pomembne uspehe pri znanstvenem delu na področju slovenskih literarnih ved in za uspešno pedagoško delo«.

Zdi se mi, da je v tej utemeljiti zaobjeto vse vaše profesionalno življenje. S kakšnimi občutki prejimate to pomembno odlikovanje?

Da je predsednik Republike Slovenije podelil odlikovanje trem zamejskim Slovincem, ob meni tudi Rudiju Vouku s Koroške in Darku Šoncu s Hrvaške, se mi zdi v tem trenutku stiske in krize zelo pomembno. To priznanje je nekaj več kot osebno priznanje. Dosežki mojega dela, tako na strokovnem kot pedagoškem področju, so plod dolgoletnega sodelovanja skupine ljudi, ki se jim ob tej priložnosti iskreno zahvaljujem.

Seveda sta me vest o odlikovanju in utemeljitev razveselili. Utrjuje mi zavest, da moje delo ni bilo zaman. Hkrati pa me zavezuje, da si bom še naprej prizadevala, da bi bila slovenska kultura in jezik bolj upoštevana in cenjena med nami Slovinci na Tržaškem, še posebej pa pri sosednjem narodu. Mislim, da je samo na teh temeljih mogoče graditi globlje odnose med etničnimi skupnostma, slovensko in italijansko, ki živita na skupnem obrobju. Priznanje dojemam tudi kot opazno pozornost do tržaških kulturnih delavk. Dodala bi, da so bile Tržačanke že od nekdaj, že na začetku 20. stoletja, močno kulturno in družbeno angažirane. Ni naključje, da je ženska revija Slovenka nastala prav v Trstu, kjer je bilo ozračje manj utesnjeno in provincialno kot v Ljubljani. Dovolj je, da se spomnimo Marice Nadlišek Bartol, ki je, kot vemo, tudi avtorica prvega slovenskega tržaškega romana Fata morgana.

Grajenje kulturnih mostov med tu živčima narodoma je ena značilnosti vašega dela. Naj omenim samo vaš najnovejši izbor novel Alojza Rebule La vigna dell'imperatrice romana, ali vaše monumentalno delo L'altra anima di Trieste, s katerim ste skušali slovensko dušo mesta približati italijanskemu bralcu. Kako ocenjujete odnose med slovensko in italijansko skupnostjo?

Kulturno ozračje v Trstu je danes gotovo bolj ugodno, kot je bilo v preteklosti. Vendar se mi zdi, da pretiran optimizem ni na mestu. Naklonjenost do nas Slovencev je zaznati predvsem v intelektualnih krogih, in še to ne v vseh. Povprečno italijansko meščanstvo in nižji sloji pa so do Slovencev še vedno v glavnem ravnodušni, v nekaterih primerih celo nasprotni. Stvari se premikajo počasi in mrzinja, ki so jo sprožili irendentizem, fašizem, povojne horde, istrski begunci, še ni povsem zamrla. Vendar so premiki kljub temu vidni in za nas Slovence zelo pomembni, zato se moramo toliko bolj angažirati, da se odnosi med našo in italijansko skupnostjo okrepijo. Dobro je to, da so se začeli tudi italijanski someščani zavedati, da je znanje slovenskega jezika pridobitev in da je smiselno učiti se slovenščine. K temu so seveda prispevali tesnejši odnosi v trgovstvu, podjetništvu, športu in kulturi, kar je zelo opazno od osamosvojitve Slovenije naprej.

Knjigo L'altra anima di Trieste ste baje pripravljali cela tri leta ...

Knjigo L'altra anima di Trieste sem v resnici pripravljala dolgo časa. Glavni njen namen je bil omogočiti italijanski javnosti na Tržaškem globlji pogled v slovensko resničnost tega mesta in pri tem zarisati njegovo malo znano »drugo dušo«, če uporabim Slataperjeve besede iz začetka 20. stoletja. Sprva sem nameravala prevesti v italijansko Tržaško knjigo, ki je izšla pri Slovenski matici leta 2001. Ko pa sem se lotila italijanske verzije, sem postopoma spoznala, da jo moram prilagoditi ciljnemu bralcu in njegovi kulturi. Zato sem jo začela preoblikovati, dodajati nova besedila in črtati tista besedila, ki se mi za italijanskega bralca niso zdela zanimiva ali primerna. Želela sem, da bi naši someščani ob branju an-

tologije spoznali, da smo Slovinci v Trstu in okolici od nekdaj tu doma.

Drug problem je povezan s prevajanjem. Tako obsežnega dela nisem mogla opraviti sama. Pomagala mi je cela ekipa prevajalcev, v glavnem tržaških Slovencev, in pri tem se je marsikdaj nekoliko zataknilo. Mislim, da so prevodi, če že ne najboljši, vsaj dobri, sprejemljivi.

Zdi se mi, da se predvsem na dvojezičnem območju prevajalsko delo večkrat podcenjuje. Kako gledate na to vi, ki ste več let poučevali na Visoki šoli za prevajalce in tolmače?

Strinjam se z vami. Prevajanje je zelo trdo delo in prevajalec mora odlično obvladati oba jezika, imeti dobro teoretsko pripravo, določeno znanje, pa še nekaj umetniške žilice, če hoče, da je njegov prevod sprejemljiv. Seveda je pri tem pomembna tudi ustrezna izobrazba, denimo prevajalska šola. To je pokazala na primer Martina Clerici, ki se je slovenščino začela učiti prav na tržaški prevajalski šoli, kjer sem poučevala. V italijansko je dobro prevedla vrsto pomembnih slovenskih pripovednih del, npr. Rebulo, Pahorja in še koga, in tudi Italijani sami ji priznavajo, da je kot prevajalka uspešna in suverena.

Zdi se mi vsekakor, da je najbolje takrat, ko pri prevodu sodelujeta Slovenec in Italijan, ki dobro obvlada svoj jezik in slog. Je pa najprimerneje, če vsakdo prevaja v svoj materni jezik. Pri tem seveda ne gre pozabiti, da prevodi zastarijo in da je treba po tridesetih letih delo prevesti na novo. Jezik je nekaj živega in spremenljivega, zato po nekaj desetletjih res učinkuje zastarelo ali vsaj nesodobno.

Kako gledate na sodobno slovenščino, nad katero se marsikdo zmrduje, češ, da je v njej na primer preveč tujk?

Pretirani purizem se mi zdi odveč. Tega mnenja sta bila že Matija Čop in France Prešeren. Spomnimo se samo njegove satirične pesnitve Nova pisarija. V njej s sredstvi ironije, humorja in sarkazma udarja v obe posledici Kopitarjevega nauka: v purizmu kot izhodiščno načelo v presoji slovenskega knjižnega jezika in v kmečki slog kot edini vir pri normiranju knjižne slovenščine.

Ob tem bi dodala, da je pomen jezika še posebej v našem prostoru, vendar ne samo tu, zelo velik. Jezik je, kot vemo, temeljno znamenje obstoja neke narodne identitete, njene zgodovine in kulture. Hkrati pa moram poudariti, da mora biti jezik funkcionalen, tak, da deluje na vseh ravneh komunikacije, od kulturne, izobraževalne, znanstvene, praktičnosporazumne do poslovne.

Samo narečna raven jezika je za današnjo civilizacijo nepopolna in nezadostna. V tem primeru so funkcije jezika zamejene, čeprav moramo priznati, da lahko knjižni jezik narečje tudi bogati, dopolnjuje. Denimo sintaktično, terminološko itd. Pomislimo samo na Režijo in predvsem Benečijo, kjer se položaj jezika sicer izboljšuje - za sluge za to ima predvsem dvojezična šola v Špetru - vendar je pot do suverene obvladane standardne slovenščine še dolga, predvsem pri starejši generaciji.

Sicer pa imamo tudi na Tržaškem s slovenščino večkrat težave ...

Seveda, ker je uporaba slovenščine pri nas okrnjena. Če greste v katerikoli urad ali javno ustanovo, ne morete skoraj nikjer govoriti slovensko. To pa gotovo ne pripomore k suverenemu obvladanju lastnega jezika. Seveda do sporazumevanja ne more priti, če se ne naučimo jezika someščanov. Najbolje bi bilo, ko bi bili vsi dvojezični. To pa so želje, ki se še dolgo ne bodo uresničile, če se sploh kdaj bojo, čeprav moramo priznati, da doživlja slovenščina opazen napredek tudi med italijanskimi someščani. Dejstvo, da se v slovenskih osnovnih šolah večja števila neslovenskih otrok, se mi zdi nadvse spodbudno.

Marsikdo nad tem ni zadovoljen, saj naj bi se s prihodom neslovenskih otrok nizalo tudi jezikovno znanje slovenskih ...

Tega se dobro zavedam, kot se zavedam težav, ki jih imajo slovenski učitelji pri pouku otrok s tako različnim jezikovnim znanjem. Potrebna so seveda nova jezikovno-pedagoška znanja, ki morda niso pri nas dovolj razvita. Učiteljem bi bilo treba pomagati z nasveti, seminarji, predavanji in raznimi tečaji, da ne bi vsa odgovornost visela na njihovih ramenih. Če pa gledamo na ta problem širše, se mi zdi, da moramo to dejstvo sprejeti z odobravanjem, ker je dokaz zaupanja naši šoli in posredno naši skupnosti v celoti.

V življenju ste se posvečali zelo različnim intelektualnim figuram, od Primoža Trubarja do Brune Marije Pertot, da ne omenjam Kosovela, kateremu ste posvetili tudi diplomsko nalogo. Kaj je v teh letih usmerjalo vaše delo?

Mislim, da si literarni zgodovinar ne more dovoliti, da bi se omejil na enega samega avtorja. Še vedno menim, da je potreben celovit razgled čez literarno dogajanje skozi stoletja. To sem v svojih raziskavah tudi počela. Pozornost sem posvetila tukajšnjim piscem, kot denimo Pahorju, Re-

buli, Košuti, Kravosu, Pertotovi, Grudnu, Kosovelu, Šorlijevi in še komu.

Vendar tržaška književnost ni edino področje mojega raziskovanja. Obravnavala sem dela slovenskih pesnikov in pisateljev iz različnih obdobij, od Trubarja, ki ga omenjate, mimo Linhart, Prešerna do Kersnika, Vranca, Zidarja in še koga. Ob zgodovini slovenske književnosti so me zanimala tudi nekatera tipološka vprašanja. Tako sem se npr. v knjigi Dvoje izvirov slovenske književnosti (Slovenska matica, 1997) osredotočila na notranjo dvojnost, ki se kaže takoj ob vzniku posvetne literature pri nas, v času razsvetljenstva. Gre za nihanje med dvema smerema, med domačijstvom in svetovljanstvom. V času razsvetljenstva se je najprej uveljavil opazen val učene pozije z Damascenom Devom na čelu, kmalu pa je pridr drug val, močno usmerjen v domačijsko pesništvo. To smer je utrdil Valentin Vodnik. Tudi romantika je razvila obe smeri. Populistično smer predstavlja Anton Slomšek, ki je, kot vemo, postavil trajne temelje za uveljavitev poučnega slovstva in kulture branja na Slovenskem. Visoko, estetsko zahtevno in idejno svobodno literarno smer pa zastopa France Prešeren, ki si je prizadeval, da bi se njegova poezija lahko merila z razvitim evropskim pesništvom.

Ste morda na katerega izmed teh avtorjev posebno navezani? Vam je kateri bolj všeč kot drugi?

To ni preprosto vprašanje, saj sem navezana na več avtorjev. Med njimi bi na prvo mesto postavila Srečka Kosovela. Na tržaški Laposlovni fakulteti, kamor sem se po klasični maturi vpisala, sem med drugim poslala tudi predavanja iz slovenščine. Na koncu študija sem si za diplomsko nalogo izbrala prav Srečka Kosovela. Morda sem to storila iz nekakšne kljubovalnosti, saj sem spoznala, kako zapostavljena je na fakulteti prav slovenščina. Naloga je bila dobro sprejeta, kasneje je izšla tudi v knjižni obliki pri Založništvu tržaškega tiska in moje tedanje zanimanje se je nadaljevalo in z leti poglobljalo. Žal takrat še nisem imela v rokah Ocvirkovih Integralov in mi je bil kar doberšen del Kosovelove avantgardistične poezije neznan.

Omenila bi seveda Borisa Pahorja, ki sem mu posvetila kar nekaj esejev in študij, z Vero Tuta Ban pa sva v okviru Slavističnega društva Trst-Gorica-Videm leta 1993 pripravili Pahorjev zbornik ob njegovi 80-letnici. Vendar so bile takrat razmere take, da smo se morali potruditi, da je zbornik lahko izšel.

Izdala ga je Narodna in študijska knjižnica, kajne?

Tako je. Izdala ga je NSK skupaj z dvema zasebnikom, iz česar lahko sklepate, da razmere našemu pisatelju niso bile naklonjene. Kasneje sem si tudi prizadevala, da je italijanski prevod njegove Nekropole, ki ga je pripravil Ezio Martin, izšel pri tržaškem konzorciju (Consorzio culturale Monfalconese). Vendar se takrat za Pahorjevo knjigo ni zmenil skoraj nihče. Šele mnogo kasneje, leta 2008, je doživela v Italiji izjemen

uspeh. Založba Fazi iz Rima je izdala okoli sto tisoč izvodov. Kaj takega ni v tujini dosegel še noben slovenski avtor.

V ponedeljek bo v Kopru predstavitev drugega Pahorjevega zbornika, ki pa je izšel v čisto drugačnih okoliščinah. (o njem smo obširno poročali v včerajšnji izdaji dnevnika; op. nov.)

Vaše najnovejšo delo so Tržaški književni razgledi. Po čem se razgledujete v njem?

V tej knjigi, ki bo kmalu izšla pri tržaški Mladiki, sem zbrala 18 literarnozgodovinskih esejev in razprav s tematiko od baroka do sodobnosti. Večina jih je nastala v zadnjih desetih letih, starejša sta samo dva. V glavnem so bili objavljeni v slovenskem in italijanskem znanstvenem in strokovnem tisku. Težišče raziskovanja je na slovenski tržaški književnosti 20. stoletja. Sem spadajo študije o Rebuli, Kosovelu, Grudnu, Ljubki Šorlijevi, Bruni Pertot in drugih. Eden od esejev je posvečen požigu Narodnega doma v Trstu, kot se nam kaže v leposlovnem delu Srečka Kosovela, Borisa Pahorja in Alojza Rebule. Prvi tematski krog zaključuje študija Obdobja slovenske književnosti na Tržaškem od 16. do 20. stoletja. Ne gre namreč prezreti, da je bila literatura na skrajnem zahodnem obrobju slovenske zemlje literarno manj avtonomna in v večji meri odvisna od družbenozgodovinskih silnic. Moj poskus periodizacije tržaške književnosti je zato bil vezan na zgodovinska obdobja in zarez kot pa na stilne formacije, denimo na romantiko, realizem, modernizem itd. Pomembno se mi je tudi zdelo vprašanje, kdaj se je v našem prostoru pojavila idejno in estetsko razvita književnost.

Prispevki drugega razdelka so usmerjeni na vprašanje moderne, individualizirane narečne poezije. Prepričana sem, da moramo gledati na narečno pesništvo drugače kot doslej in sicer kot na integralni del slovenske literature. Režijan Renato Quaglia je pri tem dober zgled. Prav tako rezijanska pesnica Silvana Paletti in že pokojni beneški pesnik Giorgio Qualizza, ki ju obravnavam v svojih esejih.

V tretjem in četrtem razdelku sem poslegla še na druga področja slovenske književnosti - od baroka in romantike do sodobnosti. Kljub raznovrstnosti prispevkov obstaja črta, ki jih povezuje. Pri tem me vodi »tržaški vidik«, se pravi pozornost do obravnavane problematike z zornega kota dveh sosednih literatur in njunih stoletnih srečavanj.

Imate že kak nov načrt?

Imam kar nekaj člankov in študij o slovenski literaturi, objavljenih v italijanskih revijah in zbornikih, ki bi jih bilo morda vredno zbrati in ponuditi v branje italijanskim someščanom. S takimi izbiri pa je kar nekaj dela, če hočeš ustvariti kolikor toliko zaočkreno celoto.

V prihodnje bomo torej morda pričali »izgradnji« še kakega mostu med slovensko in italijansko kulturo. Naši skupnosti jih še kako potrebujejo.

Poljanka Dolhar

Zgoraj Marija Pirjevec, desno pogled na delček njenega studia in nekatere izmed njenih knjig

KROMA

STALNO GLEDALIŠČE FJK - La Cage aux Folles

Uspešen muzikal spet osvaja občinstvo

Leta se mu ne poznajo - Še danes z nadvse prepričljivimi interpreti

Utrinek iz nove italijanske postavitve svetovne uspešnice

La Cage aux Folles oziroma mednarodna zgodba o uspehu. Začela se je leta 1973 v gledališču v Franciji z istoimensko komedijo, ki jo je napisal Jean Poiret, nadaljevala se je leta 1979 na filmskem platnu s francosko-italijanskim filmom, ki so ga v italijanščini naslovlili *Il vizietto*, ter se zaokrožila v ZDA ob desetletnici gledališke uspešnice z muzikalom, ki sta si ga zamislila Jerry Herman (glasba-teksti) in Harvey Fierstein (libreto).

V vseh inačicah je delo poželo pohvale, nagrade in navdušen odziv občinstva, verjetno pa se je najbolj zapisal v splošen spomin film, ki ga je režiral Edouard Molinaro in v katerem sta odlično zagrajala Michel Serrault in Ugo Tognazzi.

V ZDA so musical ponovno postavili na oder leta 2010, itali-

janska inačica pa v tej sezoni osvaja gledalce v številnih mestih. Od prejšnjega torka pa vse do danes tudi tržaške, saj je postavitve v režiji Massima Romea Pipara z Massimo Ghinijem in Cesarejem Boccijem v nosilnih vlogah pristala v Rossettiju.

Med glavnimi razlogi za uspeh je nedvomno vsebina. Gre za ironično in z lahkotno roko podano pripoved o istospolnem moškem paru, ki vzgoji sina, sad kratke hetero zveze enega od dveh, vendar se mladenič odloči za poroko z dekletom (»le kje sva zgrešila«, se užaloščeno sprašuje Albin, »ženski pol« para), in to z dekletom desničarsko-konservativnega očeta.

Stvar se zaplete, ko želijo dekletovi starši spoznati fantove, a kaj ko gre za povsem nekonvencionalen par, ki med drugim živi od no-

čnega lokala za transvestite v mondenem Saint Tropetu.

Lahkotnost pristopa pa ne more (in noče) zakriti izzivalnosti vsebine, zato npr. uspešen film velja tudi za enega najbolj relevantnih političnih filmov tistega obdobja. Minilo je nekaj desetletij, pa vendar se strpnost do »drugacnih« še ni zakoreninila.

Vsebinsko ogrodje je torej v tem primeru neobičajno »angažirano«, vendar pa muzikal nujno potrebuje razkošno »obleko«. In v tej italijanski postavitvi jo je dobil. Ob glavnem paru – Massimo Ghini (Albin-Zaza) in Cesare Bocci (Renato) – so enako prepričljivi vsi ostali. Vsaj bežno omembo pa zaslužijo plesne točke, v katerih v ženski preobleki blestijo, v dobesednem in prenesenem pomenu, odlični interpreti. (bip)

ZGODOVINA - Neraziskano poglavje

Knjiga o Italiji - pribežališču avstrijskih Judov

Zdi se čudno, a je resnično. Italija je za časa fašizma, ki je, kot znano, razglasil rasne zakone in bil dejansko v sozvočju z nacistično Nemčijo, sprejemala kot begunce osebe, ki so jih na ozemlju nemškega Reicha preganjali. Številke so dovolj zgovorne: od prihoda Hitlerja na oblast (1933) se je na Apeninski polotok zateklo 18 tisoč oseb, od katerih je večina bila Judov; vsaj 5 tisoč le-teh je prihajalo iz Avstrije.

O tem zgodovinskem poglavju, preučevanju katerega naj bi se stroka doslej ne posvečala, govori knjiga, ki je izšla pri založbi Forum z naslovom *Rinascenza una piccola speranza. Lesilio austriaco in Italia 1938 -1945* (Zraslo je majhno upanje. Avstrijsko izgnanstvo v Italiji). Knjigo sta uredila zgodovinar Klaus Voigt in raziskovalka Christina Koestner, v četrtek zvečer pa so jo predstavili v tržaški knjigarni Minerva.

Fašistična Italija je bila le ena od držav, v katero so se za časa nacional-socialističnega režima zatekli begunci iz Avstrije in Nemčije. Iz Avstrije, je na srečanju obrazložil zgodovinar Tristano Matta, se je po letu 1933 skupno izselilo pol milijona ljudi (po Anshlusu 135 tisoč). Za številne begunce je Apeninski polotok predstavljal tranzitno deželo na poti v Palestino, ZDA in Južno Ameriko.

Fašistična vlada je v zgodnjih 30. letih sprejemala judovske begunce. Razmere so se za le-te bistveno spremenile z vstopom v veljavo rasnih zakonov (1938). Oblasti so izdajale čedalje manj dovoljenj za bivanje na italijanskem ozemlju; začelo se je njihovo psihološko in dejansko preganjanje, spodbujalo se je odhod Judov v tujino.

Z začetkom druge svetovne vojne so se življenjski pogoji teh beguncev še poslabšali: oblasti novih prišlekov niso več sprejemale; pričela se je fašistična deportacija v taborišča ali v majhne in oddaljene kraje (soggiorno obbligato). Po 8. septembru 1943 doleti Jude, ki se znajdejo na ozemlju Salojske republike, are-

tacija in internacija v taborišča.

Publikacijo, ki je izvorno izšla v nemščini, sestavlja več različnih prispevkov, ki so nastali izpod peresa nemških, avstrijskih in italijanskih avtorjev. Gre za delo interdisciplinarnega značaja, saj se v njem z omenjeno problematiko ne ukvarjajo le zgodovinarji, pač pa tudi književniki in drugi strokovnjaki. Knjiga vsebuje tudi pričevanja preživelih beguncev z osvetlitvijo njihovih življenjskih poti.

Iz objavljenih prispevkov izhaja dokaj pozitivna slika o odnosih, ki so jih judovski begunci izpostavili s civilnim prebivalstvom in osebami, ki so znotraj fašistične birokracije zasedali srednje-nižje položaje. Je bilo res tako, se je v svojem posegu izzivalno vprašala tržaška zgodovinarica Tullia Catalan in opozorila na dejstvo, da je italijanski naslov knjige različen od izvirnega, bolj nevtralnega, in naj bi torej težil k temu, da prikazuje Italijane kot »dobre ljudi.«

Po njenem mnenju bivanjske razmere teh beguncev na Polotoku »niso bile rožnate.« Antisemitizem, je spomnila, je bil med prebivalstvom dokaj zakoreninjen in rasne zakone so oblasti res izvajale. S tem v zvezi je izpostavila široko razširjeno ovađustvo na Tržaškem (knjiga ga ne obravnava), ki je odločilno pripomoglo k preganjanju Judov za časa vojne. Precej hujše so v tem pogledu bile razmere na Tridentinskem-Južnem Tirolskem, o katerih je na predstavitvi spregovorila zgodovinarica Cinzia Villani.

Kot zanimivost naj navedemo, da knjiga vsebuje pričevanje, ki govori o tem, da se je skupina približno 90 avstrijskih Judov, ki se je pred vojno najprej zatekla na Hrvaško, kjer so ljudje bili antisemitsko nastrojani, kasneje dobro počutila v bližini Ljubljane, kjer so jim domačini zelo pomagali. To dejstvo je v odkritem protislovju, je podčrtnala Catalanova, s slovenskim zgodovinskim »ki govori o antisemitizmu slovenskega ljudstva.«

Matej Caharija

STALNO GLEDALIŠČE FJK Dacia Maraini odkriva Picassov pogled na umetnost in življenje

Stalno gledališče Furlanije-Juljske krajine je prve februarjske dni posvetilo Pablu Picassu: od srede, 2. februarja, je namreč v mali Bartolijevi dvorani Rossettijevega gledališča na sporedu drama *Picasso e la ragazza rapata* (Picasso in obrito dekle), za katero je besedilo posebej za to priložnost spisala Dacia Maraini. Osrednja deželna gledališka hiša jo je postavila na oder v sodelovanju z avtonomno gledališko ustanovo iz Messine.

Predstava spada v abonmajski niz alternativne scene in dopolnjuje ambiciozni projekt Cercando Picasso, ki sta ga poleg drugih ustanov uresničili Stalno gledališče FJK in Verdijevo mestno operno gledališče. Obe predstavi bosta na sporedu do 12. februarja.

Besedilo Dacie Maraini je osredotočeno na Picassovo gledanje na svet in na njegovo pojmovanje umetnosti. Slovitega slikarja prikazuje med vojno v zasedenem Parizu; v svojem ateljeju se posveča slikarstvu, za katero je kot model izbral mlado dekle, ki se med pogovorom razkrije kot mlada slikarka, ki hoče od občudovanega mojstra izvedeti, kaj je zanj bistvo umetnosti. Dialog, ki si ga je zamislila Dacia Maraini, prikazuje radoživega Picassa, strastnega glede umetnosti, zapeljivega do žensk, nekoliko ciničnega, a po svoje igrivega, samozavestnega. Predstavo je režiral Antonio Calenda, v njej nastopata Angelo Campolo in Adele Tirante.

Svoj nastop igralca dopolnjujeta z branjem odlomkov iz dveh ameriških dram, ki sta prav tako posvečeni Picassovemu liku, in sicer A Picasso Jeffreyja Hatcherja, v katerem dramatik prikazuje slikarjev pogovor z nemško umetniško kritičarko na sedežu Gestapa v Parizu, ter Picasso at the Lapin Agile hollywoodskega zvezdnika Steva Martina, ki prikazuje slikarjevo srečanje z Albertom Einsteinom v pariški kavarni. (bov)

SSG - V petek ob 21. uri v tržaškem Kulturnem domu Siddharta, slovenska skupina evropskega formata, kmalu v Trstu

Februar bo v Slovenskem stalnem gledališču mesec mladih ne samo zaradi številnih otroških in mladinskih predstav na sporedu, a tudi zaradi izjemnega koncertnega dogodka. V petek, 10. februarja, bodo zvezde evropskega rocka ponovno blestele na odru Kulturnega doma z enkratnim koncertom skupine Siddharta, ki je nastal v sodelovanju z zadrugo Bonaventura-gledališčem Miela.

Skupina Siddharta je nastala leta 1995 in si je za ime nadela naslov romana nemškega pisatelja Hermana Hesseja. Kmalu je začela ustvarjati svojo glasbo, svoj zvok, v katerem sta kitaro, bas in bobne obogatili barvi saksofona in klaviatur. Do konca leta 1996 so Siddharta že imeli 14 lastnih pesmi za snemanje prvencna ID, ki je dosegel platinasto naklado, saj je bil prodan v več kot 13.000 izvodih. A to je bil šele začetek, sledila so leta uspešnih koncertov in zelo dobro prodanih plošč, predvaja-

nih videospotov na priljubljenem glasbenem kanalu MTV Europe, MTV-jeva nagrada EMA za najboljšega izvajalca in še marsikaj.

Leto 2011 se je začelo s pripravami na koncert v ljubljanskih Stožicah, kjer sta nastali tudi nova plošča v živo in dvd. Koncert je obiskalo 11.000 ljudi. Novembra lani je skupina predstavila novo ploščo, ki je naslovljena VI (vi kot oboževalci in VI kot 6 oz. šesti album). Le nekaj mesecev po njenem izidu bo skupina Siddharta srečala tržaško publiko z izborom samih hitov; to bo za manj večšo publiko priložnost, da se seznanijo s skupino, ki se je zapisala v zgodovino slovenske in evropske rock glasbe.

Predprodaja vstopnic za tržaški koncert skupine Siddharta (ki spada tudi v abonmajski sklopa super-sodobni in mega) poteka pri blagajni SSG vsak delavnik od 10. do 15. ure. Spletna prodaja na www.vivaticket.it.

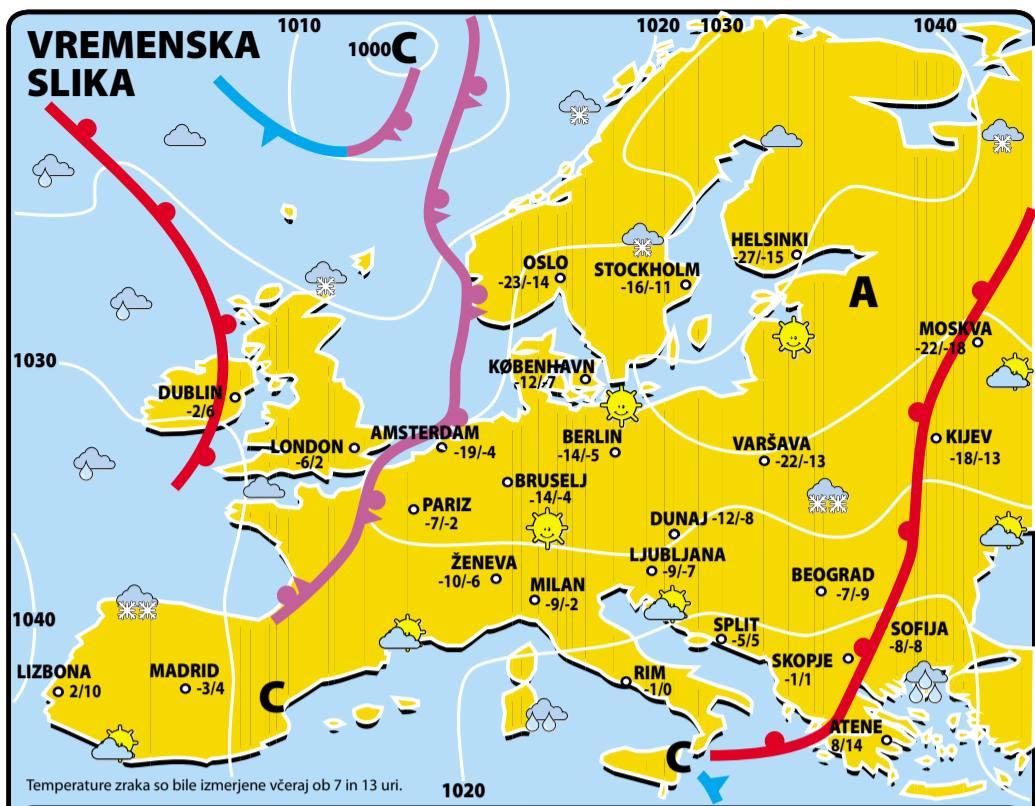
8. FEBRUAR Janez Vrečko in Tatjana Rojc o Kosovelu

Hiša sanjajočih knjig, ljubljanska knjigarna založbe Sanje, bo dan slovenske kulture proslavila s Kosovelovim večerom. V sredo, 8. februarja, ob 19. uri bodo namreč v prostorih na Trubarjevi ulici predstavili knjigo Janeza Vrečka »Srečko Kosovel. Monografija«.

Profesor Vrečko je dolga leta snoval monografijo o enem najbolj prodornih in še danes aktualnih besednih snovalcev v slovenskem jeziku, tomajskem pesniku Srečku Kosovelu. Njegova obsežna študija je izšla znotraj zbirke Monografije k Zbranim delom slovenskih pesnikov in pisateljev.

Knjigo bo avtor v sredo predstavil v Hiši sanjajočih knjig v pogovoru s Tržačanko Tatjano Rojc, ki je med drugim zapisala, da Monografija »predstavlja monumentalno in izjemno natančno sliko Kosovelovega življenja in opusa in preko njega razlaga celoten miselni proces in definira kontekst ter sintetično in natančno procesira posamezne aspekte, strnjene v posamična poglavja, ki povsem na novo odkrivajo določene aspekte ter kritično, čeprav spoštljivo, dekonstruirajo dosedanje analize. (...)»

Delo, ki ga je prof. dr. Janez Vrečko pisal sedem let, predstavlja enega velikih slovenskih dosežkov s področja literarne kritike in literarne zgodovine nasploh. «

Nad Evropo se nahaja obširno območje nizkega pritiska z mrzlim zrakom. V našo deželjo se prihajajo mrzli severovzhodni tokovi.

Ciklon se je pomaknil nad osrednji Balkan. Z močnimi severovzhodnimi vetrovi priteka k nam mrzel in postopno bolj suh zrak.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzide ob 7.22 in zatone ob 17.16
Dolžina dneva 9.54

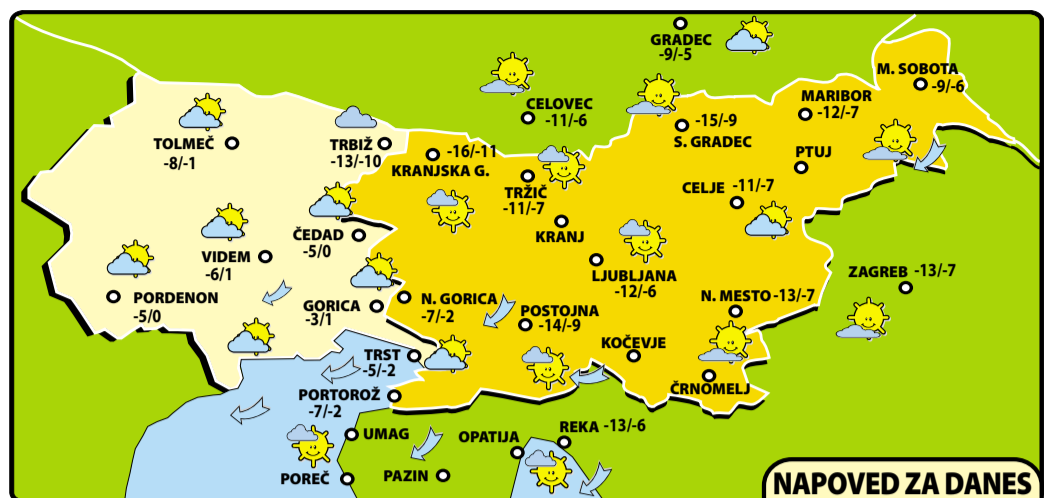
BIOPROGNOZA
Občutljivi ljudje bodo imeli vremensko pogojene težave, okrepljeni bodo tudi nekateri bolezenski znaki. Obremenitev bo v drugi polovici dneva postopoma slabela. Priporočamo večjo previdnost.

MORJE
Morje je močno razgibano, temperatura morja 8 stopinj C.

SNEŽNE RAZMERE (v cm)

Kanin / Na Zlebeh	70	Piancavallo	45
Vogel	70	Forni di Sopra	50
Kranjska Gora	40	Zoncolan	50
Krvavec	75	Trbiž	60
Cerkno	90	Osojščica	50
Rogla	70	Mokrine	90
Mariborsko Pohorje	45	Podkloster	35
Cvetta	70	Bad Kleinkirchheim	80

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

Povsod bo pretežno oblačno. Na obali bo pihala ledena in močna Burja s sunki do 100 km/h, nekoliko šibkejša od prejšnjih dni, celo zmerna v popoldanskih urah. Mrzlo bo. Na Trbiškem bo lahko rahlo snežilo.

Danes bo zmerno do pretežno oblačno, veter se bo nekoliko umiril. Najnižje jutranje temperature bodo od -15 do -9, na Primorskem do okoli -5, najvišje dnevne od -11 do -7, na Primorskem do okoli -3 stopinje C.

Povsod bo rahlo oblačno do spremenljivo vreme. Dopol dne bo mrzlo. Na obali bo pihala močna do zelo močna Burja, ki bo v ravninah zmerna. Zvečer se bo pooblačilo.

Jutri se bo oblačnost spet povečala, čez dan bo občasno naletaval sneg.

DOPIS IZ PARIZA - V nasprotju s splošnim prepričanjem Računsko sodišče dokazalo, da je jedrska energija zelo draga

PARIZ - Francija obrača pomembno stran: računsko sodišče, La cour de compte, je izdelalo statistiko, iz katere izhaja, da je jedrska energija zelo draga! »Konec je 50 let laži«, »Konec dogme o jedrski energiji«, so pisali levo usmerjeni in ekološki časopisi. Kajti v Franciji je jedrska veljala za čisto energijo, ki državi zagotavlja energetske neodvisnosti. Zadnja leta in predvsem po Fukušimi se je vedno več Francozov začelo spraševati, ali to res drži, vendar je bil pritisk države na javno mnenje zelo močan.

Heksagon ima 19 central oziroma 58 reaktorjev. Število postavlja Francijo na drugo mesto med »jedrskimi državami«, takoj po ZDA. Tako je, Francija sodi med jedrske države, torej med tiste, ki »odločajo« o usodi sveta. Francija je bila dolgo mogočen imperij in nikakor noče izgubiti stolčja v mednarodni areni. Poleg tega pa gre seveda tudi za ekonomske interese: nuklearni lobi je v Franciji močan, tako močan, da so francoski mediji, ko je leta 1986 radioaktivnost iz Černobila preplavila Evropo in svet, zatrjevali, da »ta val zaradi visokega pritiska ne bo prišel nad državo«, vlada pa ni dala nobenih napotkov, da bi zavarovala zdravje svojih državljanov. Rezultat? Danes je v Franciji zelo razširjen rak na ščitnici, veliko več kot drugod.

Toda pogledimo statistiko računskega sodišča. Študija kaže, da bo jedrska energija draga, tako v primeru obnove starih central - s tem se jim delovanje podaljša za deset ali dvajset let -, kot če bi zgradili drugih 11 reaktorjev. Stare reaktorje pa bo naposled le treba zapreti in tu se računski astronomski dvignjevi, saj je odstranjevanje radioaktivnih odpadkov zelo draga reč, ki naj bi stala približno 18,4 milijarde evrov.

Preteklost kaže, da je bilo do sedaj za proizvajanje jedrske energije porabljeno 288 milijard evrov. To so cifre, da te kap! Sarkozy pa je še pred kratkim govoril, da »ne moremo nazaj k sveči«, da gre za razvoj. Sveče? Saj ni govora o svečah, ampak o energiji, ki je človek sploh ne obvlada in je nevarna za pri-

hodnje rodove. Černobil in Fukušima nista spametovala politikov in lobistov, ki pri tem služijo lepe denarčke.

Statistiki Cours de compte lahko dodamo še nekaj podatkov: danes čaka na skladiščenje več ton izrabljenega jedrskega goriva, razpadanje urana traja 4,46 milijarde let(!), Francija ima 1100 skladišč jedrskih odpadkov. Med najbolj znanimi skladišči je La Hague (Normandija), kjer predelujejo radioaktivne odpadke iz 27 držav. So ta skladišča varna, ali strokovnjaki res vedo, kako odpravljati radioaktivne »smeti«? Glede na

dogajanje v centrali Brennilis tega ne bi mogli trditi: leta 1985 so jo zaprli in začelo se je čiščenje radioaktivnih odpadkov, ki traja še danes ... Med tem je prišlo do manjših nesreč, podobno kot tudi v nekaterih drugih centralah in skladiščih. Vlada trdi, da gre za manjše spodrsrljaje, ki za zdravje niso nevarni ...

Stvari se gotovo ne bodo spremenile čez noč, toda narejen je pomemben korak. Tema jedrske energije je že na seznamu kandidatov za predsedniško tekmo.

Jana Radovič

V. BRITANIJA - ARGENTINA - Napetost Jedrska podmornica pred Falklandskimi otoki

LONDON - Velika Britanija je po poročanju britanskega časnika Daily Mail pred Falklandske otoke na jugu Atlantskega oceana poslala jedrsko podmornico, ki naj bi v tamkajšnjih vodah ostala do aprila. Britansko obrambno ministrstvo novice ni potrdilo, dejali pa so, da ministrstvo načeloma ne komentira premika podmornic. V zadnjem času je prišlo med Argentino in Veliko Britanijo do novih napetosti zaradi britanskih naftnih vrtin pred obalo Falklandskih otokov. Argentina si še naprej lasti te otoke, ki so sicer od leta 1833 britanski.

Po poročanju britanskega časnika Daily Mail je misijo jedrske podmornice osebno odobril britanski ministerski predsednik David Cameron. Novica o napotitvi podmornice je v javnost prišla le dva dni potem, ko je tja na šesttedensko misijo kot helikopterski pilot odpotoval vnuk britanske kraljice Elizabete II., princ William.

Drugega aprila bo minilo 30 let od britansko-argentinske vojne za Falklandske otoke, ki je zahtevala skoraj tisoč smrtnih žrtev. Takrat je ena od britanskih podmornic med drugim potopila argentinsko vojaško ladjo General Belgrano, čeprav je ladja plula izven varovane območja, ki so ga vzpostavili Britanci. Umrl je 323 ljudi. V tokratni napotitvi člana britanske kraljeve družine pa Argentina vidi novo izzivanje, čeprav London zatrjuje, da gre za običajno urjenje helikopterskih pilotov za reševalne akcije. (STA)

Iran v bližini Hormuške ožine začel novo vojaško vajo

TEHERAN - Iranska revolucionarna garda je včeraj v bližini strateško pomembne Hormuške ožine začela z novimi vojaškimi vajami. Po poročanju ameriške tiskovne agencije AP gre za pomorske vojaške vaje, po navedbah nemške tiskovne agencije dpa pa za vojaške vaje kopenske vojske.

Vojaške vaje naj bi trajale mesec dni, do njih pa prihaja v času, ko je Zahod okreplil svojo pomorsko prisotnost v Zalivu. Med drugim je tam ameriška letalonosilka USS Abraham Lincoln.

Vojaške vaje, ki so jih pripravljali več tednov, so se začele le dan po strogem opozorilu iranskega verskega voditelja, ajatole Alija Hameneja pred morebitnimi ameriškim ali izraelskim napadi na iranske jedrske zmogljivosti.

Hamenej je v petek na tak način odgovoril na nekatere navedbe izraelskih predstavnikov, da je možnost vojaškega napada na Iran večja, če sankcije proti Iranu ne bodo dosegle pričakovane učinka. ZDA in njene zaveznice so v preteklosti tudi dale vedeti, da bodo ostro odgovorile na kakršen koli poskus blokade Hormuške ožine, ki je pomembna oskrbovalna pot za prevoz nafte, čeprav Iran tega doslej še ni poskušal storiti. Hamenej je še dejal, da bi kakršen koli napad na Iran "10 krat bolj škodoval ameriškim interesom na Bližnjem vzhodu" kot samemu Iranu.

EU je konec januarja sprejela odločitev o naftnem embargu za Iran. Na tak način naj bi vlado v Teheranu prepričali, da pristane na mednarodni nadzor svojega jedrskega programa.

Zahod je zaskrbljen predvsem zaradi iranskega jedrskega programa, za katerega se boji, da bi ga Iran lahko uporabljal za izdelavo jedrskega orožja. Teheran sicer stalno zatrjuje, da je njegov jedrski program namenjen izključno v miroljubne namene. (STA)